

Utkast til Høyres stortingsvalgprogram 2021–2025

Vi tror på Norge

Vi tror på Norge

Høyre tror at hver enkelt av oss kan utgjøre en forskjell i samfunnet.

Norge er et lite land hvor vi stoler på hverandre. Vår felles tiltro til hverandre er fundamentet som vi har bygget samfunnet på. Sammen har vi skapt et samfunn med økonomisk velstand og god velferd. Gjennom pandemien har tilliten vi har til hverandre, vist seg å være livsviktig.

Vi står overfor flere utfordringer i årene som kommer. På kort sikt skal økonomien gjenreises. Vi må skape jobber for å erstatte dem vi har mistet i pandemien. På lang sikt må vi sikre bærekraften i velferdssamfunnet vårt. Da må vi satse på kunnskap og kompetanse. Vi må skape mer og inkludere flere.

Høyre tror på frihet under ansvar. Vi tror at du selv vet best hva som passer best for deg. Derfor vil Høyre ha et helsevesen som setter pasienten i sentrum. Når det offentlige samarbeider med private aktører, spiller de hverandre bedre. Vi må bruke alle de gode kreftene i samfunnet. For at ikke private tilbud kun skal være tilgjengelig for dem med stor lommebok, mener Høyre at det offentlige skal kjøpe ledige plasser hos private aktører og tilby dem til de som trenger det. Dersom folk trenger en barnehageplass, en sykehjemsplass, en operasjon eller hjelp med å komme ut av et liv med rus, er det viktigste for dem at de får et tilbud av høy kvalitet raskt, på det offentliges regning. Ikke hvem som driver tilbudet. Høyre vil ha et samfunn som setter menneskene foran systemet.

Skal vi bygge fremtidens Norge, trenger vi kunnskap. Høyre vil satse på kompetanseheving for elever, studenter og folk i jobb. Vi tror at alle ønsker å bidra i samfunnet. Da må vi ha gode ordninger som gjør det mulig. Ingen i Norge skal gå ut på dato på grunn av manglende kompetanse, og færre skal falle fra i skolen. En god skole er nøkkelen til god integrering og god inkludering.

At folk har en jobb å gå til, er viktig både for samfunnet og for hver enkelt av oss. Høyre tror på den skaperkraften som ligger i oss alle og ute i norske bedrifter. For at det skal skapes arbeidsplasser, må næringslivet få friheten til å skape mer. Det får de med et konkurransedyktig skatte- og avgiftsnivå, færre reguleringer og mer digitalisering. Samtidig må vi gi de som står utenfor arbeidslivet, bedre muligheter til å komme inn. Vi tror at hver enkelt av oss ønsker å bidra. Da er det samfunnets oppgave å legge til rette for det. Ingen ønsker å være den som blir inkludert. Man ønsker å være den som bidrar.

Vi tror på Norge fordi vi tror på alle oss som bor her: på enkeltmennesker, familier og lokalsamfunn og på den enkeltes initiativ i næringsliv og frivillige organisasjoner. Vi tror at fellesskapet blir sterkere når det preges av frihet og ansvar, og når flest mulig beslutninger tas nærmest mulig den det gjelder. Vi tror at innsatsvilje og skaperkraft styrker fellesskapet. Vi tror på Norge fordi vi tror at hver enkelt av oss som bor her, vil bidra til å skape et bedre samfunn for alle. Vi tror på Norge fordi vi tror på deg.

Innholdsfortegnelse

Skape mer, inkludere flere	5
Skape flere jobber og større verdier	5
Flere gründere, mer jobbskaping	6
Næringsutvikling i hele landet	6
Et grønt næringsliv	7
Det smarte næringslivet	8
Havnasjonen Norge	9
Fiskeri og havbruk – en evig fornybar næring	10
Næring i fjellet – industri, mineraler og bergverk.....	11
En bærekraftig olje- og gassnæring.....	11
Reiseliv og handel	12
Jordbruk.....	13
Skogbruk	14
Økonomi.....	15
Trygg økonomisk styring.....	15
Skatt og avgift	15
Eierskap	16
Arbeid og inkludering	17
Et trygt og fleksibelt arbeidsliv	17
Det skal lønne seg å jobbe	17
Flere inn i jobb – et inkluderende arbeidsliv	18
Flere unge inn i jobb.....	19
Arbeidskriminalitet	19
Økt kompetanse – ingen skal gå ut på dato	20
Leve lenger og jobbe lenger i et aldersvennlig samfunn	21
Skole og utdanning	22
Barnehage – barnas første år.....	22
En kunnskapskole som gir muligheter for alle	22
Ungdomsskolen.....	23
Videregående skole	24
Fag- og yrkesopplæring	25
Digitalisering i skolen	26
Dyktige lærere og skoleledere	27
Gode skoleiere	28

Høyere yrkesfaglig utdanning – fagskoler	28
Høyere utdanning og forskning	29
Studentvelferd	30
Helse.....	31
Sykehusene og spesialisthelsetjenesten – pasientenes helsevesen	31
Folkehelse	32
Kommunale helsetjenester.....	32
Leve hele livet – livsglede for eldre.....	33
Faglig sterk helse- og omsorgstjeneste	34
Pårørende	34
Legemidler	35
Psykisk helse	35
En god og verdig rusomsorg	36
Bioteknologi.....	37
Helseberedskap og smittevern	37
Tannhelse.....	38
Verdiskapingen skal opp, utslippene skal ned	39
Veien mot lavutslippssamfunnet	39
Klimavennlig næringsliv og industri	39
Energi.....	40
Grønn transport	41
Sirkulær økonomi.....	41
Lokale utslippskutt	42
Naturmangfold.....	42
Samferdsel.....	44
Fremtidens transportløsninger	44
Mer, bedre og tryggere vei	44
Jernbane	45
En utslippsfri transportsektor	46
God ressursbruk – mer transport.....	46
Kollektivtransport og god fremkommelighet i byområdene.....	47
Flytilbudet er distriktenes kollektivtransport.....	48
Modernisering av norske havner	48
Justis, sikkerhet og beredskap.....	50
Politi og påtale	50
Domstoler	51

Lover, regler og straff	51
Ungdoms- og gjengkriminalitet	52
Kriminalomsorg.....	53
Hatkriminalitet og ekstremisme	54
Vold i nære relasjoner	54
Samfunnssikkerhet og beredskap	55
<i>En god offentlig sektor.....</i>	56
Offentlige tjenester – innbyggerne i sentrum	56
Offentlig ansatte	56
En digital og effektiv offentlig sektor	57
Mer lokalt selvstyre, mer lokaldemokrati	58
Bolig som et hjem.....	59
Levende distrikter og bygdesamfunn.....	60
Storbyer og byregioner.....	61
Valg og demokrati	61
<i>Innvandring og integrering</i>	62
Streng, forutsigbar og bærekraftig.....	62
Oppholdstillatelse og statsborgerskap.....	62
God integrering	63
<i>Familie, mangfold og likestilling</i>	65
Familie	65
Barnevern	65
Mangfold og likestilling	66
Urfolk og nasjonale minoriteter.....	66
<i>Kultur, idrett og frivillighet</i>	68
Kultur	68
Tro og livssyn	69
Medier	69
Idrett, frivillighet og friluftsliv.....	70
Norsk kulturarv og språk	71
<i>Utenriks og forsvar</i>	72
Norge i verden	72
Europapolitikk og EU	72
Utvikling og menneskerettigheter	73
Nordområdepolitikk.....	74
Et sterkt forsvar.....	74

4 Skape mer, inkludere flere

5

6 Skape flere jobber og større verdier

7 Høyre vil prioritere jobber først. Det er folk i jobb som skaper verdiene vi alle nyter godt av.
8 Velferdssamfunnet bygges på skuldrene til norske arbeidstakere og bedrifter. Store deler av
9 næringslivet sliter som en konsekvens av koronapandemien. I tiden som kommer, vil Høyre
10 arbeide for å løfte bedriftene og jobbene som er særlig rammet. Høyre vil føre en politikk som
11 bidrar til innovasjon, kunnskap, kompetanse og høyere produktivitet. Den skal gjøre Norge
12 bedre rustet for å møte den globale og digitale konkurransen i fremtiden og gi rom for flere folk
13 i arbeid. Vi skal skape mer og inkludere flere.

14

15 Mer enn en million arbeidstakere jobber i små og mellomstore bedrifter. De er helt sentrale for
16 verdiskaping og velferd. Høyre vil føre en politikk som gjør at bedriftene kan skape jobber og
17 bærekraftig vekst i det som er ryggraden i norsk næringsliv. Høyre vil føre en konsekvent og
18 forutsigbar politikk som sikrer bedriftene en enklere hverdag og god tilgang til kapital og
19 kompetanse. Staten må sørge for gode rammebetingelser og samtidig bidra til utviklingen på
20 områder hvor Norge har spesielle fortrinn.

21

22 Høyre vil trygge arbeidsplasser og styrke norsk eierskap av norske bedrifter. Derfor vil vi
23 fjerne formuesskatten på arbeidende kapital, som kun betales av norske eiere. Vi vil samtidig
24 fortsette å øke bunnfradraget slik at flere arbeidstakere og pensjonister slipper å betale
25 formuesskatt.

26

27 For å skape et bærekraftig velferdssamfunn vil vi legge til rette for nye lønnsomme jobber, ta
28 hensyn til miljøet og kutte i klimautslippene. Det krever nytenkning, utvikling og omstilling.
29 Norsk arbeidsliv trenger Høyre-politikk.

30

31 **Høyre vil**

32

- 33 • at beskatningen av bedrifter og eierskap i Norge skal være konkurransedyktig overfor
- 34 sammenlignbare land, for å trygge jobbene og stimulere til at det skapes nye
- 35 • etablere et eget forenklingspanel etter dansk modell, med omvendt bevisbyrde
- 36 • styrke ordningen med gunstig skattemessig behandling av kjøp av aksjer i egen bedrift
- 37 • fjerne formuesskatten på arbeidende kapital for å styrke norsk eierskap til norske
- 38 jobber. Fortsette å øke bunnfradraget på all formuesskatt
- 39 • føre en konkurranse- og skattepolitikk som styrker norske bedrifters konkurranseevne i
- 40 møte med internasjonale plattformbedrifter
- 41 • videreføre SkatteFUNN-ordningen
- 42 • gjøre det enklere å etablere ny industri i Norge
- 43 • legge til rette for at flere bedrifter kan flagge hjem hele eller deler av virksomheten
- 44 • legge til rette for sterkere næringsklynger og utvikle en nasjonal strategi for å tiltrekke
- 45 internasjonale selskapers forsknings-, utviklings- og hovedkontorfunksjoner
- 46 • stimulere til at flere selvstendig næringsdrivende og frilansere velger å organisere sin
- 47 næringsvirksomhet gjennom aksjeselskap
- 48 • fortsette å redusere næringslivets samlede kostnader ved forenkling av regelverk og
- 49 rapporteringskrav

- 50 • videreføre den sterke satsingen på næringsrettet forskning og innovasjon hvor
51 hoveddelen av virkemidlene settes inn der de gir størst vekst og samfunnsnytte
52 • videreføre og styrke arbeidet med en offensiv eksportstrategi i samarbeid med
53 næringslivet
54 • legge til rette for offentlig–privat samarbeid og sikre at staten gjennom sine
55 innkjøpsstrategier fremmer innovasjon i privat næringsliv
56

57 Flere gründere, mer jobbskaping

58 De største mulighetene for Norge kan ligge i bransjer og teknologier som ikke er oppfunnet
59 ennå. Det ufødte næringslivet trenger politikk som legger til rette for å løse samfunnets
60 utfordringer på nye måter og åpner for nye forretningsmodeller som kan gi folk bedre tilbud,
61 tjenester og jobber. Høyres ambisjon er at Norge skal være et av verdens beste steder å gjøre
62 en god idé om til en bedrift.
63

64 Høyre vil

- 65
- 66 • utrede «gründerpermisjon» etter svensk modell, hvor heltidsansatte med fast stilling kan
67 kreve seks måneders ubetalt permisjon for å starte egen næringsvirksomhet
 - 68 • legge til rette for at flere kan starte egen bedrift, blant annet gjennom
69 entreprenørskapsprogrammer
 - 70 • forenkle og forbedre opsjonsskatteordningen for oppstartsbedrifter
 - 71 • vurdere om dagens bestemmelser i arbeidsmiljøloven er hensiktsmessige for gründere,
72 ansatte i en gründerbedrift og bedrifter i oppstartfasen
 - 73 • styrke ordninger som Forny, Såkorn og Presåkornfond
 - 74 • endre lovverket slik at finansieringskilder som folkefinansiering blir enklere og sikrere
75 for folk og bedrifter
 - 76 • i større grad utforme offentlige anbudskonkurranser slik at små og mellomstore
77 bedrifter får muligheter til å delta
 - 78 • legge til rette for private initiativer for etablering og skalering av norske bedrifter, som
79 start-up-laber, regulatoriske sandkasser og testsentre
 - 80 • peke ut en eller flere testkommuner som får være regulatorisk sandkasse og teste ut
81 ulike nye transportteknologier, velferdsteknologier og andre løsninger som gir bedre
82 informasjon og bedre tjenester til innbyggerne
 - 83 • ta i bruk innovasjonskraften blant gründere ved å legge til rette for økt samarbeid
84 mellom oppstartsselskaper og det offentlige
 - 85 • tilgjengeliggjøre offentlige data for å skape flere digitale gründere og bedrifter, og tillate
86 at aggregerte anonyme data benyttes til å forbedre kvaliteten på offentlige tjenester
87

88 Næringsutvikling i hele landet

89 Norge er et langstrakt og allsidig land med ulike utfordringer og muligheter, enten du bor i en
90 kystkommune eller en innlandskommune, om du bor i en by eller et lite bygdesamfunn. Høyre
91 vil styrke lokalsamfunnets mulighet til å skape verdier og arbeidsplasser fra de naturgitte
92 fortrinnene som finnes lokalt.
93

94 Høyre ønsker en politikk som utvikler muligheter, ressurser og jobber i hele Norge. Vi vil føre
95 en politikk for balansert utvikling mellom de store byregionene og resten av landet. En sterk

96 hovedstad, sterke regionbyer og levende distrikter må gå hånd i hånd for å styrke Norge i møte
97 med fremtidens utfordringer.

98

99 Levende distrikter er avhengige av lønnsomme bedrifter og en god infrastruktur.
100 Digitaliseringen av Norge bidrar til å redusere avstander; folk kan bo og jobbe i hele landet.
101 Norge har en svært digitalt moden befolkning, og dette kan ha en viktig desentraliserende effekt
102 dersom myndighetene legger til rette for desentraliserte arbeidsplasser.

103

104 Høyre vil

105

- 106 • bygge ut digital infrastruktur i hele landet gjennom å legge til rette for en rask utbygging
- 107 av 5G-nettet, der spredtbygde strøk blir prioritert
- 108 • videreføre den historiske satsingen på vei og samferdsel for å knytte landet sammen
- 109 • legge til rette for at kortbanenettet skal opereres av elfly
- 110 • styrke innovasjonsarbeidet med utslippsfrie og selvgående båter og legge til rette for ny
- 111 infrastruktur til sjøs
- 112 • sørge for størst mulig lokale ringvirkninger av verdiskapingen som gjøres basert på bruk
- 113 av lokale naturressurser
- 114 • intensivere arbeidet med forenkling av utmarksforvaltningen med samordning og
- 115 reduksjon i antall forvaltningsorganer
- 116 • styrke lokalt selvstyre ved å redusere muligheten statlige myndigheter, herunder
- 117 statsforvalteren, har til innsigelser i saker som er viktige for lokalsamfunnene
- 118 • føre en rovviltpolitikk som ivaretar tryggheten til enkeltmennesker og lokalsamfunn og
- 119 bidrar til at bærekraftige rovviltbestander ivaretas
- 120 • styrke eiendomsretten og gi grunneierne økt innflytelse på forvaltning, regulering og
- 121 bruk av arealer, også i verneområder
- 122 • bidra til god stedsutviklingspolitikk med vekt på jobbskaping for at flere skal ønske å
- 123 bo i distriktene
- 124 • opprettholde en differensiert arbeidsgiveravgift
- 125 • tillate skånsom kraftutbygging i vernede vassdrag hvis det ikke forringer verneverdiene
- 126 • øke kommunenes selvstyre, blant annet i spørsmål om aktivitet i strandsonen og
- 127 motorferdsel i utmark
- 128 • bidra til å videreutvikle byregionene som kraftsentre for mangfoldig næringsutvikling
- 129 og aktiv kapitalforvaltning
- 130 • være en pådriver for bærekraftig fritidsbebyggelse der hytter kan bygges klima- og
- 131 miljøvennlig
- 132 • vurdere å bygge opp sterkere desentraliserte, regionale kompetansemiljøer på sentrale
- 133 næringsområder som en del av virkemiddelapparatet
- 134 • etablere enklere søknadsprosesser for naust og flytebrygger samt bygging i strandsonen
- 135 for etablerte hytteområder
- 136

137 Et grønt næringsliv

138 Det grønne skiftet avhenger av en vellykket omstilling av norsk næringsliv. Grønn vekst
139 handler om å gjøre det mer lønnsomt å skape verdier på en miljøvennlig måte. Det er derfor
140 viktig at vi kombinerer bærekraft i forbruk og produksjon. Strengt klima- og miljøkrav er
141 nødvendig, men det er enda viktigere at det er lønnsomt å velge miljøvennlig omstilling. Høyre
142 mener at vi må vri skattesystemet slik at det lønner seg for bedriftene å kutte utslipp.

143

144 Høyre vil

145

- 146 • legge til rette for utvikling av nye produkter, prosesser og teknologier for produksjon
- 147 av biobaserte produkter
- 148 • sikre bedre ressursutnyttelse, god samfunnsnytte og høyere verdiskaping i
- 149 avfallsbransjen
- 150 • sørge for forutsigbare og stabile rammebetingelser for fornybart drivstoff og
- 151 energibærere
- 152 • bidra til risikoavlastning i oppstarts-, pilot- og demoanlegg
- 153 • utrede en CO₂-merkeordning på alle varer, slik at forbrukerne kan ta mer informerte
- 154 valg
- 155 • innføre et frivillig bærekraftsmerke etter modell fra Svanemerket som viser at en
- 156 virksomhet har forpliktet seg til å rapportere på bærekraftsmålene
- 157 • legge til rette for at bedrifter, organisasjoner og utdanningsinstitusjoner kan rapportere
- 158 på bærekraftsmålene nasjonalt og globalt hvis de ønsker det
- 159 • styrke Norges grønne konkurransekraft og redusere klimagassutslippene ved å legge til
- 160 rette for industriklynger som bidrar til å utvikle ny klimateknologi og skape nye
- 161 lønnsomme jobber
- 162

163 Det smarte næringslivet

164 Digitalisering og teknologisk utvikling skaper store muligheter for bedriftene. Norge
165 digitaliseres i høyt tempo. Forutsigbarhet og tilrettelegging er viktig for at næringslivet kan ta
166 ny teknologi i bruk. Norge skal være et attraktivt land å etablere nye teknologibedrifter i.
167 Samtidig skal vi legge til rette for at eksisterende næringsliv digitaliseres mer.
168 Koronapandemien har vist hvor viktig det er med gode digitale løsninger og plattformer. Våre
169 ressursbaserte næringer som energibransjen, havbruket og landbruket har kommet langt, men
170 også industrien, byggenæringen, transportbransjen og varehandelen ønsker å ta i bruk de
171 enorme mulighetene den datadrevne økonomien gir for å skape nye arbeidsplasser. Norge skal
172 være verdensledende i å benytte verdien av data. Dette skal komme befolkningen, offentlig
173 sektor og næringslivet til gode. Bruk av data vil bidra til utvikling av et nytt næringsliv og nye
174 jobber.

175

176 Norsk næringsliv utfordres av internasjonale teknologiselskaper. Derfor er et nært europeisk
177 digitalt samarbeid avgjørende for å sikre bedriftenes konkurransekraft. En førsteklasses digital
178 infrastruktur legger til rette for at Norge skal være et av de ledende landene innenfor den
179 datadrevne økonomien. Den nye og strenge europeiske personvernforordningen øker tilliten til
180 digitale tjenester og gir oss et konkurransefortrinn sammenlignet med land som er mindre
181 opptatt av å verne om privatlivets fred. Det er viktig å bygge kultur og kompetanse både i
182 virksomheter og hos forbrukerne på hva som er et godt personvern, og straffe de som bryter
183 reglene.

184

185 Høyre vil

186

- 187 • styrke mulighetene den datadrevne økonomien gir for nytt næringsliv og nye jobber
- 188 • legge til rette for at det utvikles nye tjenester og skapes verdier ut av offentlige data og
- 189 data som deles mellom virksomheter
- 190 • gjøre Norge til et av verdens mest attraktive land å etablere datasentre i, med ren kraft,
- 191 god infrastruktur, høy digital kompetanse og et næringsliv som står i spissen for

- 192 omstillingen til digitale driftsmodeller som utnytter sensorteknologi, kunstig intelligens
193 og stordata
- 194 • stimulere til nye former for offentlig–privat samarbeid som kan øke innovasjonen i
195 helsenæringen
 - 196 • lette til rette for «tingenes internett», med bruk av sensorer og stordata, for å fornye og
197 effektivisere transport, energibruk og samhandling på tvers av sektorer, innenfor
198 rammen av streng sikkerhet og personvern
 - 199 • at Norge skal være verdensledende i å bygge ut 5G-nettet og utnytte muligheten det gir
200 for jobber over hele landet
 - 201 • fortsette å føre en markedsbasert og teknologinøytral politikk for utbygging av bredbånd
 - 202 • sikre god konkurranse mellom mobilselskapene for å fremme innovasjon og bedre og
203 billigere tjenester til forbrukerne
 - 204 • utvikle et fremtidsrettet regelverk som muliggjør at nye digitale plattformer innen
205 delingsøkonomi kan tas i bruk
 - 206 • arbeide aktivt for like konkurransevilkår på tvers av landegrensene i den digitale
207 økonomien, blant annet ved å være en pådriver for EUs digitale indre marked
 - 208 • at bedrifter og arbeidstakere skal kunne forholde seg til færre tilsyn og
209 rapporteringspunkter, og at tilsyn og rapporteringer skal skje digitalt
 - 210 • legge til rette for bruk av industriell bioteknologi innenfor et etisk rammeverk og være
211 en pådriver for oppdatert og moderne GMO-regelverk i EU
 - 212 • oppheve kravet for private bedrifter om å ta imot kontanter
- 213

214 Havnasjonen Norge

215 Norge er og skal fortsette å være en maritim stormakt. Havet har alltid vært grunnlaget for
216 hoveddelen av verdiskapingen i landet vårt. Norsk skipsfart er verdensledende og fornyer seg i
217 en grønnere retning. Norge har et stort potensial innenfor grønn skipsfart, og Høyre vil at
218 Norges rolle som en global skipsfarts- og offshore-nasjon skal ivaretas og videreutvikles. For å
219 bevare norske havindustriens sterke posisjon vil Høyre realisere Ocean Space Centre, som skal
220 være et internasjonalt ledende kunnskapssenter for havromsteknologi.

221

222 Høyre vil

- 223
 - 224 • at Norge skal fortsette å ta en lederrolle internasjonalt i arbeidet med å sikre en
225 bærekraftig havøkonomi
 - 226 • videreutvikle en sterk norsk havklynge gjennom å stimulere til økt digitalisering og
227 teknologioverføring mellom de havbaserte næringene
 - 228 • styrke forskningen på mineralutvinning på havbunnen
 - 229 • videreføre vilkårene for norsk havbunnsmineralnæring
 - 230 • stimulere til ytterligere grønn vekst og konkurransekraft i norsk maritim næring og
231 legge til rette for økt eksport av lav- og nullutslippsteknologi i maritim sektor
 - 232 • legge til rette for økt forskning på flytende hydrogen og ammoniakk som brensel i
233 skipsfarten
 - 234 • bidra til at flere norskeide skip seiler under norsk flagg, gjennom å opprettholde dagens
235 rederibeskatning, konkurransedyktige tilskuddsordninger for sjøfolk, et kundeorientert
236 Sjøfartsdirektorat og konkurransedyktige skipsregistre
 - 237 • realisere Ocean Space Centre
- 238

239 Fiskeri og havbruk – en evig fornybar næring

240 Havbruksnæringen er landets nest største eksportnæring. Sammen med fiskeriene bidrar
241 næringen til at Norge er selvforsynt med sjømat, samtidig som vi forsyner store deler av verden
242 med sunn, klimavennlig mat. Næringen bidrar sterkt til sysselsetting langs kysten og har et
243 svært stort vekstpotensial fremover. Høyre vil at fiskeri- og havbruksnæringen skal ha gode,
244 stabile og forutsigbare rammebetingelser.

245
246 Fiskeri- og havbruksnæringen har potensial til ytterligere bærekraftig vekst, og Høyres
247 ambisjon er å legge grunnlaget for flere tusen nye arbeidsplasser innen 2050. Høyre mener at
248 fiskerinæringen må sikres oppdaterte og moderne regler og reguleringer, samt god
249 markedsadgang, slik at næringen kan vokse. Høyre ønsker at mer av fisken vår bearbeides i
250 Norge. Med nye teknologiske løsninger og konkurransedyktig markedsadgang er dette mulig.

251 252 **Høyre vil**

- 253
- 254 • sikre stabile og forutsigbare rammebetingelser for havbruksnæringen
- 255 • forenkle, effektivisere og modernisere byråkratiet og regelverkene i havbrukssektoren
- 256 • sikre en bærekraftig vekst og økt verdiskaping innen fiskeri- og sjømatnæringen
- 257 gjennom blant annet styrket ressurskontroll og teknologiutvikling spesielt rettet mot
- 258 utvikling av lukkede anlegg
- 259 • forsterke ressurskontroll av fiskeriene, innføre strengere straffer for fiskerikriminalitet
- 260 og bruke teknologi for å sikre kontroll, dokumentasjon og bærekraftig forvaltning av
- 261 våre fiskerier og marine ressurser
- 262 • styrke forskning på marine arter og havbruk
- 263 • legge til rette for at Norge kan bli mer selvforsynt med fiskefor gjennom forskning og
- 264 utvikling
- 265 • realisere oppdrett på nye arter, som for eksempel torsk
- 266 • vurdere en egen konsesjonsordning for lukkede sjøbaserte anlegg og havbasert oppdrett
- 267 • avsette arealer for havbruk utenfor dagens produksjonsområder i dialog med
- 268 fiskerinæringen for å sikre god sameksistens
- 269 • videreføre en bærekraftig utvikling av havbruksnæringen, blant annet gjennom
- 270 trafikklyssystemet, og være åpne for endringer og tilpassinger i takt med erfaringene
- 271 • legge til rette for at oppdrettere bruker nye teknologiske løsninger, blant annet for å
- 272 forhindre lus og rømming fra oppdrettsanlegg
- 273 • at deltakerloven og havressursloven skal være førende for norsk fiskeripolitikk
- 274 • stimulere til bruk av ny teknologi samt sørge for gode rammebetingelser og
- 275 markedsadgang for å legge til rette for at mer fisk blir bearbeidet i Norge
- 276 • videreføre bærekraftig forvaltning av fiskebestander basert på faglige råd og forskning
- 277 og i hovedsak videreføre ressursfordelingen mellom fartøygruppene
- 278 • legge til rette for at privat sektor kan skape nye jobber i den biomarine verdikjeden
- 279 • legge til rette for at nye aktører kan etablere seg i havbruksnæringen
- 280 • utrede og gjennomføre en prøveordning med utleie av konsesjoner til
- 281 bearbeidingsbedrifter
- 282 • legge til rette for lokale ringvirkninger og aktivitet fra fiskeri- og havbruksnæringen
- 283 • forenkle søknadsprosessen for konsesjon i blå næringer
- 284

285 Næring i fjellet – industri, mineraler og bergverk

286 Norge er et land med store naturressurser. Høyre mener at disse ressursene må utnyttes for å
287 skape jobber, sikre økonomisk vekst samt bidra til å produsere de materialene som er
288 nødvendige for å gjennomføre det grønne skiftet.

289

290 Høyre vil

291

- 292 • sikre konkurransekraften til norsk industri gjennom stabile rammevilkår, tilgang til
293 eksportmarkeder og forutsigbar tilgang på kraft til konkurransedyktige priser
- 294 • gjennomføre en kartlegging av mineralressursene i landet og på sokkelen og legge til
295 rette for økt utvinning gjennom innovasjon og enkle reguleringer og planprosesser
- 296 • støtte etablering av testsentre som norske bedrifter kan benytte seg av, gjennom å styrke
297 infrastruktur og utstyr til forskningen
- 298 • støtte etablering av et toppindustrisenter som skal bidra til at metoder, kompetanse og
299 kunnskap kan utveksles bedre mellom små og store bedrifter, slik at Norge fortsetter å
300 levere industriprestasjoner i verdensklasse
- 301 • øke kravene til miljø sikkerhet og bærekraft, med mål om størst mulig verdiskaping
302 innenfor bærekraftige rammer
- 303 • støtte flere storskala testanlegg for å bidra til at bedrifter utvikler og tar i bruk miljø- og
304 klimavennlig teknologi
- 305 • bidra til økt samhandling mellom kunnskapsmiljøer som kan sikre bærekraftige
306 løsninger for avgangsmasser fra mineralindustri på land og sjø
- 307 • tillate sjødeponier med strenge krav til en sikker miljøovervåking
- 308 • forkorte saksbehandlingstiden for mineralprosjekter i Norge, men innenfor gjeldende
309 krav til kvalitet og forsvarlig saksbehandling
- 310 • sammen med næringen utvikle norsk mineralnæring til å bli verdens grønneste

311

312 En bærekraftig olje- og gassnæring

313 Petroleumsnæringen er Norges største og viktigste næring. Høyre mener oljenæringen må
314 fortsette å ha gode og forutsigbare rammevilkår som bidrar til investeringer og vekst på
315 sokkelen. Samtidig må klimagassutslippene fra norsk sokkel reduseres for at vi skal nå
316 klimamålene. Høyre vil samarbeide med næringen om å kutte utslippene fra sokkelen med 50
317 prosent innen 2030, blant annet gjennom elektrifisering av sokkelen.

318

319 Høyre mener at vi ikke skal sette noen sluttdato på norsk petroleumsnæring, men heller støtte
320 næringen i det videre arbeidet med leting etter nye ressurser og det grønne skiftet.

321

322 Høyre vil

323

- 324 • sikre petroleumsnæringen stabile og forutsigbare rammevilkår som gir aktivitet i hele
325 landet
- 326 • at petroleumsvirksomhet i Barentshavet skal skje med strenge krav til miljø, sikkerhet
327 og beredskap, og i sameksistens med fiskeri og andre næringer
- 328 • redusere utslippene på norsk sokkel med ambisjon om 50 prosent utslippskutt innen
329 2030
- 330 • være en pådriver for elektrifiseringen av norsk sokkel

- 331 • vurdere skattetiltak og andre ordninger som kan bidra til å øke konkurransen og dermed
332 gi en høyere utnyttelsesgrad for alle lønnsomme ressurser på felt i drift og på
333 nærliggende marginale felt på norsk sokkel
- 334 • øke utvinningsgraden på norsk sokkel ved å stille krav om en plan for lønnsom økt
335 utvinning ved fornyelse av konsesjonene
- 336 • i samarbeid med oljenæringen vurdere endringer for å sikre økt lønnsomhet og
337 effektivitet på norsk sokkel
- 338 • sørge for at norsk petroleumsindustri fortsatt skal være verdensledende på helse, miljø
339 og sikkerhet
- 340 • sikre en god oljevernberedskap i samarbeid med private aktører
- 341 • konsekvensutrede olje- og gassvirksomhet i Lofoten, Vesterålen og Senja
- 342

Dissens nr. 1: Linje 342. Nytt kulepunkt:

«gå gjennom og evaluere skatte- og avgiftssystemet for petroleumsnæringen for å gjøre endringer for å skjerme staten for økt risiko»

Støttes av Sandra Bruflot, Odd Emil Ingebrigtsen og Heidi Nordby Lunde

343
344

345 Reiseliv og handel

346 Norge har en vakker natur, et variert kulturliv, en rik landbruks- og matkultur, et mangfold av
347 kulturminner og unike verdensarvområder. Reiselivsnæringen er en viktig arbeidsgiver, spesielt
348 i distriktene, med mange små og mellomstore bedrifter. Samtidig har reiselivsnæringen blitt
349 særlig hardt rammet av koronapandemien, og det er behov for å legge til rette for ny vekst når
350 smitteverntiltakene kan heves. Høyre mener at Norge har et stort potensial for å skape
351 arbeidsplasser gjennom helårsturisme og økt verdiskaping ved å legge til rette for
352 kvalitetsturisme.

353
354
355
356

Detaljhandelen er en av våre største sysselsettere og en bransje i stor endring. Høyre vil samarbeide med bransjen for å håndtere omstillingen den skal gjennom.

357 Høyre vil

358

- 359 • legge til rette for at attraksjoner og aktiviteter er tilgjengelige hele året når det er mulig,
360 og bidra til å utvikle helårsturisme
- 361 • styrke samarbeidet mellom friluftsliv og reiseliv, slik at viktige naturattraksjoner blir
362 godt tilrettelagt og fremstår som attraktive for brukerne og uten unødig slitasje og
363 forsøpling
- 364 • legge til rette for god merkevarebygging rundt norske natur- og kulturopplevelser
- 365 • vurdere hvordan det offentlige reiselivsarbeidet bør organiseres
- 366 • gi kommuner som legger til rette for cruiseturisme, muligheten til å innføre en form for
367 lokal cruiseavgift til lokal infrastruktur, og gi destinasjoner rett til å begrense antall
368 cruiseanløp
- 369 • ikke innføre en generell lokal eller nasjonal turistskatt
- 370 • definere jakt, fiske og utmarksopplevelser som næring
- 371 • legge til rette for å fremme norsk mat og drikke som kulturbærer og skaper av lokal
372 identitet, og for at norsk mat- og drikkekultur skal bidra til næringsutvikling og til å

- 373 fremme Norge som destinasjon for kulturturisme, med Stiftelsen Norsk gastronomi som
374 en sentral aktør
- 375 • redusere særavgifter på enkelte grensehandelsutsatte varer
- 376 • utvide muligheten lokale produsenter av alkoholholdige drikkevarer har til å selge
377 varene sine til besøkende
- 378 • tillate salg av drikke med alkoholinnhold opp til åtte prosent i dagligvarebutikker
- 379 • tillate alkoholsalg i butikk frem til klokken 23 på hverdager og lørdager
- 380 • bevare et offentlig vinmonopol, men tillate Vinmonopolet å holde åpent til klokken 20
381 på hverdager og lørdager
- 382 • avvikle statsforvalterens godkjenningsordning for turistkommuner og overlate til
383 kommunen selv å bestemme hvorvidt det skal være tillatt med søndagsåpne butikker i
384 hele eller deler av kommunen
- 385 • gjennomføre et kompetanseløft for handelsnæringen i samarbeid med partene i
386 arbeidslivet
- 387 • gjennomføre tiltak for å styrke konkurransen i norsk dagligvare, inkludert en styrking
388 av Konkurransetilsynets mulighet til å følge bransjen
- 389

Dissens nr. 2: Linje 378. Stryk.

Støttes av Margret Hagerup, Lars Myraune og Tone Wilhelmsen Trøen

390
391

392 Jordbruk

393 Jordbruket er sentralt for matproduksjon, bosetting, ivaretagelse av
394 kulturlandskapet og sysselsetting. Høyre vil skape et levedyktig jordbruk over hele landet.
395 Jordbrukspolitikken skal legge til rette for økt bærekraftig matproduksjon, mer mangfold og
396 styrket konkurransekraft. Innenfor disse rammene vil Høyre at bonden, som selvstendig
397 næringsdrivende, skal få større muligheter for lønnsom drift gjennom å kunne investere i og
398 utnytte egen eiendom. Vi vil styrke bærekraften i det norske jordbruket og matsystemet, og
399 gjennom det bidra til utvikling av distriktsøkonomien og bøndenes levekår. Jordbruket er også
400 en sentral aktør i klimaarbeidet.

401

402 Høyre vil

403

- 404 • innrette tilskudds- og kvoteordninger slik at de stimulerer til mest mulig effektiv drift,
405 økt matproduksjon og forbedret lønnsomhet for den enkelte bonde
- 406 • at jordbruksavtalen skal ha effektiv drift og bærekraftig produksjon tilpasset markedets
407 behov som primært mål
- 408 • sørge for at budsjettstøtten sikrer en god balanse mellom tilskudd til produksjon og areal
- 409 • gjennomgå innretningen og finansieringen av markedsreguleringsordningene slik at de
410 virker effektivt og bidrar til økt konkurranse
- 411 • justere konsesjons- og jordloven slik at bestemmelsene fremmer aktiv forvaltning og
412 aktivt eierskap av ressursene
- 413 • legge til rette for en mer fleksibel odelslovgivning, med mål om å fjerne odelsretten
- 414 • beholde et importvern, men gjennomgå og lette på importvernet for enkelte varer
- 415 • fjerne boplikten, men opprettholde driveplikten
- 416 • forenkle regelverket for foredling av mat på egen gård når helsemessig matvaretrygghet
417 er ivarettatt

- 418 • gi bonden større næringsfrihet og ha som målsetting at bondens vesentligste inntekter
419 skal hentes fra markedet
420 • evaluere måloppnåelse og gjennomgå kanaliseringspolitikken i lys av klima-, markeds-
421 og rekrutteringsutfordringene norsk jordbruk står overfor
422 • at konsesjonsgrenser og kvoteordninger for produksjon i jordbruket gjennomgås og
423 optimaliseres med hensyn til både geografi og lønnsomhet
424 • at Norge skal være fremst i arbeidet med å begrense antibiotikabruk i husdyrholdet og
425 opprettholde et strengt regime for sprøytmiddelbruk
426 • jobbe for økt norsk grøntproduksjon
427

Dissens nr. 3: Linje 408. Stryk og erstatt med:

«gjøre budsjettstøtten mer produksjonsavhengig og mindre arealavhengig»

*Støttes av Henrik Asheim, Sandra Bruflot, Anne Berit Figenschau, Aase Marthe Johansen
Horrigmo, Heidi Nordby Lunde og Vetle Wang Soleim*

428
429

430 Skogbruk

431 Mye av vår velstand både i byene langs kysten og i distriktene er tuftet på skogressurser.
432 Skogbruk berører svært mange interesser, og skogen er råvare for viktige verdikjeder.
433 Samtidig skaper skog et betydelig rom for binding av CO₂ gjennom god og rasjonell skogpleie.
434 Skogen binder halvparten av de årlige klimagassutslippene i Norge. Skog er også viktig for
435 biologisk mangfold, jakt og rekreasjon.

436

437 Høyre vil

438

- 439 • øke den årlige treplantingen med ti millioner trær innen utgangen av 2030
440 • stimulere til økt nyplanting, økt plantetetthet og planting med foredlet plantemateriale
441 som gir økt tilvekst og bedre kvalitet og levetid på trevirket
442 • fremme skoggjødsling for å øke vekst og karbonopptak i skogen
443 • fortsatt satse på og støtte frivillig vern av skog
444 • aktivt jobbe for at skog forvaltes som en bærekraftig ressurs innenfor gjeldende lovverk
445 og sertifiseringsordninger for å sikre økt verdiskaping og effektiv karbonfangst
446 • forbedre offentlig infrastruktur og stimulere til bygging av flere skogsbilveier,
447 tømmerterminaler og tømmerkaier for å øke næringens konkurransekraft
448 • stimulere til mer bruk av tre som byggemateriale
449 • legge til rette for nye lønnsomme jobber i bionæringene
450 • vurdere mulige skattestimulanser for skogbruk for å stimulere til ny og økt verdiskaping
451 med skog som råvare
452 • justere konsesjonslovbestemmelsene for skog for å fremme aktiv forvaltning og aktivt
453 eierskap
454 • øke privat og lokalt eierskap til norske skogressurser ved reduksjon av det offentlige
455 eierskapet til skog
456

457 Økonomi

458

459 Trygg økonomisk styring

460 Den økonomiske politikken må legge til rette for å skape flere lønnsomme, konkurransedyktige
461 jobber i privat sektor. Det er et viktig mål å sikre lav arbeidsledighet og høy sysselsetting.
462 Økonomien har vært under press som følge av koronapandemien. Konsekvensene av
463 pandemien vil prege norsk økonomi i lang tid fremover. Bærekraftig økonomisk vekst og en
464 sterk privat sektor er avgjørende for å sikre fremtidig velferd og jobber. Høyre vil føre en
465 ansvarlig økonomisk politikk der målet er å skape mer og inkludere flere. Vi vil holde fast ved
466 handlingsregelen for bruk av penger fra oljefondet. Vi har et ansvar for å sikre et bærekraftig
467 velferdssamfunn og miljø for kommende generasjoner. Den økonomiske situasjonen er
468 avgjørende for de politiske prioriteringene som kan gjøres i årene fremover.

469

470 Høyre vil

471

- 472 • føre en ansvarlig økonomisk politikk som gir handlingsrom for investeringer til beste
- 473 for fremtidige generasjoner
- 474 • sikre en god balanse mellom privat og offentlig sektor gjennom ansvarlig pengebruk
- 475 • bruke en større andel av uttaket fra oljefondet på investeringer i infrastruktur, forskning
- 476 og utvikling, vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser og investeringer i
- 477 miljøteknologi
- 478 • ha en effektiv og brukerorientert offentlig sektor og legge til rette for et større innslag
- 479 av private og ideelle aktører i utføringen av oppgaver
- 480 • sikre likeverdige og konkurransedyktige rammebetingelser i finansnæringen og legge
- 481 til rette for bærekraftig finans
- 482 • vurdere tiltak som sikrer at en økt del av privat sparing kan bidra til investeringer som
- 483 skaper nye jobber og vekst i økonomien
- 484 • videreføre dagens rammer for individuell pensjonssparing, men vurdere hvordan denne
- 485 ordningen kan forbedres slik at flere sparer til pensjon
- 486

487 Skatt og avgift

488 Høyre vil føre en skattepolitikk som sikrer en stabil finansiering av velferdssamfunnet. Nivå og
489 innretning på skatter og avgifter skal motivere flere til arbeid, fremme maktspredning og privat
490 eierskap og stimulere til miljøvennlig adferd. Høyre vil gradvis redusere skatter og avgifter som
491 svekker incentiv til å jobbe, og som hemmer investeringer i norske arbeidsplasser. Tempoet på
492 og omfanget av skatte- og avgiftslettelser må tilpasses situasjonen i norsk økonomi.

493

494 Norge har i hovedsak et velfungerende skattesystem, der de som tjener mest, også betaler mest
495 i skatt. Vi skal fortsette å redusere skatten på vanlige lønnsinntekter, og det grønne skatteskiftet
496 fortsetter.

497

498 Høyre vil

499

- 500 • gjennomføre moderate lettelser i det samlede skatte- og avgiftsnivået og sikre at alle
- 501 med skatteevne betaler skatt
- 502 • sørge for at alle sitter igjen med mer av sin egen inntekt
- 503 • føre en skattepolitikk som gjør at det alltid lønner seg å jobbe

- 504 • stimulere til arbeid gjennom å innføre et jobbskattefradrag for unge arbeidstakere under
505 30 år
- 506 • utvikle skattesystemet slik at det legger til rette for etablering av nye jobber, økt
507 verdiskaping og omstilling til et grønt skifte
- 508 • ikke gjeninnføre arveavgift
- 509 • forbedre de skattemessige betingelsene ved ansattes kjøp av aksjer i egen bedrift slik at
510 flere kan bli medeier
- 511 • forenkle systemet for beregning av skatt på naturlytelser og personalrabatter
- 512 • at Norge skal fortsette å være en pådriver for et internasjonalt forpliktende
513 samarbeid mot aggressiv skatteplanlegging og uthuling av skattegrunnlag, slik at
514 internasjonale selskaper ikke oppnår konkurransevridende fordeler gjennom å
515 organisere seg vekk fra skatteforpliktelser der verdiene skapes – samtidig som Norge
516 fortsetter å gjøre nødvendige endringer i norsk skattelovgivning for å motvirke dette
517

518 Eierskap

519 Høyre vil legge til rette for maktspredning og et sterkere privat eierskap. Statens rolle som eier
520 i norsk næringsliv er stor og bør reduseres. Statlig eierskap kan likevel begrunnes ut fra særlige
521 nasjonale hensyn, som ønsket om å bevare hovedkontor i Norge. Statlig eierskap i kommersielle
522 selskaper skal ikke bety politisk styring, og det statlige eierskapet må være forutsigbart,
523 profesjonelt og føres med en armlengdes avstand. Høyre vil styrke selveierdemokratiet, slik at
524 flest mulig får muligheten til å eie sin egen bolig, drive sin egen bedrift og være medeier i
525 næringslivet.

526

527 Høyre vil

528

- 529 • styrke det private eierskapet og redusere statlig eierskap i de selskapene der staten ikke
530 har viktige strategiske begrunnelser for å eie
- 531 • redusere statens eierskap i Equinor, men beholde en majoritet av aksjene
- 532 • sikre at hovedkontorfunksjoner i strategisk viktige selskaper forblir i Norge
- 533 • føre en politikk for økt privat eierskap
- 534 • sette et tak på den samlede verdien i Statens pensjonsfond Norge – Folketrygdfondet og
535 overføre det overskytende til Statens pensjonsfond utland
536

Dissens nr. 4: Linje 531. Stryk.

*Støttes av Anne Berit Figenschau, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde, Lars Myraune,
Tom Georg Indrevik og Odd Emil Ingebrigtsen*

537

538
539

Arbeid og inkludering

540 Et trygt og fleksibelt arbeidsliv

541 For å opprettholde et høyt velferdsnivå er vi avhengige av at flere har en jobb å gå til. Et ryddig
542 og godt organisert arbeidsliv gir trygge jobber og lønnsomme bedrifter. Høyres mål er et trygt
543 og fleksibelt arbeidsliv hvor de som kan og vil jobbe, får muligheten til det. Den norske
544 arbeidslivsmodellen hvor arbeidstaker og arbeidsgiver har et godt forhold, tjener både
545 næringslivet, landet og den enkelte. Høyre vil ta vare på vårt trygge arbeidsliv med et
546 velfungerende trepartssamarbeid og en høy organisasjonsgrad, som sikrer nødvendig omstilling
547 og produktivitetsvekst.

548
549 Hovedregelen i norsk arbeidsliv skal være hele, faste stillinger. En forutsigbar arbeidshverdag
550 bidrar til et mer familievennlig og inkluderende arbeidsliv. Samtidig som Høyre aktivt vil jobbe
551 for å redusere ufrivillig deltid, skal det legges til rette for at folk skal få tilpasse arbeidslivet og
552 hverdagen på den måten som passer den enkelte og familien best.

553

554 Høyre vil

555

- 556 • legge til rette for et organisert arbeidsliv med et godt og velfungerende
- 557 trepartssamarbeid
- 558 • beholde fagforeningsfradraget
- 559 • sikre en sterk og moderne arbeidsmiljølov
- 560 • vurdere moderate justeringer og oppmykninger i arbeidsmiljøloven for å gi mer
- 561 fleksibilitet
- 562 • beholde faste, hele stillinger som hovedregel og utvikle arbeidstidsbestemmelser som
- 563 gjør at flest mulig kan jobbe i hele og faste stillinger, særlig i offentlig sektor
- 564 • legge til rette for fremtidsrettede arbeidslivsreguleringer som ivaretar nødvendig
- 565 fleksibilitet og tilpassing for så vel arbeidstakere som arbeidsgivere
- 566 • åpne for delvis uavhengige stillinger med sterkere vern enn dagens uavhengige stillinger
- 567 • ha et innleieregelverk som sikrer næringslivets behov for arbeidskraft samtidig som de
- 568 ansatte sikres gode vilkår
- 569 • sikre flere lærlingplasser, blant annet gjennom å videreutvikle lærlingkravet for
- 570 offentlige innkjøp
- 571

572 Det skal lønne seg å jobbe

573 Høyre mener at det norske velferdssamfunnet til enhver tid er og skal være mer enn summen
574 av offentlige velferdsordninger og sosiale ytelser. Velferdspolitikken skal sørge for et sosialt
575 sikkerhetsnett som tar vare på de som av ulike grunner, i kortere eller lengre perioder, ikke kan
576 delta i arbeidslivet. Velferdsordningene våre er avhengige av at flest mulig deltar mest mulig i
577 arbeidslivet.

578

579 For å sikre velferden for oss og de som kommer etter oss, må flere jobbe mer og stå lenger i
580 arbeid enn i dag. Da må vi holde fast ved arbeidslinjen, slik at det alltid lønner seg å jobbe.
581 Samtidig må vi sørge for at de som trenger det, får rask og tett oppfølging for å komme inn i
582 eller tilbake til arbeidslivet, eller sikres en anstendig stønad til livsopphold. Samfunnet skal
583 stille krav, men også stille opp.

584

585 **Høyre vil**

586

- 587 • innføre en forsøksordning hvor trygdebudsjettet, med unntak av pensjon, overføres til
- 588 enkelte kommuner for å gi bedre og mer helhetlig oppfølging av brukerne
- 589 • ha en tettere oppfølging av arbeidstakere på lønnstilskuddsordning, og styrke
- 590 samarbeidet med bedrifter for å målrette og øke bruken av lønnstilskudd for utsatte
- 591 grupper i arbeidsmarkedet
- 592 • gjennomføre forsøk med helsejustert lønn for personer på gradert uføretrygd og på
- 593 arbeidsavklaringspenger
- 594 • gjennomgå alle inntektssikringsordninger for å sikre at det lønner seg å jobbe for de som
- 595 kombinerer sosiale ytelser med arbeidsinntekt – både ved at ytelsene ikke er urimelig
- 596 høye sammenlignet med arbeidsinntekt, og at det blir enklere å kombinere ytelser med
- 597 arbeid og lønn
- 598 • innføre rett til å opptjene pensjon fra første krone innen 2023 og ha midlertidige
- 599 kompensasjonsordninger for næringslivet
- 600

601 **Flere inn i jobb – et inkluderende arbeidsliv**

602 Deltakelse i arbeidslivet er viktig for at den enkelte skal kunne realisere seg selv og forsørge

603 seg og sin familie. Det motvirker fattigdom og sørger for at flere inkluderes. Den største

604 forskjellen i Norge er mellom folk som har en jobb å gå til, og de som ikke har det. Høyre mener

605 derfor at det viktigste vi kan gjøre for å redusere forskjellene, er å sørge for at flere får

606 muligheten til å jobbe. Koronapandemien har ført til at flere som ellers ville vært i arbeid, enten

607 er permittert eller har mistet jobben. Vi må sørge for at denne ledigheten ikke blir varig, og at

608 folk kan komme tilbake til arbeid så raskt som mulig.

609

610 **Høyre vil**

611

- 612 • gjøre det enklere å kombinere utdanning og kompetansepåfyll med dagpenger og andre
- 613 ytelser
- 614 • øke bruken av kvalifiseringsprogrammet for personer med nedsatt arbeids- og
- 615 inntektsevne
- 616 • fortsette satsingen for å inkludere flere i arbeidslivet, inkludert målet om at fem prosent
- 617 av de nyansatte i staten skal være personer med hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne,
- 618 og jobbe for at kommunene skal innføre det samme målet
- 619 • øke antallet læreplasser, også for personer med tilretteleggingsbehov
- 620 • tilrettelegge for mentorordninger i bedrifter som mottar lønnstilskudd
- 621 • gjennomføre en innovasjonsreform i Navs arbeidsmarkedstiltak som sikrer at flere
- 622 sosiale entreprenører får bidra, gjennom innovative innkjøp, økt lokal kontroll samt
- 623 flere mindre anbudsrunder
- 624 • legge større vekt på oppnådde resultater i anbudskonkurranser, inkludert formidling til
- 625 både utdanning og arbeid
- 626 • gjennomføre et forsøk med fritt brukervalg for enkelte tiltaksplasser
- 627 • øke antall plasser og erstatte varig tilrettelagt arbeid (VTA) og varig tilrettelagt arbeid i
- 628 ordinært arbeidsliv (VTA-O) med en mer fleksibel og individorientert ordning kalt
- 629 tilrettelagt arbeid (TA), med tettere oppfølging både i og utenfor ordinært arbeidsliv
- 630 • gå gjennom alle virkemidler i Navs arbeidsmarkedstiltak for å sikre en mer effektiv og
- 631 målrettet bruk av ressursene
- 632 • fortsette satsingen på et digitalt Nav som skal være tilgjengelig, forståelig og effektivt

- 633 • øke kunnskapen hos sykemelder om betydningen av helse i arbeid og vurdere om også
- 634 arbeidsgiver eller Nav skal ha en rolle i sykemeldingsarbeidet
- 635 • ha gradering som absolutt hovedregel ved mottak av helserelaterte ytelser og ved
- 636 sykemelding, for å sikre at de som kan jobbe noe, får bruke restarbeidsevnen sin
- 637 • styrke den ansattes medvirkningsplikt for å få flere raskere tilbake i jobb
- 638 • forbedre arbeidsgivers insentiver til å redusere langtidsfravær, blant annet gjennom å
- 639 vurdere å la bedriftene betale en andel av langtidsfraværet mot å betale færre dager av
- 640 korttidsfraværet
- 641 • ha mer koordinert oppfølging fra helsetjenesten og Nav overfor arbeidssøkere med
- 642 psykiske helseutfordringer, og øke satsingen på programmer som kombinerer
- 643 helsebehandling med jobbtrening og arbeidsdeltakelse
- 644 • sørge for at personer som mottar arbeidsavklaringspenger, får rask og tett oppfølging
- 645 for raskere å kunne avklares for arbeid, aktivitet eller nødvendig inntektssikring ved
- 646 uførhet
- 647

648 Flere unge inn i jobb

649 Altfor mange unge er uføre eller står uten arbeid eller utdanning. Høyre mener det viktigste vi
650 kan gjøre for å inkludere flere unge i arbeidslivet, er å sikre at flere fullfører skolen. De unge
651 har blitt hardt rammet av koronapandemien. Jo lenger man blir stående utenfor arbeid og
652 utdanning, jo større er sjansen for at man aldri kommer seg inn. Høyre vil derfor prioritere unge
653 hos Nav, sikre tettere oppfølging av unge uten jobb eller utdanning og satse på aktiviteter som
654 gir arbeidserfaring og kompetanse. Høyres mål er at samfunnet aldri skal gi opp unge som kan
655 jobbe.

656 Høyre vil

- 657 • innføre flere snu-i-døra-programmer for unge som møter opp hos Nav – gjennom tettere
- 658 samarbeid mellom fylkene, skolesystemet, oppfølgingstjenesten og Nav skal unge
- 659 holdes borte fra ytelser og komme tilbake på skolebenken eller i jobb
- 660 • sikre at Nav har en forsterket oppfølging av unge, og korte ned minstekravet til tilbud
- 661 om oppfølging fra 8 til 5 uker
- 662 • ha en sterk satsing på utdanning for unge både gjennom utdanning som tiltak, økt bruk
- 663 av ordinær fagopplæring og en kraftig økning av lære kandidatstillinger og praksisbrev
- 664 som alternativ til fagbrev for elever med svakt grunnskolegrunnlag
- 665 • ha flere utdanningsstillinger rettet mot ungdom uten fullført videregående opplæring,
- 666 hvor de opparbeider kompetanse i bedriften mot at de får lønn på nivå med lærlinger i
- 667 en begrenset periode
- 668 • utvide aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere så den omfatter alle, i første steg alle
- 669 opp til fylte 40 år, og sikre at norskopplæring er en del av aktivitetsplikten i alle
- 670 kommuner
- 671 • sikre enda tettere oppfølging av unge AAP-mottakere
- 672 • innføre en oppfølgingsmodell for unge uføre før fylte 30 år som blant annet inneholder
- 673 en tettere oppfølging og en ny vurdering av uføregrad, men sikre unntak for de med
- 674 alvorlige lidelser
- 675
- 676
- 677

678 Arbeidskriminalitet

679 Et seriøst arbeidsliv er en forutsetning for lønnsomme bedrifter, trygge jobber og finansieringen
680 av vår felles velferd. Arbeidskriminalitet bryter ned grunnmuren i velferdssamfunnet, svekker

681 konkurransekraften blant seriøse norske virksomheter og undergraver rettighetene til
682 arbeidstakerne. Derfor skal arbeidskriminalitet og økonomisk kriminalitet bekjempes i
683 samarbeid mellom offentlige myndigheter og partene i arbeidslivet.

684

685 **Høyre vil**

686

- 687 • ha nulltoleranse for arbeidskriminalitet i offentlige innkjøp og byggeprosjekter
- 688 • sikre at arbeidskriminalitet møtes med klare sanksjoner og strenge straffer, og at
- 689 arbeidet prioriteres både gjennom a-krimsentrene og i politi og påtalemyndighet
- 690 • sikre en oppdatert verktøykasse i kampen mot arbeidskriminalitet, blant annet gjennom
- 691 bedre informasjonsdeling, strengere regler for innkjøp, samarbeid med partene, nye
- 692 godkjenningsordninger og styrking av sentre for bekjempelse av arbeidslivskriminalitet
- 693 • gjøre lønnsinndrivelse for arbeidstakere som ikke får utbetalt lønn fra arbeidsgiver, til
- 694 en del av ordningen med fri rettshjelp
- 695 • styrke arbeidet for å avdekke organisert trygdesvindel i forbindelse med
- 696 arbeidskriminalitet
- 697 • ha en pådriverrolle for å sikre arbeidstakernes rettigheter internasjonalt og for å
- 698 bekjempe grenseoverskridende arbeidslivskriminalitet
- 699 • vurdere å gi Sjøfartsdirektoratet en rolle i jobben med å avdekke arbeidslivskriminalitet
- 700 til havs
- 701 • sammen med kommunene og partene lage en nasjonal minstestandard for å sikre et
- 702 seriøst arbeidsliv når det offentlige kjøper inn varer og tjenester
- 703 • utrede RUT- og ROT-fradrag for å motarbeide svart økonomi og sørge for at utsatte
- 704 grupper opparbeider seg sosiale rettigheter gjennom pensjonsgivende inntekt
- 705

706 **Økt kompetanse – ingen skal gå ut på dato**

707 For Høyre er det viktig at ingen går ut på dato i norsk arbeidsliv. Arbeidslivet stiller stadig
708 større krav til formell kompetanse. Det betyr at mennesker med ingen eller lav utdanning blir
709 særlig sårbare, samtidig som mange med lengre utdanning vil oppleve at kompetansen deres
710 ikke lenger er etterspurt, før de har nådd pensjonsalder. Det stiller større krav til
711 enkeltmennesket, arbeidslivet og utdanningssektoren vår for at alle skal kunne lære hele livet.
712 Dette er særlig aktuelt nå som flere står utenfor arbeidslivet som følge av koronapandemien.
713 For mange vil løsningen for å komme tilbake til arbeidslivet være å tilegne seg ny kompetanse.

714

715 Norge har også tidligere omstilt seg fra gammel til ny industri og nye muligheter. Et godt
716 trepartssamarbeid er en forutsetning for å lykkes med fremtidige omstillinger.

717

718 **Høyre vil**

719

- 720 • stimulere til at det opprettes flere fleksible videreutdanningstilbud som folk har behov
- 721 for, og som arbeidslivet etterspør
- 722 • styrke kompetanseprogrammet
- 723 • etablere flere treparts bransjeprogrammer, det vil si utdanningsprogrammer der staten
- 724 og partene i arbeidslivet samarbeider om å skreddersy videreutdanningstilbud i utvalgte
- 725 bransjer
- 726 • gi bedrifter muligheten til å betale for egne skreddersyde kurs fra høyere
- 727 utdanningsinstitusjoner og oppfordre små og mellomstore bedrifter til å samarbeide om
- 728 slike bestillinger

- 729 • oppfordre større bedrifter til å dele sine bedriftsinterne opplæringsprogrammer med små
- 730 og mellomstore bedrifter i de regionale næringsklyngene
- 731 • stille krav om at ordningen med fagbrev på jobb skal tilbys i alle fylker, slik at flere
- 732 ufaglærte som står i jobb, kan gjennomføre yrkesfaglig opplæring i kortere moduler
- 733 • gi økt støtte til arbeidsplasser som gir opplæring til de ansatte i grunnleggende
- 734 ferdigheter som lesing, skriving og regning, muntlig, IKT og norsk for
- 735 fremmedspråklige (Kompetansepluss)
- 736 • innføre en rett til nytt fagbrev dersom retten til videregående opplæring er brukt opp
- 737 • stille krav om at alle fylkeskommuner utarbeider en kompetansestrategi med
- 738 forpliktende samarbeid med fagskoler og universiteter/høyskoler for å tilby relevante
- 739 utdanningstilbud i regionen
- 740 • støtte forsøk med realkompetansevurdering og dokumentering, der partene i arbeidslivet
- 741 samarbeider om å dokumentere realkompetansen en arbeidstaker har tilegnet seg i en
- 742 bransje
- 743 • samarbeide med høyskoler og utdanningsinstitusjoner for å utvikle gode moduler
- 744 tilpasset behovet i arbeidslivet
- 745 • gjøre det enklere å kombinere videreutdanning med mottak av trygdeytelser
- 746

747 [Leve lenger og jobbe lenger i et aldersvennlig samfunn](#)

748 Folk lever lenger enn før, men er også friske lenger, og flere kan og vil jobbe lenger. For å
 749 bevare bærekraften i velferdssamfunnet blir vi fremover avhengige av at flere jobber mer og
 750 står lenger i arbeid. At folk har jobb, er et gode for både den enkelte og samfunnet. Høyre vil
 751 bekjempe aldersdiskriminering i arbeidslivet og evaluere ytelser og ordninger som kan skape
 752 barrierer for bedrifter eller arbeidstakere for å kunne stå lenger i arbeid.

753 **Høyre vil**

- 754 • øke sysselsettingen blant de over 62 år ved å legge til rette for at flere kan stå lenger i
- 755 arbeid
- 756 • gjennom partssamarbeidet ta initiativ til å finne ordninger der flere kan stå i jobb utover
- 757 aldersgrensen, med justerte lønns- og arbeidsvilkår slik at både arbeidstaker og
- 758 arbeidsgiver tjener på dette
- 759 • satse på økt kompetanseutvikling for voksne og eldre arbeidstakere
- 760 • evaluere sosiale ytelser og ordninger slik at senior arbeidstakere ikke mister retten til
- 761 disse mens de fortsatt er i arbeidslivet
- 762 • redusere kostnaden ved å ansette eldre arbeidstakere gjennom å utvikle generelle
- 763 særordninger og erstatte disse med mulighet for individuelle ordninger for tilpasset
- 764 arbeidstid og annen fleksibilitet i stilling
- 765 • at alle særaldersgrenser gjennomgås i samarbeid med partene for å stimulere til fortsatt
- 766 arbeid
- 767 • fjerne aldersgrensen på 72 år i arbeidslivet
- 768 • forhindre at pensjonsordningene bidrar til «innlåsing» mellom bransjer i privat sektor
- 769 og mellom offentlig og privat sektor
- 770 • gi selvstendig næringsdrivende, og alle andre, mulighet for pensjonssparing før skatt på
- 771 samme nivå som tjenestepensjon for offentlig ansatte gir
- 772
- 773

774 Skole og utdanning

775

776 Barnehage – barnas første år

777 Barnehagen er en god arena for utvikling, læring, sosialisering, inkludering og integrering.

778 Barna skal oppleve trygge og gode relasjoner til ansatte og andre barn, og de skal få utforske
779 og oppdage nye sammenhenger gjennom lek.

780

781 Høyre er opptatt av mangfold i barnehagesektoren. Vi ønsker både offentlige og private
782 barnehager velkommen. Det viktigste for Høyre er at barnehagene har god kvalitet. Høyre
783 mener at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å velge barnehage for sine barn.

784

785 Høyre vil

786

- 787 • ha et mål om å øke pedagogtettheten i barnehagene til 50 prosent
- 788 • gi flere ansatte i barnehagene etter- og videreutdanning
- 789 • videreføre kravet om norskkunnskaper for barnehageansatte og øke muligheten for
790 norskopplæring på arbeidsplassen
- 791 • etablere flere utdanningsbarnehager, det vil si barnehager som har et formalisert
792 samarbeid med en utdanningsinstitusjon om utvikling av profesjonen og bedre praksis
- 793 • etablere flere tiltak for å øke andelen minoritetsbarn som går i barnehage
- 794 • sikre at flere barnehageledere tilbys pedagogisk ledelsesutdanning, og utvikle flere
795 karriereveier for barnehageansatte, etter modell av lærerspesialistordningen
- 796 • at kommunene må legge til rette for mer fleksibel åpningstid i barnehagene tilpasset
797 folks ulike arbeidsmønster
- 798 • ha seksualitet og grensesetting som tema i barnehagen, for å bidra til at barn blir kjent
799 med egen kropp og utvikler bevissthet om egne og andres grenser
- 800 • fortsette å gi gratis kjernetid og moderasjonsordninger i barnehagen til
801 lavinntektsfamilier, fremfor å prioritere enkeltkommuner eller enkeltområder i byer
- 802 • tilrettelegge for at skolestartere får delta på frivillig sommerskole før skolestart
- 803 • styrke samarbeidet mellom barnehager og skoler for å sikre en god overgang for barna.
- 804 • likebehandle offentlige, ideelle og private barnehager for å sikre en mangfoldig
805 barnehagesektor
- 806 • føre tilsyn med kommunenes tildeling av offentlig tilskudd for å sikre at alle barn får
807 nok støtte, uavhengig av om de går i en privat, ideell eller kommunal barnehage
- 808 • utvikle gode kvalitetsindikatorer for barnehagene og ha åpenhet om kvaliteten og
809 nøkkeltallene til hver enkelt barnehage

810

811 En kunnskapsskole som gir muligheter for alle

812 Høyre vil ha en kunnskapsskole som gir muligheter for alle, uavhengig av bakgrunn, kjønn og
813 hvem foreldrene er. Høyre har høye ambisjoner for hver enkelt elev. Veldig mye har gått riktig
814 vei i norsk skole de siste årene, men vi har fortsatt utfordringer. Altfor mange elever blir
815 hengende etter i skoleløpet, det er forskjeller på prestasjonene til gutter og jenter, og for mange
816 elever går ut av grunnskolen med manglende grunnleggende ferdigheter.

817

818 Høyre vil

819

- 820 • styrke skolenes plikt til å gi ekstra oppfølging og intensiv opplæring til elever som
- 821 henger etter i lesing, skriving og regning i 1.–4. klasse
- 822 • sikre at skolene har plikt til å følge opp elever fra første fraværsdag i grunnskolen
- 823 • tilpasse undervisningen bedre til den enkelte elev, enten eleven trenger ekstra
- 824 oppfølging eller ekstra utfordringer
- 825 • heve lærernes kompetanse i å fange opp barn med høyt læringspotensial og gi tilpasset
- 826 opplæring
- 827 • sikre at alle elever har muligheten til å gi tilbakemelding på hvordan de trives og lærer
- 828 på skolen, for eksempel gjennom en elevundersøkelse
- 829 • sikre bedre lese-, skrive- og regneopplæring for de yngste barna, blant annet ved å
- 830 innføre en plikt om at alle skoler har tilgang til lærerspesialister i begynneropplæringen
- 831 innen 2025
- 832 • åpne for mer fleksibel start i grunnskolen
- 833 • stramme inn dagens praksis slik at elever med rett til spesialundervisning i mindre grad
- 834 får fritak i enkelte fag, men heller får tilpasset undervisning med krav om vurdering
- 835 • sikre at elevrådenes rolle i prosesser i skolen er formalisert og følges opp, og at elevene
- 836 inkluderes i prosesser i skolen som omhandler dem
- 837 • ha en nasjonal ordning med redusert foreldrebetaling i SFO for lavinntektsfamilier
- 838 • innføre et Talentsenter for realfag på alle Vitensentre i Norge for å styrke tilbudet til
- 839 elever med høyt læringspotensial
- 840 • gjennomføre en pilot med nivåinndeling i kortere perioder i skolen slik at alle elever
- 841 opplever tilpasset opplæring i de ulike fagene, og evaluere ordningen
- 842 • innføre hjemmebesøk hos foreldre som ikke møter opp på foreldremøter eller
- 843 utviklingssamtaler
- 844 • forsterke innsatsen mot mobbing, vold, trakassering og diskriminering i skole og
- 845 barnehage
- 846

847 Ungdomsskolen

848 Overgangen mellom barneskole og ungdomsskole kan for mange være stor. Noen elever
 849 opplever å få kunnskapshull, mister motivasjon og går ut av ungdomsskolen uten å kunne lese,
 850 skrive og regne godt nok. For Høyre er det viktig å ta tak i problemene før de får vokse seg
 851 store. Skolen må i større grad imøtekomme og tilpasse seg elevenes behov. Høyre mener at vi
 852 må ha forventninger og stille krav til alle elever, enten de er faglig flinke eller trenger litt ekstra
 853 hjelp for ikke å bli hengende etter.

854 **Høyre vil**

- 855 • gjennomføre en helhetlig ungdomsskolereform som tar sikte på å øke læring, trivsel og
- 856 motivasjon i ungdomsskolen ved å endre fagsammensettingen på ungdomsskolen og
- 857 innføre obligatorisk yrkesfaglig valgfag for elevene på lik linje med språkfag
- 858 • innføre en plikt for ungdomsskolene til å følge opp fravær som overstiger ti prosent, og
- 859 kreve at alle kommuner har felles, konkrete og praktiske retningslinjer for forebygging
- 860 og tiltak for elever med høyt fravær
- 861 • stille krav om at alle kommuner har en oppdatert fraværsprotokoll, hvor foresatte
- 862 automatisk får beskjed digitalt eller på mobil ved alle typer fravær
- 863 • beholde lekser, eksamen og karakterer i skolen og prøve ut flere nye eksamensformer
- 864
- 865

- 866 • reformere faget utdanningsvalg slik at flere ungdommer får god innsikt i ulike
- 867 yrkesmuligheter, og gjennomføre forsøk der flere yrkesgrupper utenfor grunnskolen kan
- 868 undervise i faget
- 869 • reformere rådgivningstjenesten og sørge for at rådgiverne på ungdomsskoler og
- 870 videregående skoler er oppdatert om elevenes muligheter innen høyere utdanning
- 871 • rekruttere flere med erfaring fra annet arbeidsliv inn i rådgivningstjenesten
- 872 • legge til rette for en tverrfaglig rådgivertjeneste og et godt samarbeid mellom skoleeier,
- 873 rådgivertjenesten, den videregående skolen og arbeidslivet, samt vurdere om
- 874 karriereveileder skal være en egen stillingskategori i skolen
- 875 • styrke videreutdanningstilbudet for rådgivere og vurdere å stille kompetansekrav til
- 876 rådgivertjenesten
- 877 • redusere antall norskkarakterer slik at det blir én karakter i norsk skriftlig og én karakter
- 878 i norsk muntlig i ungdomsskolen og videregående skole
- 879 • legge til rette for forserte løp slik at flere elever får muligheten til å forsere enkeltfag
- 880 eller skoleår
- 881 • legge til rette for flere profilskoler på ungdomstrinnet, for eksempel yrkesfaglige
- 882 ungdomsskoler og realfagsungdomsskoler, slik at ungdomsskoletilbudet blir mer
- 883 mangfoldig, og elever på ungdomstrinnet kan fordype seg i ulike områder
- 884 • prøve ut tidsavgrenset nivåvalg i fellesfagene på ungdomsskolen slik at elevene møter
- 885 faglige utfordringer som gjenspeiler deres faglige nivå
- 886 • øke frivillig arbeidstrening i ungdomsskolen gjennom tilbud om ukentlig utplassering i
- 887 bedrift i samarbeid med næringslivet
- 888

889 Videregående skole

890 Tre av fire elever som starter videregående opplæring, fullfører innen fem år. Andelen har økt
 891 de siste årene. Det er bra for samfunnet, og det er bra for den enkelte. Samtidig vet vi at
 892 konsekvensene av ikke å fullføre og bestå videregående skole vil bli enda større i tiden som
 893 kommer. Høyre mener derfor at en av våre viktigste oppgaver fremover er å sørge for at flere
 894 elever fullfører og består videregående opplæring.

895
 896 Utformingen av tilbudet i videregående skole må ta høyde for at elevene har ulike
 897 forutsetninger. Høyre mener at vi trenger flere forskjellige tiltak for å fange opp de som faller
 898 fra i skoleløpet. Det må være mulig å få tilrettelagt undervisning på ulike steder og med ulike
 899 innretninger, både faglig og sosialt.

900 Høyre vil

- 901 • at 5000 flere elever skal fullføre videregående skole innen 2025, og at innen 2030 skal
- 902 minst ni av ti elever som begynner i videregående opplæring, fullføre og bestå
- 903 • beholde den nasjonale fraværs grensen på ti prosent
- 904 • innføre modeller for fritt skolevalg i alle fylker
- 905 • si ja til videregående profilskoler som satser på realfag, språk og økonomi, etter modell
- 906 av toppidrettsgymnas
- 907 • at videregående skoler inngår samarbeid med institusjoner innen høyere utdanning for
- 908 å sikre at elever som ønsker det, skal få ta fag på høyere nivå
- 909 • arbeide i samråd med elevene for at russetiden flyttes til etter avlagt skriftlig eksamen
- 910 • tillate forsøk med filming av muntlig eksamen i skolens regi for å sikre elevene en mer
- 911 reell klagemulighet
- 912
- 913

- 914 • ha et forsøksprosjekt der skoleåret deles inn i terminer, og gi elevene opplæring i et
- 915 mindre antall fag i hver termin
- 916 • tilrettelegge for bedre samarbeid mellom rådgivningstjenesten i skolen, Nav og
- 917 karriereveiledningssentrene for å sette dem i stand til å nå ut til flere elever
- 918 • sikre at elevene får det antallet undervisningstimer de har krav på, ved å tydeliggjøre
- 919 krav til hva en undervisningstime er, og ved at det i planleggingen tas høyde for
- 920 forventet timebortfall
- 921 • beholde muligheten til å etablere og drive offentlig finansierte friskoler som et alternativ
- 922 til den offentlige skolen
- 923 • sikre elever og lærlingers rett til å vurdere undervisnings- og læringsmiljøet i skole og
- 924 lærebedrift
- 925 • styrke oppfølgingen av elever som står i fare for å falle ut av skolen, sikre muligheten
- 926 til å ta opp og få opplæring i fag som ikke er bestått, og sørge for at de som avbryter
- 927 videregående opplæring før de har gjennomført med full sluttkompetanse, skal få
- 928 oppnådd delkompetanse
- 929 • gi elever med lave karakterer rett til et mer tilpasset og variert løp, og fylkeskommunen
- 930 og kommunen plikt til å tilby dette, for å sikre at flere fullfører videregående opplæring
- 931 • elever som har karakteren 1 eller 2 i norsk, matematikk eller engelsk, skal få tilbud om
- 932 ekstraundervisning i disse fagene når de går videre til neste trinn, etter modell fra
- 933 kombinasjonsklasser
- 934

935 Fag- og yrkesopplæring

936 Stadig flere velger yrkesfag, får læreplass og fullfører med fagbrev. Dette er en positiv utvikling
 937 som Høyre vil styrke i årene som kommer. Samtidig ser vi at frafallet ved de yrkesfaglige
 938 linjene fortsatt er høyere enn på studieforberedende. Høyre vil derfor ytterligere utvikle og
 939 styrke yrkesfagene så flere fullfører og består.

940
 941 Norge står i fare for å mangle 90 000 fagarbeidere i 2035. Derfor vil Høyre fortsette
 942 yrkesfagløftet for å sikre elevene en god og relevant fagutdanning og landet den
 943 fagkompetansen vi har behov for.

944 **Høyre vil**

- 945 • fortsette å øke lærlingtilskuddet og ha som mål at det på sikt skal ligge på samme nivå
- 946 som kostnaden til en yrkesfaglig skoleplass
- 947 • øke utstyrsstipendet til de dyreste studieretningene
- 948 • innføre en gaveforsterkningsordning for å sikre bedre og mer oppdatert utstyr i de
- 949 videregående skolene, og innføre krav til minstestandard på utstyr som utvikles i
- 950 samarbeid mellom skoler og næringsliv
- 951 • gjennomføre en forsøksordning der stat, fylke og industri samarbeider om deling av
- 952 avansert utstyr mellom flere skoler ved bruk av en mobil enhet som kan betjene flere
- 953 skoler i et fylke / en region
- 954 • støtte alternative opplæringsarenaer og vurdere ordninger hvor en større del av
- 955 yrkesfagopplæringen kan tas gjennom aktører uten egenproduksjon
- 956 • styrke opplæringen i vg3 i skolen for elever som ikke har fått læreplass, og vurdere å
- 957 utvide dette til to år for å få plass til en mer praktisk og arbeidslivsrelevant innretning
- 958 • at dimensjonering av studietilbud i sterkere grad fastsettes ut fra næringslivets behov og
- 959 tilgjengelige læreplasser, og at Y-nemndenes rolle skal styrkes, og deres anbefalinger
- 960 tillegges avgjørende vekt
- 961
- 962

- 963 • stille krav om at alle fylkeskommuner må ha tilbud om YSK – yrkesteknisk og
- 964 studiespesialiserende kompetanse
- 965 • få ned frafall på påbyggslinjen ved å vurdere karakterkrav for å gå fra yrkesfag til
- 966 påbygg
- 967 • videreutvikle flere utdannelsesløp (Y-veien) som gir større utviklingsmuligheter og
- 968 bedre overgang mellom fagbrev og høyere utdanning
- 969 • vurdere lærlingefond hvor alle virksomheter innen bransjer som det er utviklet fag- eller
- 970 svennebrev for, skal bidra økonomisk for å dekke deler av utgiftene til opplæring av
- 971 lærlinger i bedrift
- 972 • se på muligheten for å gi yrkesfagelever et utdanningsløp som resulterer i et fagbrev på
- 973 engelsk, etter modell fra IB-linjen
- 974 • gi flere elever mulighet til å kombinere yrkesfag og toppidrett
- 975

976 Digitalisering i skolen

977 Teknologiutviklingen skjer raskt, og samfunnet blir stadig mer digitalisert. For Høyre er det
 978 viktig at barn og unge lærer å håndtere og leve med de utfordringene og mulighetene som finnes
 979 i et digitalt samfunn. Elever er ulike og har ulike behov. Ved å satse på digitale løsninger kan
 980 man enklere tilpasse undervisningen til elevene og bidra til bedre inkludering og økt
 981 læringsutbytte. Forutsetningen er at lærere og skoleledere har høy digital kompetanse og gode
 982 muligheter for etter- og videreutdanning innen pedagogisk bruk av digitale verktøy.

983

984 Høyre vil

985

- 986 • fortsette opptrappingen av teknologiutdanningene og opprette flere studieplasser innen
- 987 IKT og teknologifag
- 988 • videreutvikle begrepet *digitale ferdigheter* og bidra til bedre opplæring om teknologi og
- 989 bruk av teknologi gjennom fagfornyelsen
- 990 • videreføre Den teknologiske skolesekken for å stimulere til innovasjon av
- 991 læringsressurser, materiell og prosjekter innenfor teknologi rettet spesielt mot fag- og
- 992 yrkesopplæring, realfagene og det grønne skiftet
- 993 • ta i bruk digitale verktøy, inkludert virtualiserings- og simuleringsteknologi, for å styrke
- 994 undervisningen, særlig innen yrkesfag og på fagskolene
- 995 • legge til rette for smart bruk av dataspillbasert undervisning i skolen
- 996 • utvikle et kortere nettbasert kompetansehevende kurs i programmering for lærere i
- 997 naturfag og matematikk og inkludere teknologi og koding i flere fag på grunnskolen
- 998 • gi flere lærere videreutdanning i pedagogisk bruk av IKT, utdanne flere lærerspesialister
- 999 innen IKT og styrke digital kompetanse i lærerutdanningen
- 1000 • som hovedregel forby mobilbruk i timene, med mindre læreren tillater det som en del
- 1001 av undervisningsopplegget
- 1002 • ha gode digitale læringsplattformer og rutiner som gjør det mulig å ha god digital
- 1003 undervisning dersom det ikke er mulig å gjennomføre ordinær undervisning
- 1004 • bruke teknologi og digital hjemmeundervisning for å redusere frafall fra skole og
- 1005 utdanning, for eksempel ved å følge opp elever med høyt fravær grunnet skolevegring
- 1006 eller fysisk eller psykisk sykdom
- 1007 • legge til rette for konkurranse om utvikling av digitale læremidler i skolen, for å få bedre
- 1008 kvalitet og flere tilbydere
- 1009

Dissens nr. 5: Linje 1000-1001. Stryk og erstatt med:

«la den enkelte rektor bestemme reglene for mobilbruk på sin skole»

*Støttes av Sandra Bruflot, Anne Berit Figenschau, Aase Marthe Johansen
Horrigmo, Tom Georg Indrevik og Tone Wilhelmsen Trøen*

1010
1011

1012 Dyktige lærere og skoleledere

1013 Norsk skole har mange faglig sterke, engasjerte og motiverte lærere og ledere som jobber hver
1014 dag for å gi elevene den kunnskapen de trenger. Læreren er den enkeltfaktoren som betyr mest
1015 for elevenes læring. Høyre vil videreføre lærerløftet og gi flere lærere mulighet til etter- og
1016 videreutdanning.

1017
1018 Å bygge en bedre skole er et lagarbeid. En kunnskapsskole forutsetter at lærerne og
1019 skolelederne finner gode løsninger sammen til beste for elevene, og sørger for at alle elever blir
1020 sett og hørt. Vi vil fortsette kampen mot unødvendig byråkrati og rapporteringskrav i skolen,
1021 slik at de ansatte har tid til å prioritere det aller viktigste, nemlig tilpasset opplæring for hver
1022 enkelt elev.

1023

1024 Høyre vil

1025

- 1026 • ha som mål at alle lærere skal ha fordypning i fagene de underviser i
- 1027 • videreføre kompetansekravene til lærere som skal undervise i norsk, matte og engelsk,
1028 og vurdere å innføre kompetansekrav i flere fag
- 1029 • beholde opptakskravene for å komme inn på lærerutdanningen, med mål om å innføre
1030 krav om karakteren 4 i norsk og engelsk
- 1031 • fortsette den rekordstore satsingen på videreutdanning av lærere
- 1032 • fortsette å fjerne unødvendig byråkrati og rapporteringskrav i skolen slik at lærere kan
1033 konsentrere seg om god undervisning, kollegasamarbeid og tilpasset opplæring
- 1034 • fortsette arbeidet med å etablere nye karriereveier i skolen, blant annet ved å videreføre
1035 nye stillingskategorier som lærerspesialist, førstelærer og førstelektor i henholdsvis
1036 grunnskolen og den videregående skolen
- 1037 • styrke satsingen på profesjonsfaglig digital kompetanse i lærerutdannelsen og etter- og
1038 videreutdannelsen av lærere
- 1039 • sørge for at flere rektorer får tilbud om etter- og videreutdanning, og styrke deres
1040 mulighet til å drive pedagogisk ledelse ved å frigjøre tid fra det administrative arbeidet
- 1041 • fortsette satsingen på rektorutdanningen, blant annet ved å gjøre rektorutdanningen til
1042 et permanent utdanningsprogram
- 1043 • prøve ut nye ordninger for å sikre flere kvalifiserte lærere i skolen, for eksempel ved å
1044 gjøre det mulig for ansatte i skolen å få tilleggskompetanse og undervise på flere trinn
1045 eller ved å få flere ansatte i skolen til å fullføre lærerutdanningen mens de står i jobb
- 1046 • bidra til å få flere yrkesgrupper inn i skolen for å bygge lag rundt eleven og frigjøre tid
1047 for lærerne til å prioritere sine kjerneoppgaver
- 1048 • innføre en stipendordning som gjør det enklere for fagarbeidere å utdanne seg til
1049 yrkesfaglærere
- 1050

1051 Gode skoleeiere

1052 Høyre mener at alle barn fortjener en god skole, uavhengig av hvor de bor. Skoleeiere må ha
1053 gode systemer for kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og kvalitetskontroll. Tilsynet som føres
1054 med skoler, må i større grad vektlegge elevenes læringsutbytte og skolens kvalitet. Det er viktig
1055 at skoler og kommuner kartlegger elevenes læring og trivsel gjennom skoleløpet og bruker
1056 resultatene til å forbedre undervisningen og elevenes skolehverdag.

1057

1058 Høyre vil

1059

- 1060 • utvide den nasjonale ordningen med et nasjonalt «veilederkorps» som følger opp
1061 skoleeiere og skoler med vedvarende svake resultater, og sørge for at kommuner og
1062 fylkeskommuner som havner under en nedre grense for kvalitet, blir pålagt bistand
- 1063 • skoleeiere skal kartlegge læringsresultatene gjennom hele skoleløpet og sikre full
1064 åpenhet om resultater på skolenivå
- 1065 • at skoleeiere skal ha god informasjonsflyt om elevene ved alle overganger til ny skole i
1066 løpet av utdannelsesløpet, for eksempel ved å gjennomføre egne overgangsprøver
- 1067 • innføre en ny nasjonal prøve i skriving, og erstatte kartleggingsprøven i lesing i 3. klasse
1068 med en nasjonal prøve
- 1069 • gi kommunene og skolene veiledning i hvordan man skal analysere og bruke nasjonale
1070 prøver til å forbedre undervisningen for elevene
- 1071 • sikre åpenhet rundt resultatene fra nasjonale prøver
- 1072 • pålegge skoleeiere å gi elevene i grunnskolen et tilbud fem dager i uken
- 1073 • styrke kunnskapen om skoleeierrollen i kompetanse- og forskningsmiljøene og
1074 stimulere til deling av den beste praksis
- 1075 • stramme opp lovkravet til kommunene og fylkeskommunenes behandling av den årlige
1076 rapporten om tilstanden i skolene ved å utvide innholdet, medvirkningen i utarbeidelsen
1077 og kravene til saksbehandling hos skoleeier

1078

1079 Høyere yrkesfaglig utdanning – fagskoler

1080 Fagskolene er en viktig del av det norske utdanningstilbudet. Mange fagarbeidere både ønsker
1081 og har behov for kompetanse utover fagbrev, og arbeidslivet etterspør i stor grad slik
1082 kompetanse. Fagskolene er også viktige for å nå målet om at flere skal kunne lære hele livet.
1083 For Høyre er det viktig å fortsette arbeidet med å styrke fagskolene slik at flere ser mulighetene
1084 en fagskoleutdanning gir.

1085

1086 Høyre vil

1087

- 1088 • utarbeide en strategi for høyere yrkesfaglig utdanning med mål om bedre kvalitet, økt
1089 kapasitet og tydeligere ansvar for å tilby relevant etter- og videreutdanning
- 1090 • sikre likebehandling av offentlige og private fagskoler
- 1091 • legge bedre til rette for utveksling og internasjonalisering i fagskolesektoren
- 1092 • sikre at kriteriene for godkjenning av fagskoler bidrar til høy kvalitet og er basert på
1093 aktuell kunnskap og praksis i yrkene
- 1094 • sørge for at rådgivningstjenesten i grunnskolen, den videregående skolen, Nav og de
1095 regionale karrieresentrene styrker sin kompetanse på fagskoleutdannelse for å bidra til
1096 synlighet og rekruttering til fagskolene

1097

1098 Høyere utdanning og forskning

1099 Skal Norge lykkes i den internasjonale konkurransen i fremtiden, må vi satse mer på forskning
1100 og utdanning. I Norge skal vi ha forsknings- og utdanningsmiljøer av høy kvalitet, og Høyre
1101 vil bidra til å styrke disse miljøene. For å nå dette målet må vi fortsette satsingen på
1102 internasjonalisering og kommersialisering av forskningsresultater.

1103
1104 En god utdanning skal gi studentene et godt utgangspunkt i møte med arbeidslivet. Vi vil gjøre
1105 mer for at flere studenter fullfører påbegynte studier, og for at de inkluderes bedre i det faglige
1106 miljøet der de studerer. Digitale løsninger gjør også at utdanning og kompetanse blir langt mer
1107 tilgjengelig for folk over hele landet. Høyre vil jobbe for at enda flere studieprogrammer også
1108 tilbys digitalt, desentralisert og fleksibelt. I tillegg bør flere forelesninger og læringsverktøy
1109 gjøres tilgjengelig for alle som ønsker å benytte seg av dem, uavhengig av om de er innrullert
1110 som studenter på den aktuelle institusjonen.

1111 1112 Høyre vil

- 1113
- 1114 • videreføre gratisprinsippet og fortsatt sikre lik tilgang og rett til høyere utdanning
- 1115 • reformere opptakssystemet til høyere utdanning med sikte på å redusere antallet
- 1116 tilleggspoeng betraktelig og sikre at flere konkurrerer på likere vilkår
- 1117 • etablere en digital plattform med oversikt over alle utdanninger som tilbys, og gi
- 1118 arbeidslivet mulighet til å etterspørre relevante tilbud
- 1119 • gjennomgå og justere finansieringssystemet til utdanningsinstitusjonene med mål om å
- 1120 heve undervisnings- og forskningskvaliteten, bidra til mer etter- og videreutdanning og
- 1121 sørge for at flere studenter gjennomfører
- 1122 • innføre en studieavgift for studenter som kommer utenfra EØS-området og Sveits
- 1123 • sikre norsk deltakelse i EUs forsknings- og innovasjonsprogrammer og jobbe for at
- 1124 norske miljøer stiller sterkt i konkurranse om midlene, med mål om at gode norske
- 1125 søknader henter mer penger ut av ordningene enn Norge betaler inn
- 1126 • gjennomføre langtidsplanen for høyere utdanning og forskning og lage en ny
- 1127 langtidsplan i 2022
- 1128 • styrke satsingen på forskning av særlig høy kvalitet, slik som Fri prosjektstøtte, og
- 1129 videreutvikle ordninger som støtter opp under fremragende miljøer innen utdanning
- 1130 (SFU), forskning (SFF), innovasjon (SFI) og fornybar energi og miljøteknologi (FME)
- 1131 • styrke satsingen på kommersialisering av forskningsresultater
- 1132 • videreføre et høyt nivå på den offentlige forskningsinnsatsen for å nå målet om at de
- 1133 totale forskningsinvesteringene skal utgjøre tre prosent av BNP innen 2030, hvorav to
- 1134 prosent bør utgjøres av privatfinansiert forskning
- 1135 • stimulere til mer forskning i næringslivet og tettere samarbeid mellom forskning og
- 1136 næringsliv, blant annet gjennom SkatteFunn-ordningen, Brukerstyrt innovasjonsarena
- 1137 (BIA) og andre næringsrettede programmer i Forskningsrådet
- 1138 • videreutvikle instituttstrategien for å sikre en fortsatt sterk instituttsektor som bidrar til
- 1139 økt verdiskaping
- 1140 • øke innsatsen på åpen forskningspublisering for å gjøre kunnskapen tilgjengelig for
- 1141 flere
- 1142 • trappe opp satsingen på Sentre for fremragende undervisning (SFU), med mål om å
- 1143 styrke utdanningskvaliteten og utdanningspraksisen
- 1144 • stimulere til at det opprettes flere *honours*-programmer uten at det går på bekostning av
- 1145 ordinært studietilbud

- 1146 • gjøre det enklere å reise på utvekslingsopphold både for studenter og vitenskapelig
1147 ansatte
- 1148 • tilrettelegge for at internasjonale toppuniversiteter kan gjøre digitale utdanninger
1149 tilgjengelig for norske studenter i Norge
- 1150 • at universiteter og høyskoler skal være heldigitaliserte innen 2025, og innføre krav om
1151 at offentlige universiteter skal legge ut forelesninger gratis
- 1152 • følge opp strategien for å utvikle flere fleksible og desentraliserte utdanninger
- 1153 • legge til rette for at flere studenter kan ta fag om sommeren
- 1154 • teste ut modeller for trisemester, først og fremst på masterprogrammer, hvor studiet vil
1155 vare i 15 måneder med tre semestre med sommerferie mellom semester 1 og 2
- 1156 • øke studiestøtten for de studentene som ønsker å ta hele grader raskere enn på normert
1157 tid
- 1158

1159 Studentvelferd

1160 Studietiden er en viktig del av mange menneskers liv. Det er en tid for å lære, men også en tid
1161 for å bli selvstendig og bli kjent med nye mennesker. Høyre vil legge bedre til rette for at flere
1162 studenter kan fullføre graden de har startet på. I en tid der flere mennesker studere lenger, skal
1163 det også være mulig å få barn i studietiden. Høyre vil at studieprogrammene skal legge bedre
1164 til rette for dette.

1165

1166 Høyre vil

1167

- 1168 • fortsette å øke studiestøtten utover pris- og lønnsvekst
- 1169 • jobbe for at flere studenter får mulighet til å skrive bachelor- og masteroppgaver på
1170 bestilling fra offentlig sektor, privat næringsliv eller organisasjoner
- 1171 • innføre praksis som en integrert del av studiet i flere studieprogrammer og innføre en
1172 ordning for praksisopphold i staten
- 1173 • sikre nok praksisplasser og at kvaliteten på disse er god, gjennom tydelige forventninger
1174 til universitetene og høyskolene om bedre organisering og oppfølging, samt vurdere å
1175 lovfeste kommunenes ansvar for å tilby praksisplasser for helse- og sosialfaglige
1176 utdanninger
- 1177 • legge til rette for at flere kan få barn i studietiden gjennom å tilby mer fleksibilitet i
1178 studieløpene, bygge flere studentboliger for familier og ytterligere øke studiestøtten til
1179 studenter med barn
- 1180 • fortsette å bygge flere studentboliger
- 1181 • gi norske studenter i utlandet muligheten til å jobbe ved siden av studiene uten å miste
1182 medlemskapet i folketrygden
- 1183 • se på muligheten for å ha to fastleger i en periode for studenter og elever som er bosatt
1184 i en annen kommune enn der de er folkeregistrert
- 1185

1186 Helse

1187

1188 Sykehusene og spesialisthelsetjenesten – pasientenes helsevesen

1189 Høyre vil ha pasientens helsetjeneste. Det betyr at ingen beslutninger om deg skal tas uten deg
1190 i helsetjenesten. Det handler om møtet med hver enkelt pasient i helsetjenesten, men også om
1191 at pasientene er med på alle nivåer når det tas beslutninger om hvordan helsetjenesten skal
1192 organiseres.

1193

1194 Pasientens helsetjeneste betyr at kvaliteten på behandlingen skal være høy, at ventetiden skal
1195 være så kort som mulig, og at pasienten skal bli hørt i alle deler av helsetjenesten. Pasientene
1196 skal møtes med kunnskap og respekt. God informasjonsflyt og kommunikasjon mellom
1197 pasienten, kommunehelsetjenesten, fastlegen og spesialisthelsetjenesten er viktig for å sikre
1198 det. Det skal fortsatt være en desentralisert sykehusstruktur i Norge som gir likeverdig og god
1199 behandling i hele landet.

1200

1201 Høyre vil

1202

- 1203 • sikre trygge sykehus og bedre helsetjenester for alle, uansett hvor de bor i landet
- 1204 • redusere ventetiden underveis i behandlingsforløpet og for behandlinger og utredninger
- 1205 • gi pasientene mer valgfrihet gjennom å utvide ordningen med fritt behandlingsvalg
- 1206 • gjøre det enklere for pasientene å forstå sine rettigheter i møte med helsetjenesten
- 1207 • gi kronisk syke mer helhetlig oppfølging og behandling
- 1208 • styrke arbeidet med rehabilitering, og bedre overgangen fra behandling til rehabilitering
- 1209 • øke bruken av private avtalespesialister, med flere hjemler og bedre arbeidsdeling
1210 mellom sykehus, poliklinikker og avtalespesialister
- 1211 • satse videre på helse- og velferdssamarbeid der private og ideelle virksomheter bidrar
1212 til å gi flere tilgang til behandling på oppdrag fra det offentlige
- 1213 • utvikle flere pakkeforløp for å gi pasientene mer helhetlig behandling
- 1214 • gjøre hverdagen enklere og gi bedre støtte til familier som har barn med behov for
1215 sammensatte tjenester, ved å gjennomføre Likeverdsreformen
- 1216 • fortsette satsingen på digitalisering av sykehus og helsetjenester samt redusere unødig
1217 rapportering og skjemavelde og forenkle hverdagen i sykehusene
- 1218 • legge til rette for bruk av ny teknologi for å redusere smitte- og infeksjonsfaren ved
1219 norske sykehus
- 1220 • bedre samarbeidet mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten
- 1221 • sikre et trygt og kompetent fødetilbud i hele landet
- 1222 • sikre at fødende med over 90 minutter reisevei følges av jordmor, slik de har krav på
- 1223 • sikre bedre og langsiktig oppfølging av barn med alvorlige sykdommer
- 1224 • utvikle bedre tjenester og skape nye arbeidsplasser gjennom satsing på helseteknologi
1225 og helseindustri
- 1226 • sikre enklere adgang til og bedre utnyttelse av helsedata og biobanker
- 1227 • legge til rette for at helseklyngene blir motor for omstilling og teknologioverføring i
1228 næringslivet
- 1229 • at helseforetakene skal samarbeide med helsenæringen ved etablering av nye sykehus
1230 og helseklynger
- 1231

1232 Folkehelse

1233 Høyre vil at det skal være enkelt å ta gode valg for egen helse og livsstil. Hver enkelt av oss
1234 skal ha størst mulig frihet til og ansvar for å forme vårt eget liv. Vi vil føre en folkehelsepolitikk
1235 som i størst mulig grad bygger på positive virkemidler med belønning og stimulering. Det er
1236 særlig viktig å sikre barn, unge og sårbare gruppers rett til å leve i helsefremmede omgivelser
1237 og sikre alle retten til beskyttelse mot skade og avhengighet. Gode levekår, god helse,
1238 livskvalitet og trivsel henger sammen. En god skole som sikrer at flest mulig fullfører
1239 videregående utdanning, er det viktigste grunnlaget for god helse, både for den enkelte og for
1240 samfunnet. Folkehelsearbeidet må tilpasses mennesker i alle livsfaser og bidra til å redusere
1241 sosiale forskjeller. Høyre vil jobbe for redusert tobakksbruk.

1242

1243 Ensomhet er vår tids store folkehelseutfordring. Vi kan alle gjøre en innsats, og Høyre vil
1244 invitere til en bred samfunnsdugnad for å redusere ensomhet for mennesker i alle aldre.

1245

1246 Høyre vil

1247

- 1248 • videreføre samarbeidet med næringslivet for å legge til rette for sunne produkter i
- 1249 matbutikkene og lettfattelig merking av sunne alternativer
- 1250 • innføre kvalifikasjonskrav til de som utfører kosmetiske inngrep
- 1251 • øke bruken av grønn resept
- 1252 • øke bruken av fysisk aktivitet i behandlinger der dette er relevant
- 1253 • bidra til at det utvikles egne planer for å styrke folkehelsen i kommunene
- 1254 • fortsette arbeidet med å redusere uønskede svangerskap og aborter
- 1255 • innføre differensiert sukkeravgift slik at den i større grad gjenspeiler mengden tilsatt
- 1256 sukker
- 1257 • forske mer på forebyggende helsearbeid, også gjennom føringer til Forskningsrådet
- 1258 • bruke ny teknologi som helseapper og dulting for å nå ut til flere med informasjon om
- 1259 gode helsevalg
- 1260 • etablere en kunnskapsenhet med spesifikt ansvar for folkehelsefeltet
- 1261 • forsterke samarbeidet med matbransjen om å redusere innhold av sukker, salt og fett i
- 1262 mat og drikke og øke salget av frukt og grønt
- 1263 • utarbeide en handlingsplan for å redusere ensomhet og verktøy for å måle forekomsten
- 1264 av ensomhet
- 1265 • styrke forskning på ensomhet og øke kunnskapen om tiltak som motvirker ensomhet
- 1266 • styrke samarbeidet mellom det offentlige, næringslivet og frivillige lag og
- 1267 organisasjoner for å forebygge ensomhet
- 1268 • innføre krav om at helsepersonell har relevante vaksiner
- 1269

1270 Kommunale helsetjenester

1271 Primærhelsetjenesten er grunnlaget for forebygging og tidlig innsats. Grunnlaget for et godt
1272 helsetilbud legges lokalt. For Høyre er barn og unge høyt prioritert, og vi vil fortsette å satse på
1273 en god helsetjeneste for barn, unge og deres familier gjennom helsestasjonene og
1274 skolehelsetjenesten. Fastlegen er en av bærebjelkene i helsetjenesten vår. Fastlegeordningen
1275 må sikre hele befolkningen en tilgjengelig, kompetent og moderne primærlegetjeneste,
1276 uavhengig av bosted, sosial tilhørighet og personlig økonomi. Fremtidens fastlegeordning må
1277 tilby tverrfaglig oppfølging av mennesker med sammensatte behov.

1278

1279 Høyre vil

- 1280
- 1281 • sikre en trygg fastlegeordning, sørge for god rekruttering og forhindre frafall av
- 1282 fastleger
- 1283 • bevare næringsdrift som hovedform for fastleger
- 1284 • gi pasientene et bedre og mer sammenhengende behandlingstilbud gjennom
- 1285 etableringen av primærhelseteam
- 1286 • videreutvikle legevakttjenesten i hele landet
- 1287 • sikre kreftomsorgstilbudet i kommunene og gjennomføre «pakkeforløp hjem»
- 1288 • videreutvikle en tverrfaglig helsestasjons- og skolehelsetjeneste som sørger for god
- 1289 tilgang på hjelp og støtte til barn og unge
- 1290 • styrke jordmortjenesten i kommunene blant annet ved å gi jordmødre et større ansvar
- 1291 for å sikre kvinner god helse, der jordmødre bidrar gjennom mer ansvar for
- 1292 svangerskapskontroller, prevensjons- og familierådgivning, helsekontroller og
- 1293 prøvetaking
- 1294 • videreutvikle barselomsorgen og følgetjenesten
- 1295 • styrke kommunenes rehabiliterings- og habiliteringstilbud
- 1296

1297 Leve hele livet – livsglede for eldre

1298 Vi blir flere eldre, og de eldre lever lenger. Derfor må vi forberede helsetjenesten og

1299 eldreomsorgen. Økt kompetanse, endringer i hvordan vi organiserer eldreomsorgen, og økt bruk

1300 av velferdsteknologi skal bidra til bedre kvalitet og økt valgfrihet for de eldre. Høyre vil

1301 tilrettelegge for at eldre kan bo hjemme så lenge som mulig, og fortsette arbeidet med å

1302 gjennomføre kvalitetsreformen «Leve hele livet» i alle landets kommuner. I pasientens

1303 helsetjeneste er valgfrihet en verdi i seg selv. Derfor må vi ønske alle offentlige, ideelle og

1304 private aktører som ønsker å levere gode tjenester til våre eldre, velkommen.

1305

1306 Høyre vil

- 1307
- 1308 • gjennomføre kvalitetsreformen «Leve hele livet» i alle landets kommuner
- 1309 • at alle kommuner skal ha en plan for å skape et aldersvennlig samfunn
- 1310 • gi flere av landets eldre økt valgfrihet ved å innføre et standardisert regelverk
- 1311 kommunene kan bruke for å åpne for valgfrihet innen hjemmetjenester og
- 1312 hjemmesykepleie
- 1313 • innføre en bytterett for eldre som bor på sykehjem eller mottar hjemmehjelpstjenester,
- 1314 som de kan benytte seg av dersom de ikke er fornøyd med tilbudet de får
- 1315 • innføre lovkrav om at kommunestyret årlig skal behandle en rapport om tilstanden i
- 1316 helse- og omsorgstjenesten, der både brukerundersøkelser, objektive
- 1317 kvalitetsindikatorer og brukertilfredshet måles
- 1318 • gi flere eldre mulighet til å bo hjemme lenger, blant annet ved bruk av ny
- 1319 velferdsteknologi, og øke forskningsinnsatsen på området
- 1320 • etablere en tilskuddsordning for seniorboliger i områder med et svakt boligmarked
- 1321 • sørge for et mer demensvennlig samfunn og bygge flere demenslandsbyer
- 1322 • legge hospicefilosofiens helhetlige tilnærming til grunn for utviklingen av
- 1323 tjenestetilbudet i lindrende behandling til mennesker i alle aldre, og samtidig legge til
- 1324 rette for at flere skal kunne dø trygt hjemme
- 1325 • reformere de hjemmebaserte tjenestene ved å slå sammen for eksempel praktisk bistand
- 1326 i hjemmet og hjemmesykepleie, og la disse tjenestene ytes av faste team som sikrer
- 1327 større fleksibilitet og at eldre og pårørende får færre pleiere å forholde seg til

- 1328 • sørge for at eldre gifte og samboende kan få bo og leve sammen på sykehjem
1329

1330 Faglig sterk helse- og omsorgstjeneste

1331 Høyre vil fortsette satsingen på kompetanseheving, lederutvikling, forskning og faglig utvikling
1332 i hele helse- og omsorgstjenesten. Norge vil i årene fremover trenge stadig flere kloke hoder og
1333 dyktige hender i helsetjenestene. Høy kvalitet på den helsehjelpen som ytes, sikrer rett
1334 behandling til rett tid og skaper trygghet og verdighet for pasientene. Trygghet og verdighet må
1335 skapes hver dag i møtet mellom den som trenger helsehjelp, og den som gir helsehjelp. Høyre
1336 vil fortsette å føre en aktiv kompetansepolitikk i helsesektoren som sikrer viktig rekruttering,
1337 samtidig som vi beholder dyktige helsearbeidere i sektoren. Vi vil fortsette arbeidet med å sikre
1338 gode ledere i hele helsetjenesten.
1339

1340 Høyre vil

- 1341
- 1342 • øke antall lærlinger innen helsefag og benytte deres kompetanse bedre i hele helse- og
1343 omsorgstjenesten
 - 1344 • fortsette arbeidet med å sikre høy kompetanse i de kommunale helsetjenestene
1345 gjennom Kompetanseløft 2025
 - 1346 • utdanne flere klinisk avanserte sykepleiere med spesialistgodkjenning for å styrke
1347 helsetilbudet til pasienter med kroniske og sammensatte lidelser
 - 1348 • gi tilbud om etter- og videreutdanning til flere i helsetjenesten
 - 1349 • fremme en åpenhetskultur og godt lederskap i helse- og omsorgstjenestene og satse på
1350 utdanning av ledere
 - 1351 • styrke forskningen på kvinnehelse
 - 1352 • styrke forskningen på demens og hjernesykdommer
 - 1353 • etablere et hodepinesenter i Norge
 - 1354 • øke kunnskapen hos helsepersonell om seksuell helse og kjønnssykdommer
 - 1355 • styrke forskningen på de kommunale helsetjenestene, herunder eldreomsorgen
1356

1357 Pårørende

1358 Pårørende er en viktig ressurs og skal ha innflytelse på hjelpetilbudet til den de er glad i. De
1359 pårørende kan ha flere roller, både som avlastere, omsorgspersoner og beslutningstakere for
1360 behandlingstilbudet. Høyre vil anerkjenne pårørende som den ressursen de er, både for dem de
1361 bidrar til å ta vare på, og for helsevesenet som helhet. Helsetjenestene har et særskilt ansvar for
1362 å ivareta barn og unge som pårørende.
1363

1364 Høyre vil

- 1365
- 1366 • sørge for at alle kommuner har en pårørendestrategi
 - 1367 • gi pårørende anerkjennelse for den viktige jobben de gjør
 - 1368 • gi pårørende større innflytelse når viktige beslutninger tas
 - 1369 • gi pårørende lett tilgang til informasjon, bistand, opplæring, råd og veiledning
 - 1370 • gi pårørende mer fleksible avlastningstilbud
 - 1371 • ta de pårørendes egen helse på alvor for å unngå at folk blir syke av pårørenderollen
1372

1373 Legemidler

1374 Vi får stadig tilgang på flere og bedre legemidler som gjør det mulig å leve lenger, få økt
1375 livskvalitet og også bli frisk raskere. Høyre mener legemiddelpolitikken skal sikre god kvalitet
1376 ved behandling med legemidler. Legemidler skal ha lavest mulig pris, folk skal ha en likeverdig
1377 og rask tilgang til legemidler, og vi skal legge til rette for forskning og innovasjon. Disse målene
1378 må alltid sees i sammenheng.

1379

1380 Høyre vil

1381

- 1382 • innføre et elektronisk system som gjør det enkelt for helsepersonell å se hvilke
- 1383 legemidler en pasient allerede benytter seg av (Pasientenes legemiddelliste)
- 1384 • styrke forskningen på vaksiner og legge til rette for økt utvikling og produksjon i Norge
- 1385 • øke kunnskapen om vaksiner for å sikre en høyest mulig dekningsgrad
- 1386 • gjennomføre flere kliniske studier i Norge
- 1387 • legge til rette for at flere pasienter får tilgang til utprøvende behandling
- 1388 • sikre at legemiddelpolitikken, herunder innkjøp av legemidler, bidrar til forskning og
- 1389 innovasjon
- 1390 • ta en ledende rolle internasjonalt i arbeidet med å forhindre og redusere
- 1391 antibiotikaresistens
- 1392 • styrke apotekenes rolle for å sikre riktig legemiddelbruk
- 1393 • utvide opphentingsprogram for HPV-vaksinen for gutter
- 1394 • videreutvikle vaksineprogrammet og innføre vaksineprogram for voksne
- 1395

1396 Psykisk helse

1397 En god psykisk helse er viktig for god livskvalitet. Innsatsen må derfor settes inn tidligst mulig
1398 for de som sliter med sin psykiske helse. Koronapandemien har ført til økt ensomhet, og flere
1399 har opplevd psykiske utfordringer som følge av den sosiale nedstengingen av samfunnet.
1400 Samtidig har flere opplevd usikkerhet, blant annet knyttet til jobb. Høyre vil fortsatt prioritere
1401 psykisk helse som en av våre viktigste satsinger. Vi må også forebygge at psykiske problemer
1402 oppstår, ved å forhindre mobbing og sosial isolasjon blant barn, unge og voksne.

1403

1404 Høyre vil

1405

- 1406 • ha en nullvisjon for selvmord
- 1407 • øke forskningen på årsaker til at mange unge opplever psykiske helseplager
- 1408 • fortsette å sikre lett tilgjengelig hjelp for de som opplever psykiske helseproblemer, og
- 1409 jobbe for at spesielt flere unge skal lære å håndtere utfordringer i hverdagen bedre,
- 1410 gjennom blant annet livsmestring i skolen
- 1411 • videreutvikle helsestasjonstjenesten slik at barn og unge også får et bedre digitalt
- 1412 helsesykepleiertilbud
- 1413 • sørge for at alle kommuner har et synlig og tilgjengelig lavterskeltilbud
- 1414 • oppdatere kompetansen på psykisk helse blant helsepersonell
- 1415 • innføre rett til vurdering og møte med fagperson innen tre uker ved henvisning til barne-
- 1416 og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) eller distriktpsikiatrisk senter (DPS)
- 1417 • barn og unge skal gis høykvalitets utredning raskt slik at de får den riktige tverrfaglige
- 1418 oppfølgingen ut fra sine behov
- 1419 • utrede og legge til rette for økt grad av oppgavefordeling og etablering av spesialiserte
- 1420 tilbud for å sikre at de beste metodene blir tilgjengelige for flere

- 1421 • styrke psykiatrien og differensiere behandlingsmetodene mer etter enkeltmenneskers
- 1422 ulike behov
- 1423 • sikre at barn og unge som ikke har fått bedret sin tilstand i løpet av ett år i kommunalt
- 1424 psykisk helsevern, får en ny vurdering av behandlingstilbudet
- 1425 • sikre at barnevernsinstitusjoner har tilknyttet en egen psykolog for å tilby barna og
- 1426 ungdommene den hjelpen de trenger
- 1427 • sikre et godt digitalt psykisk tjenestetilbud med mål om forebygging og tidlig
- 1428 behandling av psykiske lidelser
- 1429 • at Nav skal integrere hjelp til psykiske plager og økonomiske utfordringer i sin
- 1430 oppfølging
- 1431 • videreutvikle arbeidsmarkedstiltakene og sørge for at Nav i større grad bruker eksterne
- 1432 leverandører for å sikre et mangfold i hjelpetilbudet til unge som sliter psykisk
- 1433 • samarbeide med frivillige organisasjoner som tilbyr hjelp og støtte til mennesker som
- 1434 sliter med psykiske utfordringer
- 1435 • fortsette å bygge ut ACT-, FACT- og FACTung-team over hele landet for gode
- 1436 oppsøkende, samtidige og helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske
- 1437 lidelser og rusavhengighet
- 1438 • legge til rette for et tilstrekkelig antall døgnplasser for barn og unge med alvorlige
- 1439 psykiske lidelser
- 1440

1441 En god og verdig rusomsorg

1442 Høyre vil føre en ruspolitikk som har som mål å forebygge rusproblemer. Høyre vil jobbe for

1443 å begrense de negative skadevirkningene som følger av narkotika og alkohol. Vi skal fortsatt

1444 ha et forbud mot bruk og besittelse av narkotika, men Høyre ønsker at personer med

1445 rusproblemer skal få hjelp, behandling og oppfølging heller enn straff. Ønsket om å redde liv

1446 og sikre verdighet ligger til grunn for vår politikk.

1447

1448 Overdosedødsfallene er for mange, spesielt etter rehabilitering eller soning. Derfor er det

1449 avgjørende at ettervernet i rusomsorgen prioriteres gjennom samarbeid med ideelle og private

1450 aktører med kompetanse på feltet. Spesialisthelsetjenesten må samarbeide tettere med

1451 kommunene for å sikre at brukeren videreføres til et trygt og rusfritt miljø etter utskrivelse.

1452 Høyre vil

- 1453 • ikke legalisere bruk og besittelse av narkotika, men gjennomføre rusreformen slik at
- 1454 personer som tas for bruk og besittelse av narkotika til eget bruk, møtes med hjelp,
- 1455 behandling og oppfølging istedenfor straff
- 1456 • styrke ettervernet i rusomsorgen gjennom samarbeid med private aktører, sosiale
- 1457 entreprenører og ideelle aktører, slik at flere får muligheten til arbeidstrening og annen
- 1458 aktivitet etter avrusning, rehabilitering og soning
- 1459 • sikre at behandling for rusavhengighet er en del av retten til fritt behandlingsvalg
- 1460 • redusere ventetiden ytterligere og sørge for en bedre overgang fra avsluttet behandling
- 1461 til oppfølging
- 1462 • ha et bedre tverrfaglig samarbeid om behandling og ettervern mellom psykisk helsevern,
- 1463 rusbehandling og somatisk helsetjeneste
- 1464 • styrke det forebyggende arbeidet rettet særlig mot barn og unge for å redusere risikoen
- 1465 for helseskadelig rusbruk
- 1466 • hjelpe flere avhengige til rusfrihet under soning
- 1467
- 1468

- 1469 • samarbeide med private avrusningstilbud slik at rusavhengige kan få tilbud som passer
1470 deres behov
1471 • innføre en nullvisjon for overdosedødsfall
1472 • sikre at foreskrivning av opioider er svært begrenset og strengt kontrollert, og at
1473 mennesker som får opioider på resept, får god oppfølging for å forhindre avhengighet
1474

1475 Bioteknologi

1476 Alle mennesker har en iboende og ukrenkelig egenverdi, uavhengig av egenskaper, evner og
1477 funksjonsnivå. Høyre ser positivt på at genterapi og genredigering kan gi bedre medisinsk
1478 behandling for en rekke sykdommer og tilstander. Høyre vil ikke tillate genterapi og
1479 genredigering som ikke har et medisinsk formål, men kun tar sikte på å forbedre menneskelige
1480 evner og egenskaper. Genterapi i kjønnseller, embryo eller befruktete egg som innebærer
1481 varige endringer i arvelige anlegg, har ukjent betydning for utviklingen av menneskeheten og
1482 må derfor forbys ut fra en føre-var-tenkning.
1483

1484 Høyre vil

- 1485
- 1486 • legge føre-var-prinsippet til grunn i spørsmål knyttet til bioteknologi
 - 1487 • stimulere til videreutvikling av persontilpasset medisin
 - 1488 • at dagens abortlov skal ligge fast
 - 1489 • tillate NIPT-test i privat regi, i tråd med faglige retningslinjer, for alle gravide, og sørge
1490 for at gravide som har rett på fosterdiagnostikk, får tilbud om NIPT-test i regi av det
1491 offentlige
 - 1492 • sørge for en moderne og internasjonalt konkurransedyktig regulering av bioteknologi,
1493 basert på et etisk forsvarlig rammeverk
 - 1494 • styrke forskningen på bioteknologi
1495

1496 Helseberedskap og smittevern

1497 Høyre mener at helseberedskapen skal være god nok til å verne befolkningens liv og helse, og
1498 sørge for medisinsk behandling og pleie og omsorg til berørte personer. Koronapandemien har
1499 vist oss hvor viktig det er at samfunnet er forberedt på potensielle helsekriser. Avklarte
1500 ansvarsforhold, tydelige varslings- og rapporteringsrutiner og god samhandling mellom
1501 aktørene ved kriser er særlig viktig.
1502

1503 Høyre vil

- 1504
- 1505 • opprette en egen reservestyrke tilknyttet helsevesenet som kan settes inn i en pandemi
1506 eller helsekrise
 - 1507 • sikre at helsevesenet alltid er forberedt på nye kriser som pandemier, epidemier eller
1508 ettervirkninger av andre katastrofer
 - 1509 • sørge for tilstrekkelig produksjonskapasitet eller lager av nødvendig medisinsk utstyr
1510 og råvarer til viktige legemidler for en eventuell krisesituasjon, i samarbeid med
1511 helsenæringen
 - 1512 • sikre tilgang på nødvendig smittevernutstyr i alle deler av helsetjenesten
 - 1513 • sørge for gode handelsforbindelser og beredskapsavtaler med andre land, for å sikre
1514 rask og sikker tilgang på nødvendig helsemateriell i eventuelle krisesituasjoner
 - 1515 • sikre tilstrekkelig intensivkapasitet

- 1516 • legge til rette for økt produksjon av beredskapsmateriell i Norge og våre nærmeste
1517 naboland
1518 • ta en ledende rolle internasjonalt i arbeidet med å øke produksjonen av virkestoff og
1519 legemidler i vår del av verden
1520

1521 Tannhelse

1522 De siste 30 årene har det skjedd store fremskritt i den norske tannhelsen. I dag har vi en god
1523 tannhelse. Høyre vil videreføre dagens ordning med næringsdrivende tannleger, gratis tannlege
1524 inntil fylte 18 år og redusert pris frem til 20 år.

1525

1526 Høyre vil

1527

- 1528 • videreføre dagens organisering av tannhelsetjenesten
- 1529 • videreføre ordningen med gratis tannlege inntil fylte 18 år og redusert pris frem til 20
1530 år
- 1531 • sørge for gode tannhelsetjenester og gode offentlige støtteordninger for sårbare grupper
- 1532 • ikke gi offentlig støtte til tannhelsetjenester som kun har kosmetiske formål
- 1533 • innføre fritt behandlingsvalg i tannhelsetjenesten for mennesker som får tannlege dekket
1534 av det offentlige
1535

1536 Verdiskapingen skal opp, utslippene skal 1537 ned

1538

1539 Veien mot lavutslippssamfunnet

1540 Klimaproblemene er vår tids største utfordring. Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050.
1541 Høyre vil ta markedet i bruk i miljøets tjeneste, for å gjøre det lønnsomt å gjennomføre god
1542 klimapolitikk og bidra til å skape vekst og lønnsomme grønne jobber. Høyre vil videreføre og
1543 forsterke forurenser betaler-prinsippet ved å bruke skatte- og avgiftssystemet – det skal lønne
1544 seg å ta klimavennlige valg. Vi vil bidra til å utvikle ny miljøteknologi og ta i bruk offentlig
1545 innkjøpsmakt for å legge til rette for grønne og innovative løsninger som bidrar til å redusere
1546 klimagassutslipp.

1547

1548 Høyre vil

1549

- 1550 • fortsette et forpliktende samarbeid med EU om utslippsreduksjoner, som sikrer norske
1551 bedrifter forutsigbarhet og like konkurransevilkår som europeiske bedrifter
- 1552 • ta initiativ til forenkling av norske og europeiske regler for sertifisering av
1553 bygningsmaterialer for å øke og forenkle ombruk
- 1554 • jobbe for internasjonale, standardiserte krav for grønne obligasjoner
- 1555 • sikre full sysselsetting innenfor rammen av et nullutslippssamfunn
- 1556 • fortsette økningen av CO₂-avgiften, men kompensere ved å redusere andre skatter og
1557 avgifter
- 1558 • øke den årlige treplantingen med ti millioner trær innen 2030 gjennom planting av
1559 stedegne treslag
- 1560 • dreie hoveddelen av norsk bistand mot klimatiltak i utviklingsland
- 1561 • videreføre regnskogsatsingen under forutsetning av at den bidrar til verifiserbare
1562 utslippsreduksjoner

1563

1564 Klimavennlig næringsliv og industri

1565 Høyre mener klimapolitikken må utformes i samarbeid med næringsliv og industri. En
1566 næringsvennlig klimapolitikk innebærer at næringslivet stimuleres til å velge klimavennlige
1567 løsninger, ved at vi gjør det dyrt å forurense. Norge har i dag ledende miljøer innenfor blant
1568 annet produksjon av rent hydrogen, fornybar energi, karbonfangst og lagring (CCS), skipsfart
1569 og grønne datasentre. Dette er kompetanse vi skal bygge videre på.

1570

1571 Høyre vil

1572

- 1573 • gjennomføre Langskip-prosjektet for karbonfangst og lagring (CCS), legge til rette for
1574 en verdikjede for CO₂ og bidra til at flere CCS-prosjekter gjennomføres i norsk industri
- 1575 • videreføre og styrke Enova som klimapolitisk virkemiddel
- 1576 • bruke avgiftssystemet for å stimulere til økt energieffektivisering og -gjenbruk i bygg,
1577 for eksempel restvarme og varmegjenvinning fra industri
- 1578 • legge til rette for batteriproduksjon i Norge
- 1579 • utvikle regelverket for emballasje slik at kildesortering og resirkulering blir enklere og
1580 mer motiverende i alle ledd fra forbruker til gjenvinningsanlegg

- 1581 • utrede en produktkastelov for produsenter, importører og distributører slik at varer kan
- 1582 doneres fremfor å kastes
- 1583 • videreføre CO₂-kompensasjonsordningen
- 1584 • stimulere til klimaforskning i næringslivet gjennom Skattefunn
- 1585 • styrke energiforskningsprogrammene i Forskningsrådet
- 1586 • opprette et FME-senter for bærekraftig bruk av olje- og gassprodukter i form av for
- 1587 eksempel hydrogen og ammoniakk
- 1588 • stille krav om bruk av hydrogen ved offentlige anbud på fergestrekninger i Norge, for å
- 1589 utløse en verdikjede for hydrogenproduksjon
- 1590 • gjennomføre en datasenterstrategi som vil gjøre det enklere og mer forutsigbart å
- 1591 etablere grønne datasentre i Norge
- 1592 • gjennomføre et pilotprosjekt etter modell fra Danmarks Grønne Investeringsfond, der
- 1593 piloten skal gi ut lån til grønne oppstartsbedrifter fremover
- 1594 • sørge for forutsigbare og stabile rammebetingelser for fornybart drivstoff og
- 1595 energibærere
- 1596 • legge til rette for storskalaproduksjon av avansert biodrivstoff
- 1597 • redusere lystgassutslipp fra kunstgjødselproduksjon
- 1598 • utnytte næringspotensialet ved bruk av CO₂ som innsatsfaktor i industrielle prosesser
- 1599 og etablere en verdikjede for håndtering av CO₂ i industrien
- 1600

1601 Energi

1602 Norge er svært rikt på energiresurser. Høyre vil legge til rette for sikker og miljøvennlig
 1603 energiforsyning, der effektiv og lønnsom utbygging av fornybar energi blir prioritert. God og
 1604 bærekraftig forvaltning av vannkraft, vindkraft og andre fornybare energiformer er nødvendig
 1605 for å sikre et grønt skifte. Norge er også et av de landene i verden som har tjent mest på salg av
 1606 kraft og energi. Høyre vil sikre at Norge skal fortsette å være en ledende energinasjon, som
 1607 skaffer inntekter til fellesskapet og bidrar til nødvendig grønn omstilling.

1608 Høyre vil

- 1611 • delta aktivt i samarbeid mellom europeiske land for å fremme havvind som energikilde
- 1612 • legge til rette for elektrifisering av flere felt på norsk sokkel
- 1613 • redusere utslippene på norsk sokkel med mål om 50 prosent utslippskutt innen 2030
- 1614 • sørge for et robust og effektivt strømmnett som sikrer rimelig og trygg tilgang på strøm
- 1615 for forbrukere og industri
- 1616 • gjøre det attraktivt for kraftselskapene å oppgradere eksisterende vannkraftverk og
- 1617 legge til rette for utbygging av nye
- 1618 • jobbe for et tettere integrert europeisk energimarked, kartlegge behovet for mer fornybar
- 1619 energi i det europeiske markedet og være positive til kraftutveksling
- 1620 • gjennomgå regelverket og virkemiddelapparatet for å stimulere til bruk av solenergi
- 1621 • legge til rette for grønn nabolagsdeling av energi og vurdere hvordan det kan bli enklere
- 1622 å koble egenprodusert kraft på strømmettet
- 1623 • gjøre det lettere for privatpersoner og bedrifter å sette opp solcelleanlegg ved å forenkle
- 1624 regelverket
- 1625 • avklare interessekonflikter og sikre forutsigbarhet for havvindproduksjon på norsk
- 1626 sokkel
- 1627

1628 Grønn transport

1629 Skal vi nå klimamålene våre, må utslippene i transportsektoren ned. Høyre mener at det er
1630 mulig å utnytte nye teknologiske løsninger for å gjøre transporten mer klimavennlig samtidig
1631 som folk og bedrifter får økt mobilitet. Vi vil gradvis fase ut fossil energi i all transport og
1632 logistikk gjennom å innføre tiltak som bidrar til rask innfasing av null- og lavutslippsløsninger.

1633

1634 Høyre vil

1635

1636 • følge opp Stortingets vedtatte målsetting om at alle nye personbiler innen 2025 skal
1637 være nullutslippskjøretøy

1638 • øke tilgangen på hurtig- og lynlading for elbiler i hele landet

1639 • trappe opp støtten til utslippsfrie nyttekjøretøy

1640 • innføre miljødifferensiert avgift ved kjøp av utslippsfrie motorer til fritidsbåter

1641 • være en aktiv pådriver for strengere utslippskrav i internasjonal skipsfart

1642 • opprettholde og videreutvikle vår ledende posisjon som grønn skipsfartsnasjon og bruke
1643 den til å skape nye, grønne verdier

1644 • vurdere krav i konsesjoner for å sikre en mest mulig utslippsfri produksjon

1645 • jobbe for økt ladeinfrastruktur i borettslag og leilighetsbygg samt parkeringsanlegg og
1646 parkering for næringsbygg

1647 • satse på utvikling, grønn produksjon og bruk av hydrogen og ammoniakk som
1648 energibærere

1649 • legge til rette for økt bruk av avansert flytende biodrivstoff og biogass i
1650 transportsektoren

1651 • at Norge skal være pådriver og arena for utvikling, testing og tidlig implementering av
1652 elektrifiserte fly og andre null- og lavutslippsluftfartøy

1653 • endre flyavgiftssystemet slik at det blir rimeligere å reise med null- eller lavutslippsfly

1654 • stimulere til ytterligere grønn vekst og konkurransekraft i norsk maritim næring og
1655 legge til rette for økt eksport av lav- og nullutslippsteknologi i maritim sektor

1656 • gradvis innføre utslippsforbud for skip etter hvert som teknologien tillater dette, og
1657 arbeide for et internasjonalt utslippsforbud

1658

1659 Sirkulær økonomi

1660 Grønn vekst handler om å gjøre det mer lønnsomt å skape verdier på en miljøvennlig måte. I
1661 fremtidens lavutslippssamfunn må vi kombinere verdiskaping med bærekraftig produksjon og
1662 forbruk av varer og tjenester. Bedre utnyttelse av ressursene kan gi store gevinster for miljøet,
1663 økonomien og samfunnet. Råvarenes maksimale levetid må nyttiggjøres, og den totale
1664 avfallsmengden må reduseres. Avfall er en ressurs som kan gjenbrukes, gjenvinnes og
1665 omdannes til nye ressurser. Det skaper jobber, samtidig som det gir bedre miljø og økt
1666 verdiskaping for samfunnet.

1667

1668 Høyre vil

1669

1670 • innføre strengere straff for forsøpling og sikre effektiv håndheving av forbudet

1671 • utvide produsentansvaret og innføre et livssyklusperspektiv på produksjon, bruk og
1672 utfasing av produkter

1673 • at livssyklusperspektiver skal legges til grunn for offentlige anskaffelser og
1674 investeringer

1675 • utrede en CO₂-merkeordning på alle varer, slik at forbrukere kan ta mer informerte valg

- 1676 • stille omsetningskrav for biodrivstoff i anleggsdiesel
1677 • stille miljøkrav som fremmer innovasjon, og se på ulike modeller for å bidra til å gjøre
1678 resirkulering, energigjenvinning og gjenbruk mer attraktivt for privatpersoner og
1679 bedrifter
1680 • endre grunnavgiften på drikkevareemballasje til en materialavgift som avtar med
1681 økende andel fossilfri plast i emballasjen
1682 • halvere matsvinnet i Norge innen 2030 og styrke samarbeidet med næringslivet om
1683 reduksjon av matsvinn
1684 • lage en helhetlig plan for å stimulere til restaurering og gjenbruk av bygg og materialer
1685 • stille krav til gjenbruk av spillvarme fra industri, avfallsforbrenning, datasentre og
1686 hydrogenproduksjon
1687

1688 Lokale utslippskutt

1689 For å nå klimamålene våre må vi også kutte utslipp lokalt. Kommunene kjenner sine
1690 forutsetninger og begrensninger best og er best rustet til selv å komme med innspill på hva de
1691 kan bidra med i klimakampen. Samtidig har det stor betydning hvordan vi utformer stedene vi
1692 bor. God arealplanlegging kan forhindre unødvendig bruk av bil og samtidig tilrettelegge bedre
1693 for kollektivtrafikk, gang- og sykkelveier og mer effektiv varetransport.
1694

1695 Høyre vil

- 1696
1697 • øke kommunenes handlingsrom for klima- og miljøtiltak gjennom Klimasats
1698 • utvikle egne klimabudsjetter og rapporteringskrav for kommuner for å forplikte
1699 kommunene til å nå sine klimamål
1700 • gi kommunene mulighet til å innføre nullutslippssoner
1701 • vurdere å gi kommunene større handlingsrom til å fastsette lokale bestemmelser for
1702 begrensning av cruiseturismen, for eksempel ut ifra antall tilreisende eller skipets klima-
1703 og miljøstandard
1704 • stille krav om kildesortering i alle kommuner og for alle husholdninger, og innføre
1705 minimumskrav om utsortering av avfallstyper
1706

1707 Naturmangfold

1708 Høyre vil ta vare på naturmangfoldet gjennom en kombinasjon av frivillig vern, bærekraftig
1709 bruk og naturbasert verdiskaping basert på en sterk, privat eiendomsrett.
1710

1711 Økosystemene i havet er i endring som følge av klimaendringer, forurensing og overfiske. Dette
1712 er en utfordring Høyre vil ta tak i. Satsing på havbaserte næringer er et viktig bidrag til å løse
1713 disse problemene. Høyres ambisjon er at Norge skal ta en lederposisjon internasjonalt i å utvikle
1714 nye løsninger som bevarer økosystemer og styrker langsiktig økonomisk vekstkraft.
1715

1716 Høyre vil

- 1717
1718 • vedta en helhetlig nasjonal plan for restaurering og bevaring av natur- og arts mangfold
1719 i tråd med internasjonale forpliktelser
1720 • legge til rette for økt plante- og skogproduksjon
1721 • stille nasjonale krav til oppfyllelse av bærekraftskriterier i all bioenergi
1722 • videreutvikle norsk havforvaltning og marin arealplanlegging for å legge til rette for å
1723 utvikle bærekraftig næringsliv til havs

- 1724 • kartlegge, kvantifisere og integrere naturverdiene i havet i nasjonalregnskapet for å
- 1725 styrke grunnlaget for beslutninger og investeringer i havøkonomien
- 1726 • systematisk overvåke klimaendringene i havøkosystemene for å kunne treffe
- 1727 nødvendige tiltak for å redusere skadevirkninger
- 1728 • utvikle insentivordninger som gjør det lønnsomt og attraktivt å utvikle teknologi og
- 1729 løsninger som kan bidra til å minimalisere eller reversere forurensning, som avrenning
- 1730 fra landbruket og plastforurensning
- 1731 • at Norge fortsatt skal ha en lederrolle innen forskning, bekjempelse, oppsamling og
- 1732 håndtering av marint avfall
- 1733 • at Norge skal fortsette å ta en lederrolle internasjonalt i kampen mot plast i havet
- 1734 • prioritere prosjekter som gir lav naturbelastning og høy klimanytte
- 1735 • legge til rette for økt bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner i landbruket
- 1736 • følge opp og om nødvendig forsterke innsatsen i klimaavtalen med jordbruket om
- 1737 reduserte utslipp for å oppnå målbare resultater
- 1738

1739
1740
1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771

Samferdsel

Fremtidens transportløsninger

Høyre er opptatt av at vi skal ha en god og moderne infrastruktur som sikrer at folk har mulighet til å reise slik de ønsker, og at bedriftene lett kan frakte varer. En sterk satsing på samferdsel handler om å bygge hele Norge for fremtiden. Gode veier, jernbane, kollektivtrafikk, sjøtransport og luftfart gir folk mulighet til å bo og skape jobber i alle deler av landet. Vi må gjøre avstanden mellom by og land og mellom landsdelene kortere, og vi må ha byer hvor det er lett å ta seg frem. Den teknologiske utviklingen i transportsektoren går raskt og gjør det mulig å reise mer, frakte mer og reise tryggere samtidig som vi forurensrer mindre. Høyre vil utnytte mulighetene teknologien gir oss.

Høyre vil

- fortsette den historiske satsingen på samferdsel gjennom å oppfylle Nasjonal transportplan
- legge til rette for at Norge kan bli en testarena for utvikling av autonome kjøretøy
- legge til rette for at Norge kan bli et foregangsland i utviklingen av nye, sikre og bærekraftige mobilitetsløsninger
- etablere en nasjonal strategi for innovasjon innen transportteknologi, med tettere samarbeid mellom myndigheter, samferdselsaktører, teknologibedrifter og forskningsmiljøer
- prioritere maritim teknologi, herunder autonome fartøy
- legge større vekt på innovative offentlige anskaffelser i transportsektoren som stimulerer til nyskaping og utvikling av nye løsninger
- etablere en nasjonal datastrategi for deling av transportinformasjon på tvers av sektorer og mellom offentlige og private aktører på en måte som ivaretar personvernet og nasjonale interesser
- gradvis trappe ned elbilfordelene, i første omgang på de dyreste elbilene, men sørge for at det alltid skal lønne seg å kjøpe lav- og nullutslippsbiler
- videreføre nullutslippsfordelene for varebiler og tungtransporten lengre enn for personbilene

Mer, bedre og tryggere vei

Høyre har økt kvaliteten på riksveiene, og antall hardt skadde og drepte i veitrafikken er kraftig redusert. Selv om det er bevilget historisk mye til veibygging siden 2013, er det fremdeles stort behov for oppgradering av veinettet i Norge. Veiene er livsnerven som knytter sammen regioner og landsdeler, for verdiskaping i næringslivet og for bedre hverdager for familiene. Nye og bedre veier utvider og knytter sammen bo- og arbeidsmarkedsregionene. En god vei gjør avstanden mellom folk kortere. Det handler om å få varer og personer trygt og effektivt frem, og til rett tid. Høyre vil gjennomføre tiltak som løfter kvaliteten og sikkerheten i transportsystemet, og legge til rette for oppgradering av fylkesveiene.

Høyre vil

- sørge for målrettede støtteordninger til fylkene for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene

1782
1783
1784
1785

- 1786 • styrke arbeidet med flom- og rassikring på utsatte vei- og banestrekninger
- 1787 • fortsette satsingen på tunnelsikkerhet
- 1788 • la Nye Veier AS bygge flere veier raskere og billigere ved å øke rammene og gi dem
- 1789 ansvar for flere prosjekter
- 1790 • ta i bruk ny teknologi for et nytt og bærekraftig system for veiprising, som skal ivareta
- 1791 personvernet, være enkelt å forstå og oppfattes som rettferdig
- 1792 • tilpasse fartsgrensene til veienes kvalitet og være åpen for å øke farten der det ligger til
- 1793 rette for det
- 1794 • sikre at utenlandske vogntog betaler bompenger og andre avgifter, samt styrke
- 1795 kontrollvirksomheten langs veien, særlig om vinteren
- 1796 • legge til grunn nullvisjonen for hardt skadde og drepte i trafikken og prioritere
- 1797 holdningsskapende arbeid, møtefrie hovedveier og vedlikehold og fornying av
- 1798 infrastrukturen for å øke trafiksikkerheten
- 1799 • satse på fører teknologi som reduserer antall ulykker og dødsfall i trafikken
- 1800 • etablere tydeligere retningslinjer for hvordan veimyndighetene kan fravike krav i
- 1801 veinormalen for gang- og sykkelveier
- 1802 • prioritere hovedveinettet når 5G-teknologien rulles ut, slik at vi raskere kan ta i bruk
- 1803 teknologien som bidrar til effektiv trafikkavvikling og færre ulykker
- 1804 • fortsette det målrettede arbeidet i samarbeid med internasjonale aktører for å bekjempe
- 1805 arbeidslivskriminalitet og ulovlig kobotasje, legge til rette for ryddige
- 1806 konkurransevilkår og ivareta trafiksikkerheten på norske veier
- 1807 • gradvis redusere fergeprisene, i første omgang slik at pendlere og næringstransporten
- 1808 ikke tar utgiftene for passasjerer som reiser gratis
- 1809 • redusere prisen for å reise med hurtigbåt i samarbeid med fylkeskommunen
- 1810 • gjøre det enklere å ta førerkort ved å la private kjøreskoler gjennomføre hele
- 1811 kjøreopplæringsløpet, herunder teori, praktisk kjøring og sensur av kandidatene, og
- 1812 sørge for best mulig kvalitet i kjøreopplæringen ved å gjennomgå og vurdere
- 1813 godkjenningsordningen for kjøreskoler
- 1814

1815 Jernbane

1816 Toget binder sammen bo- og arbeidsområder slik at det er enklere å bo der man ønsker, og

1817 jobbe der man vil. Høyre mener tilbudet må forbedres. Vi trenger økt punktlighet, høyere

1818 hastigheter og flere avganger på strekningene. De viktigste grepene for dette er å styrke

1819 vedlikeholdet, bygge flere kryssingsspor og øke antall avganger. Høyre vil sikre de reisende og

1820 godstransporten et best mulig tilbud. Mer gods på jernbanen betyr færre trailere på veiene, økt

1821 trafiksikkerhet, redusert veislitasje og reduserte klimagassutslipp.

1822

1823 Nye Veier-modellen har gitt svært gode resultater i utbyggingen av veier. Denne suksessen vil

1824 Høyre gjenta for jernbanen og organiseringen av den gjennom Nye Baner-modellen.

1826 Høyre vil

- 1827
- 1828 • fortsette reformarbeidet i jernbanesektoren for å sikre en jernbane som setter kundene i
- 1829 sentrum, kvalitet i hele sektoren og mest mulig jernbane for pengene
- 1830 • fortsette konkurranseutsettingen av togdriften for å sikre et best mulig tilbud til de
- 1831 reisende
- 1832 • vurdere å benytte Nye Veier-modellen ved utbygging av jernbaneprosjekter
- 1833 • være med på EUs internasjonale togsatsing som sikrer likere systemer i Europa og gjør
- 1834 jernbanen mer konkurransedyktig

- 1835 • forbedre togtilbudet gjennom flere togavganger, nyere tog og bedre service
- 1836 • dimensjonere nye jernbanestrekninger for 250 km/t der det ligger til rette for det
- 1837 • bygge ut det eksisterende jernbanenettet for å korte ned reisetiden, øke kapasiteten og
- 1838 bedre punktligheten for gods og passasjerer
- 1839 • bygge ut grensekryssende jernbane og se det skandinaviske jernbanenettet under ett
- 1840 • ta i bruk nye teknologiske løsninger i arbeidet med å sikre flere avganger og mindre
- 1841 utslipp fra tog
- 1842

En utslippsfri transportsektor

1843 Dersom vi skal nå klimamålene våre, er vi nødt til å kutte utslippene fra transport. For Høyre
 1844 er det viktig at dette ikke gjøres på en måte som hindrer oss i å reise. Høyre vil ta i bruk ny
 1845 teknologi som gjør det mulig å reise den samme avstanden, men med mindre utslipp. Vi vil
 1846 bygge mer og bedre vei, men sørge for at bilene som kjører på veien, er utslippsfrie. Høyres
 1847 mål er en transportsektor uten utslipp.

Høyre vil

- 1850
- 1851
- 1852 • innrette avgiftene slik at det fremdeles lønner seg å velge klimavennlige kjøretøy, men
- 1853 at bruksavgiftene fordeles mer rettferdig
- 1854 • videreføre nullutslippsfordelene for varebiler og tungtransporten lenger enn for
- 1855 personbilene
- 1856 • fortsette å iverksette tiltak fra regjeringens handlingsplan for fossilfri kollektivtransport
- 1857 • satse på løsningene som best kutter utslipp på vei, på bane, på sjø og i luften
- 1858 • ha som mål at det første elektriske passasjerflyet skal være i luften i 2025
- 1859 • øke bruken av avansert flytende biodrivstoff i veitransporten og flytransporten
- 1860 • videreutvikle gode byvekstavtaler og belønningsordninger som bidrar til økt
- 1861 kollektivsatsing og økt utbygging av traseer for sykkel og gange i byer og tettsteder,
- 1862 samt legger til rette for en bevisst arealbruk som bygger opp under de miljøvennlige
- 1863 transportformene
- 1864 • sørge for økt utbygging av infrastruktur til lav- og nullutslippsteknologi for kjøretøy,
- 1865 ferge og skip i samarbeid med private aktører
- 1866 • legge til rette for effektivisering av godstransport på vei, herunder utvide
- 1867 modulvogntognettet
- 1868 • videreføre og styrke flaskehalsprosjektet og bruprogrammet på fylkesveiene
- 1869 • koble næringspolitikk, transportpolitikk og klimapolitikk tettere sammen
- 1870 • stimulere til ytterligere grønn vekst og konkurransekraft i norsk maritim næring og
- 1871 legge til rette for økt eksport av lav- og nullutslippsteknologi i maritim sektor
- 1872

God ressursbruk – mer transport

1873 Vi vet at det økonomiske handlingsrommet blir mindre i årene fremover, og den teknologiske
 1874 utviklingen gjør at vi ikke må låse prosjektene til gammeldagse løsninger flere år før de skal
 1875 bygges. Høyre har i regjering sørget for at vi får mer vei for mindre penger, gjennom blant
 1876 annet Nye Veier. Det er fremdeles store utfordringer knyttet til kostnadene i store
 1877 samferdselsprosjekter, og derfor ønsker Høyre å fortsette tiltakene som gir oss mer og bedre
 1878 samferdsel for pengene. Høyre vil iverksette tiltak som gir bedre beslutningsgrunnlag og
 1879 utnyttelse av den nyeste teknologien, og som gjør det enklere å prioritere klokere.

Høyre vil

1881

1882

- 1883
- 1884 • ta vare på den infrastrukturen vi allerede har
- 1885 • utvikle Nasjonal transportplan for å få bedre sammenheng mellom planlegging og
- 1886 utbygging og slik redusere planleggingstiden ytterligere, samtidig som prosjektene må
- 1887 være fleksible nok til å ta i bruk den nyeste tilgjengelige teknologien
- 1888 • sørge for tilstrekkelige insentiver til å øke den samlede samfunnsnyttene i prosjektene og
- 1889 samtidig sikre at vi løser de faktiske behovene i samferdselssektoren i Norge
- 1890 • vurdere om kapasitetsbehov kan møtes på andre og mer effektive måter enn med nye
- 1891 kostbare utbygginger
- 1892 • ta i bruk ny teknologi for å bedre utnytte tidspunkt hvor vei, jernbane og annen transport
- 1893 er lite trafikkert, for å redusere kø, fordele trafikken mer utover døgnet og dermed
- 1894 utnytte kapasiteten bedre
- 1895 • sørge for at man ved beregning av samfunnsnytte inkluderer konsekvensen av nye
- 1896 teknologiske trender og angir hvor stor andel av nytten som er sårbar for teknologisk
- 1897 endring
- 1898 • prioritere å sette i gang prosjekter som gir høy nytte
- 1899 • legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner benytter seg av det
- 1900 handlingsrommet de allerede har til å fravike veinormalkravene, slik at de kan bygge
- 1901 mer gang- og sykkelvei, som vi vet er viktige trafiksikkerhetstiltak
- 1902 • fornye Statens vegvesens veinormaler og forenkle kravene der det gir bedre ressursbruk
- 1903 og samtidig opprettholder tilsvarende kvalitet for transporten
- 1904 • fortsette arbeidet med å finne kostnadsreduserende tiltak
- 1905

1906 Kollektivtransport og god fremkommelighet i byområdene

1907 Høyre skal arbeide for å utvikle et godt kollektivtilbud i alle deler av landet. Behovene og
 1908 mulighetene er ulike i store byområder og områder med spredt bebyggelse. I områder med lav
 1909 befolkningstetthet er gode overganger til buss og tog et viktig tilskudd til bilen, men også bil er
 1910 nødvendig der det er få kollektivavganger. Bil er viktig for effektiv transport av personer og
 1911 varer i distriktene.

1912
 1913 I storbyene er et fleksibelt, klimavennlig kollektivtilbud kombinert med gode gang- og
 1914 sykkelveier nødvendig for å håndtere en fremtidig befolkningsvekst og for at Norge skal nå
 1915 sine klimamål. Det krever store statlige investeringer. Høyre mener at bruk av statlige midler
 1916 må følges av krav om å legge til rette for boliger, næring og velferdstilbud i nærheten av
 1917 kollektivknutepunktene. Byvekstavtaler er et strategisk verktøy for å stimulere til bruk av
 1918 kollektive løsninger og til sykling og gange gjennom en mer miljøvennlig arealpolitikk.

1920 Høyre vil

- 1921
- 1922 • opprettholde statens andel av kostnadene for kollektivutbygginger i og rundt de største
- 1923 byene
- 1924 • ha brukerfokus i kollektivtransporten for å gjøre den mer attraktiv og brukervennlig
- 1925 • fortsette å ruste opp kollektivnettene
- 1926 • nå målet om at den nasjonale reiseplanleggeren Entur kan tilby både reiseinformasjon
- 1927 og billetter for all kollektivtransport
- 1928 • etablere byvekst-/bymiljøavtaler med de ni største byområdene og vurdere en utviklet
- 1929 belønningsordning for de mindre byene
- 1930 • ta i bruk ny teknologi og smartere og mer fleksible løsninger som gjør kollektivtransport
- 1931 mulig for enda flere

- 1932 • ta i bruk stordataanalyser for å kartlegge reisebehov og tilpasse tilbud
- 1933 • videreutvikle drosjenæringen som en viktig del av kollektivtransporten og med et sterkt kundeperspektiv
- 1934 • fjerne fordelsbeskatningen på kollektivkort betalt av arbeidsgiver
- 1935 • sørge for økt frekvens og økt kapasitet der det er kundegrunnlag for det
- 1936 • arbeide for mer sømløse overganger mellom de ulike transportformene
- 1937 • etablere flere pendlerparkeringer med større kapasitet på jernbanestasjoner
- 1938 • legge til rette for god mobildekning på alle togstrekninger og kollektivtraseer
- 1939 • legge til rette for bedre samordning av kollektivruter mellom fylkene
- 1940 • utvikle et regelverk for selskaper innenfor delingsøkonomien, som bidrar til økt seriøsitet, bedre sikkerhet og mer konkurranse
- 1941 • redusere transportbehovet gjennom smartere planlegging og bruk av digital kommunikasjon
- 1942
- 1943
- 1944
- 1945

Flytilbudet er distriktenes kollektivtransport

1946 Flytilbudet knytter oss sammen og gir tilgang til resten av verden. Flere steder i landet, særlig langs kysten, er det luftfarten som utgjør kollektivtilbudet for å frakte folk over lengre avstander. Høyre mener et godt flytilbud er vesentlig for et eksportorientert næringsliv, for internasjonal turisme til Norge og for folks bevegelsesfrihet. Høyre vil arbeide for en mest mulig sikker og effektiv luftfart.

1947

1948

1949

1950

1951

1952

1953 Oppgraderte flyplasser og rullebaner og en sunn konkurranse innen tårntjenester og flynavigasjon vil sikre passasjerene mer stabile, forutsigbare og kostnadseffektive tjenester.

1954 Lufthavnene utgjør en viktig infrastruktur i Norge, og en rekke lufthavner er under utvikling.

1955 Høyre mener staten skal stille tydelige krav og være en langsiktig og forutsigbar eier av Avinor, samt gi selskapet rammevilkår for å gjennomføre disse investeringene. Koronapandemien har rammet luftfarten hardt, og det vil ta flere år før luftfarten igjen er på et nivå som kan betraktes som normalt. Høyre mener det bør lages en nasjonal luftfartsstrategi for å sikre en helhetlig og bærekraftig utvikling i norsk luftfart.

1956

1957

1958

1959

1960

1961

Høyre vil

- 1962 • sikre et godt flytilbud over hele landet og særlig prioritere utbygging og vedlikehold av kortbanenettet
- 1963 • legge til rette for kommersiell konkurranse og lønnsom luftfart gjennom et balansert avgiftssystem og tilrettelegging av infrastruktur
- 1964 • sikre at Avinor og de ikke-statlige flyplassene har forutsigbare betingelser for å gjennomføre nødvendige utbygginger i lufttransporten
- 1965 • øke omsetningskravet for bærekraftig biodrivstoff i flydrivstoff og legge til rette for andre miljøvennlige alternativer når teknologien er tilgjengelig, for å redusere klimagassutslippene fra flytransporten
- 1966 • legge til rette for gode rammevilkår for de privateide/privatdrevne flyplassene
- 1967
- 1968
- 1969
- 1970
- 1971
- 1972
- 1973
- 1974

Modernisering av norske havner

1975 Norge er en havnasjon, og kysten er en av våre store inntektskilder, med viktige jobber og reiseruter for nordmenn. Det er mange som bruker kysten vår, så det er viktig at det er enkelt og oversiktlig å navigere. Det er behov for å videreutvikle havnene og skipsleden for å

1976

1977

1978

1979 opprettholde og styrke den norske konkurransekraften. Høyre mener effektive havner også er
1980 viktig for at mer av godstransporten kan flyttes fra vei til sjø.

1981

1982 **Høyre vil**

1983

1984 • forbedre infrastrukturen i tilknytning til havnene

1985 • sørge for gode rammevilkår for kommersielle havner

1986 • satse på vedlikehold og utvikling av farledene

1987 • øke bevilgningene til nødvendig oppgradering av fiskerihavner slik at de kan ta imot
1988 større båter og økt produksjon fra havnæringene

1989 • styrke sjøsikkerheten og beredskapen mot utslipp og ulykker til sjøs

1990

1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037

Justis, sikkerhet og beredskap

Politi og påtale

Politiet bidrar til å skape trygghet og god beredskap i Norge. Politiet skal ha en tilstedeværelse der det er behov i hele landet, og løse sine oppgaver i samspill med borgerne. Forebygging av kriminalitet er det viktigste målet. Politiet skal være lett å nå og yte god og effektiv service, også på nett.

Den registrerte kriminaliteten går ned, men inntar nye former i den globale og digitale tiden. Mer av politiarbeidet vil i fremtiden foregå digitalt. Det norske politiet har høy tillit blant befolkningen. Skal tilliten opprettholdes, må politiet være i stand til å håndtere et komplekst og skiftende kriminalitetsbilde, enten det dreier seg om nye former for organisert kriminalitet, terrorisme eller overgrep på nett. Politiet må ha ressurser, kompetanse, utstyr og metoder som holder tritt med utviklingen innenfor rammen av vår rettstat og innbyggernes personvern.

Høyre vil

- sikre at politiet har god bemanning og synlig tilstedeværelse i hele landet, og prioritere politiresurser i politidistriktene
- styrke de geografiske driftsenhetene mer enn de funksjonelle driftsenhetene på politidistriktetsnivå i årene som kommer
- ha mer fleksible løsninger for tjenestesteder, for eksempel mobile kontorer og lokaler sammen med andre offentlige virksomheter
- ha et politi tilpasset et moderne kriminalitetsbilde hvor flere lovbrudd skjer på nett
- øke kapasiteten i politiets datakriminalitet for å møte nye utfordringer med kriminalitet og trusler på internett og i sosiale medier
- styrke innsatsen mot organisert kriminalitet og arbeidslivskriminalitet, blant annet gjennom økt samarbeid mellom politiet, tolletaten, skatteetaten og andre offentlige instanser
- bygge videre på hovedmålene i Politireformen
- gjennomføre en vurdering av Utrykningspolitiets oppgaver og ressurser
- videreføre muligheten for å gi punktbevæpning på sårbare steder etter risiko- og sårbarhetsanalyser
- opprettholde antall tjenestesteder på samme nivå de nærmeste årene, bortsett fra der det er lokal enighet om noe annet
- videreføre målet om 2 politifolk per 1000 innbyggere
- styrke Norges internasjonale samarbeid med organisasjoner som Europol og Eurojust
- styrke kampen mot internasjonal narkotikahandel
- sikre at politimetoder avveies mot hensynet til personvernet og rettssikkerheten
- at norsk politi skal være verdensledende i arbeidet med å forhindre, avdekke og etterforske overgrep mot barn
- åpne opp for at andre etater eller private kan bistå politiet i større grad enn i dag, eksempelvis med fangetransport
- styrke påtalemyndigheten med flere politijurister
- ha en nullvisjon for antall henlagte saker med kjent gjerningsperson
- løpende vurdere politiets arbeidsmetoder og bruk av blant annet moderne teknologi for å sikre mest mulig politikraft

- 2038
- vurdere alternative turnusordninger som kan øke beredskapen, når det er lokal enighet om det
- 2039
- utarbeide «pakkeforløp for seksuallovbrudd», etter modell fra helsevesenet, hvor anmelder får en tettere oppfølging fra anmeldelse til straff er gjennomført
- 2040
- rekruttere flere med IKT-kompetanse til politiet for å bekjempe digital kriminalitet
- 2041
- 2042
- 2043

Dissens nr. 6: Linje 2043. Nytt kulepunkt:

«åpne opp for generell bevæpning av politiet»

Støttes av Mahmoud Farahmand, Tom Georg Indrevik, Lars Myraune og Vetle Wang Soleim

2044
2045

2046 Domstoler

2047 Domstolene og rettsvesenet skal ha tilgang på kompetanse og moderne fasiliteter som muliggjør raskest mulig saksgang. Dette er en grunnleggende forutsetning for en velfungerende rettsstat.

2048 Saker som kommer til domstolen i dag, er mer kompliserte enten det gjelder mer omfattende

2049 og organisert kriminalitet eller mer kompliserte tvistesaker. Høyre ønsker å fortsette

2050 moderniseringen av domstolene. Høyre vil at folk skal ha god tilgang til retten og spesialiserte

2051 dommere for å få avgjort konflikter.

2052

2053

2054 Høyre vil

- 2055
- øke kapasiteten ved domstolene for å håndtere økt saksmengde, både i sivile og strafferettslige saker, og korte ned tiden mellom lovbrudd og eventuell varetektsfengsling, domfellelse og soning i straffesaker
 - ha flere hurtigspor for bestemte sakstyper for å avvikle sakene raskere
 - legge til rette for lyd- og bildebruk i alle rettssaler, slik at saksgang og vitneprov blir dokumentert og kan brukes i en eventuell anke
 - videreføre arbeidet for enklere og mer digital saksbehandling
 - vedlikeholde og modernisere de domstolbyggene som trenger det, blant annet gjennom offentlig–privat samarbeid
- 2064
- 2065

2066 Lover, regler og straff

2067 Lover og regler regulerer livene våre og samfunnet. Når de ikke overholdes, kan straff være en

2068 effektiv, rettferdig og forutsigbar reaksjon. Høyre mener et godt straffesystem skal sikre god

2069 rehabilitering av de som begår kriminalitet, samtidig som det skal ha en preventiv effekt og

2070 stemme overens med innbyggernes rettsoppfatning.

2071

2072 Høyre vil

- 2073
- ha et straffenivå som samsvarer med alvoret i den kriminelle handlingen og allmenhetens rettsfølelse
 - at det fortsatt skal være særskilt straffeskjerpene at fornærmede er forsvarsløs eller er barn
- 2076
- 2077

- 2078 • at hovedlinjen i straffeutmåling skal være at mennesker rehabiliteres tilbake til
2079 samfunnet, men det skal tilrettelegges for å utvide strafferammen for særlig grove
2080 forbrytelser, som eksempelvis terror, til 50 år
- 2081 • øke maksstraffen for flere straffbare handlinger begått samtidig
- 2082 • gjennomføre endringer i reglene for forvaring og skjerpe vilkårene for prøveløslatelse
- 2083 • fjerne muligheten for prøveløslatelse for personer som har begått særlig
2084 integritetskrenkende kriminalitet mot personer og alvorlig kriminalitet mot
2085 grunnleggende nasjonale interesser
- 2086 • oppheve forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester for å bedre sexarbeidernes situasjon
- 2087 • oppheve rettsrådsmonopolet slik at flere kan drive juridisk rådgivning
- 2088 • liberalisere advokatlovgivningen slik at det ikke er begrensninger på hvem som kan eie
2089 advokatfirmaer
- 2090 • definere doping i toppidretten som svindel, slik at sakene straffeforfølges deretter
- 2091 • gi politiet mulighet til å samarbeide med idrettens antidopingorganisasjoner i
2092 etterforskningen av dopingsaker
- 2093 • forbedre ordningen med fri rettshjelp og justere inntektsgrensene slik at flere kan få fri
2094 rettshjelp
- 2095 • heve strafferammen for seksuelle overgrep og all befatning med og fremstilling av
2096 overgrepsmateriale
- 2097 • vurdere å fjerne foreldelsesfristen for flere typer seksuallovbrudd mot barn under 16 år
- 2098 • innføre en plikt for norske tjenesteleverandører til å varsle politiet dersom de oppdager
2099 at tjenestene deres brukes til å spre eller oppbevare overgrepsmateriale
- 2100

Dissens nr. 7: Linje 2086. Stryk.

*Støttes av Linda Hofstad Helleland, Tom Georg Indrevik, Lars Myraune og Tone
Wilhelmsen Trøen*

2101
2102

2103 Ungdoms- og gjengkriminalitet

2104 Gjengkriminalitet begått av ungdomsgjenger er et problem, spesielt i storbyene. Høyre mener
2105 denne utviklingen må stanses. Ungdommer som begår kriminalitet, starter ofte i det små. Det
2106 kan dreie seg om nasking, hærverk eller små voldsepisoder. Høyre mener at tidlig innsats,
2107 forebygging og god dialog med skolen, barnevernet og foreldrene er det viktigste for å snu en
2108 negativ utvikling. Høyre vil føre en politikk som i større grad ser, følger opp og ansvarliggjør
2109 den enkelte.

2110
2111 Gjengkriminalitet er et sammensatt problem, særlig i bydeler med integreringsutfordringer,
2112 barnefattigdom og sosiale problemer. Høyre vil føre en politikk med mål om å bryte opp
2113 gjengstrukturene og forebygge nye gjengdannelser. Dette krever kontinuerlig og langsiktig
2114 innsats. Det må jobbes internasjonalt, nasjonalt og lokalt. Samfunnet må reagere tydelig og
2115 raskt overfor de som bryter loven, men også hjelpe de som ønsker seg ut av gjengmiljøene.

2116 2117 **Høyre vil**

- 2118
- 2119 • styrke politiets forebyggende arbeid og tilstedeværelse i særlig kriminalitetsutsatte
2120 områder
 - 2121 • styrke tverrfaglig samarbeid mellom politi, helsetjenester og oppvekst- og
2122 kulturfunksjoner i kommunene

- 2123 • sørge for målrettede og helhetlige reaksjoner og rehabiliteringstilbud for unge som
- 2124 begår kriminalitet og ikke kan idømmes fengselsstraff
- 2125 • øke kunnskapen om ungdomskriminalitet og gjengkriminalitet hos ansatte i skolen og
- 2126 elevenes foreldre
- 2127 • kartlegge årsakene til at ungdom blir rekruttert inn i kriminelle gjenger, og sette inn
- 2128 tiltak basert på disse funnene
- 2129 • sikre rask, tett og koordinert oppfølging fra det offentlige til gjengmedlemmer som er
- 2130 motivert for å tre ut av den kriminelle løpebanen gjennom egne, lokale Exit-programmer
- 2131 • ha et eget ungdomsløp i samarbeid med politiet, barnevernet og Nav for å hjelpe de som
- 2132 ønsker seg ut av gjengkriminalitet
- 2133 • sikre et mer koordinert oppfølgingstilbud fra det offentlige etter endt soning
- 2134 • utvide den maksimale lengden for oppholdsforbud fra seks til tolv måneder
- 2135 • utvide bruken av fotlenke som straff for unge som begår kriminalitet
- 2136 • innføre nye regler for sivilrettslig inndragning slik at verdigjenstander som kan spores
- 2137 tilbake til kriminelle handlinger, lettere kan tas fra de kriminelle
- 2138 • utvide ungdomsenhetene i norske fengsler og tydeligere skille voksne innsatte og unge
- 2139 innsatte
- 2140 • utvide hurtigdomstolene slik at unge gjengangere får en reaksjon raskest mulig
- 2141 • styrke det internasjonale politisamarbeidet for å bekjempe etableringen av
- 2142 internasjonale gjengforgreininger i Norge
- 2143 • styrke konfliktrådene og i større grad tilby konfliktmekling for å bryte opp gjengmiljøer
- 2144

2145 [Kriminalomsorg](#)

2146 Straffedømte som skal tilbakeføres til samfunnet, må få god hjelp og oppfølging, både under

2147 og etter soning. Høyre mener at dette arbeidet er viktig for å forebygge ny kriminalitet. Særlig

2148 er det viktig med god oppfølging av spesielt sårbare innsatte. Høyre vil se på muligheten for å

2149 utrede et boalternativ for psykisk syke innsatte som faller mellom kriminalomsorgen og

2150 psykiatrien, men som ikke skal tilbake til samfunnet. Dette vil minske belastningen på både

2151 psykiatrien og fengslene og gi de aller sykeste bedre fremtidsutsikter.

2152

2153 Innsatte som skal tilbake til samfunnet, må få god oppfølging og et tilbud om jobb eller

2154 utdanning. Høyre mener at frivillige organisasjoner som arbeider med dette, må fortsette å få

2155 god støtte. Samtidig vil vi legge til rette for at private initiativer kan rekruttere flere innsatte til

2156 arbeidslivet.

2157 **Høyre vil**

- 2158
- 2159
- 2160 • redusere bruken av isolasjon i norske fengsler
- 2161 • forbedre soningsforholdene for kvinner, som ofte har dårligere soningsforhold enn
- 2162 mannlige innsatte
- 2163 • endre organiseringen av kriminalomsorgen slik at vi får færre administrative nivåer og
- 2164 et likere soningstilbud over hele landet
- 2165 • fortsette å prioritere inngåelse av soningsoverføringsavtaler slik at utenlandske innsatte
- 2166 kan sone i hjemlandet
- 2167 • fortsette å tilby fotlenkesoning for dømte som skal sone for mindre alvorlig kriminalitet
- 2168 • videreutvikle egne avdelinger i de største fengslene for psykisk syke innsatte, i
- 2169 samarbeid med helsevesenet

- 2170 • åpne for at private bemanningsbyråer lettere kan rekruttere innsatte som skal ut i arbeid
2171 etter soning
- 2172 • styrke oppfølging og ettervern av spesielt sårbare innsatte
- 2173 • vurdere et nytt boalternativ for de få tyngst psykisk syke som ikke skal tilbake til
2174 samfunnet
- 2175 • sikre bedre oppfølging av tidligere rusavhengige som slipper ut av norske fengsel
2176

2177 Hatkriminalitet og ekstremisme

2178 Høyre mener fremveksten av høyreekstremisme, antisemittisme og radikal islam er trusler mot
2179 vårt demokrati. Kontakten mellom ekstremister skjer digitalt og i mange tilfeller over
2180 landegrenser. Bekjempelse av ekstreme holdninger som fører til vold, må skje på flere områder
2181 og i et tett samarbeid mellom det offentlige nasjonalt og lokalt, politiet, næringslivet og
2182 frivillige organisasjoner.

2183

2184 Høyre vil

- 2185
- 2186 • forebygge radikalisering og ekstremisme i særlig utsatte miljøer
 - 2187 • forebygge radikalisering under soning
 - 2188 • utarbeide en nasjonal handlingsplan mot hatkriminalitet og sørge for at alle politidistrikt
2189 har god hatkrim-kompetanse
 - 2190 • arbeide mot diskriminering generelt og mot fremveksten av antisemittisme spesielt
 - 2191 • styrke tverrfaglig samarbeid mellom politi, helsetjenester og oppvekst- og
2192 kulturfunksjoner i kommunene
 - 2193 • mobilisere frivilligheten for å bidra til å forebygge og motvirke rekruttering til
2194 kriminelle miljøer og ekstreme grupperinger
 - 2195 • øke kapasiteten i politiets datakriminalitet for å møte nye utfordringer med kriminalitet
2196 og trusler på internett og i sosiale medier
 - 2197 • øke innsatsen i kampen mot politisk og religiøst ekstremistiske miljøer
2198

2199 Vold i nære relasjoner

2200 Innsatsen mot vold i nære relasjoner har blitt merkbart styrket de senere årene, og innsatsen
2201 skal videreføres. Utrygghet eller vold i hjemmet fra nærstående er noe av det vanskeligste og
2202 mest integritetskrekkende et menneske kan oppleve. Samfunnets reaksjon skal være klar og
2203 tydelig overfor den som utøver slik vold. Høyre mener at kommunene og politiet er særlig
2204 viktige i arbeidet med å forebygge og avdekke vold og overgrep i hjemmene. Derfor bør alle
2205 kommuner ha en strategi mot vold i nære relasjoner, og det lokale politiet må prioritere dette
2206 særskilt.

2207

2208 Høyre vil

- 2209
- 2210 • intensivere arbeidet mot tvangsekteskap, familievold og hatmotivert vold
 - 2211 • styrke arbeidet mot vold i nære relasjoner gjennom bedre samarbeid mellom politiet,
2212 helsevesenet og barnevernet
 - 2213 • sikre krisesentertilbud i hele landet med høy kompetanse på å gi beskyttelse, sikkerhet,
2214 råd og veiledning til kvinner, menn og barn som blir utsatt for vold i nære relasjoner
 - 2215 • sikre krisesentrenes kompetanse på rusproblemer og psykiske helseutfordringer
 - 2216 • utvide og øke bruken av omvendt voldsalarm

- 2217 • sikre ofrene bedre ved at gjerningspersonen kan pålegges å flytte fra nærområdet der
2218 ofrene bor
- 2219 • sikre at politiet i hele Norge har spesialkompetanse når det gjelder vold mot barn og
2220 vold i nære relasjoner
- 2221 • bidra til at ansatte på skoler og i barnehager får mer kunnskap om vold og overgrep i
2222 nære relasjoner, og prøve ut piloter med «barnas verneombud»
2223

2224 Samfunnssikkerhet og beredskap

2225 God beredskap viser seg først når krisen inntreffer. En krise kan være utløst av hendelser fra
2226 naturens side, eller den kan komme av enkeltpersoners eller nasjonalstaters handlinger. God
2227 samfunnsberedskap betyr at vi evner å samhandle nasjonalt og lokalt, og at vi har tydelige
2228 ansvarsforhold og kommandolinjer mellom sivile og militære aktører med god kompetanse på
2229 alle nivåer.

2230

2231 Et godt samarbeid mellom politiet og Forsvaret er viktig i en krisesituasjon. Høyre står ved at
2232 det er politiet som innehar den nasjonale kriseledelsen ved en alvorlig hendelse. Samtidig skal
2233 det være mulig å påkalle Forsvarets bistand raskt og effektivt dersom det er behov for det.
2234 Sivilforsvaret har også en viktig funksjon som forsterkningsressurs og skal fortsette å fungere
2235 som dette.

2236 Høyre vil

- 2237
- 2238
- 2239 • gjennomgå samfunnsberedskapen og den nasjonale kriseledelsen jevnlig for å sikre at
2240 vår beredskap er på best mulig nivå til enhver tid
 - 2241 • styrke sikringen mot ras, skogbrann, flom og skred
 - 2242 • styrke kommunens skogbrannkapasitet gjennom å bedre beredskapsplaner
 - 2243 • sikre et tett samarbeid med EU for å kunne bruke deres ressurser dersom vi har behov
2244 for det
 - 2245 • sikre at utbygging av samfunnskritisk infrastruktur ikke settes ut på anbud til land vi
2246 ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med
 - 2247 • sikre et godt samarbeid mellom Forsvaret og politiet i de situasjonene hvor et slikt
2248 samarbeid er aktuelt
 - 2249 • oppdatere nasjonale varslingsystemer slik at befolkningen kan nås på SMS
 - 2250 • sørge for at politi og andre beredskapsstyrker har nok av nødvendig materiell til å
2251 håndtere en krisesituasjon
 - 2252 • ha et godt og moderne cybersikkerhetssystem for å beskytte samfunnsinstitusjoner,
2253 bedrifter og borgere mot hacking og annen datakriminalitet
 - 2254 • delta aktivt i internasjonalt samarbeid om håndtering av trusler fra teknologisk utvikling
2255 og hackere
 - 2256 • videreutvikle Nasjonalt Cybersikkerhetssenter som nasjonal responsfunksjon for
2257 digitale angrep
 - 2258 • gjennomføre en omfattende kartlegging av materielle behov ved ulike krisesituasjoner
2259 og vurdere innkjøp og lagring, eventuelt økt produksjonskapasitet, av ulike varer som
2260 anses som spesielt kritiske
2261

2262 En god offentlig sektor

2263

2264 Offentlige tjenester – innbyggerne i sentrum

2265 Høyre vil ha en effektiv og åpen offentlig sektor som setter innbyggerne, næringslivet, frivillige
2266 organisasjoner og deres behov i sentrum. Offentlig sektor er til for innbyggerne. Derfor vil
2267 Høyre jobbe for at det offentlige alltid skal tilby de beste og enkleste løsningene for folk.

2268

2269 Offentlig sektor er en viktig tilbyder av tjenester, men bør suppleres av private og frivillige
2270 initiativer. Høyre tror at de beste ideene for bedre velferdstjenester blir til når det offentlige
2271 samarbeider med private aktører. Det styrker kvaliteten, innovasjonen og valgfriheten. Høyre
2272 vil ha en trygg, moderne og lett tilgjengelig offentlig sektor.

2273

2274 Høyre vil

2275

- 2276 • sikre et godt velferdstilbud til innbyggerne uavhengig av hvor i landet de bor, gjennom
- 2277 universelt utformede, effektive, digitale og brukerorienterte tjenester
- 2278 • sørge for at private som leverer tjenester til det offentlige, ikke har dårligere
- 2279 konkurransevilkår enn offentlige leverandører
- 2280 • gjøre informasjon om valgmuligheter og kvalitet på ulike tilbud lett tilgjengelig for den
- 2281 enkelte innbygger
- 2282 • innføre standardiserte brukerundersøkelser om kommunale tjenester som alle
- 2283 kommuner plikter å gjennomføre årlig, og sikre åpenhet om resultatene av
- 2284 undersøkelsene
- 2285 • sørge for at offentlige aktører i størst mulig grad benytter eller søker løsninger på det
- 2286 private markedet fremfor å utvikle egne løsninger i konkurranse med private aktører
- 2287 • legge til rette for deling av innovative løsninger og beste praksis mellom kommuner
- 2288 • øke graden av innovative anskaffelser i det offentlige
- 2289 • styrke partnerskapene mellom næringslivet og offentlig sektor gjennom
- 2290 innovasjonspartnerskap
- 2291 • fortsette avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen
- 2292 • kreve at kommuner, fylkeskommuner og andre offentlige virksomheter legger
- 2293 bærekraftsmålene til grunn for sitt arbeid
- 2294 • utvikle et nasjonalt program for bærekraftige kommuner, fylker og byer med metodikk
- 2295 og verktøy som enkelt kan tas i bruk lokalt
- 2296 • stille krav om universell utforming i anbud der dette må til for å realisere målet om et
- 2297 universelt utformet samfunn
- 2298 • innføre felles standarder for saks- og arkivsystem for staten og kommunene
- 2299

2300 Offentlig ansatte

2301 Det offentlige skal være en god arbeidsplass. Dyktige og engasjerte medarbeidere utvikler bedre
2302 velferdstjenester. Høyre mener at det offentlige må bruke sin arbeidsgiverrolle til å skape gode
2303 fagmiljøer med muligheter for læring, personlig utvikling og utveksling av erfaringer.

2304

2305 Høyre vil

2306

- 2307 • at flere toppledere i det offentlige skal ansettes på åremål

- 2308 • gi mulighet for mer etter- og videreutdanning for å sikre det offentlige best mulig
2309 kompetanse, herunder digital kompetanse
- 2310 • arbeide for at mer av lønnsdannelsen i offentlig sektor kan skje gjennom lokale
2311 forhandlinger
- 2312 • sørge for at lederlønninger i staten er konkurransedyktige, men ikke lønnsledende
- 2313 • følge opp den nye arbeidsgiverstrategien i staten og tydeliggjøre lederansvaret og
2314 handlingsrommet ledere har for å utvikle og effektivisere virksomheten
- 2315 • videreføre inkluderingsdugnaden med mål om at fem prosent av nyansettelser i det
2316 offentlige skal være mennesker med hull i CV-en eller funksjonsnedsettelse
- 2317 • kreve bruk av lærlinger i alle offentlige byggeprosesser
- 2318

2319 En digital og effektiv offentlig sektor

2320 Norge har kommet langt i arbeidet med digitalisering. Vi har en digital offentlig sektor,
2321 befolkningen har høy digital kompetanse, og vi har digital infrastruktur i verdensklasse. Høyre
2322 mener likevel at det er et stort potensial for å utnytte ny og digital teknologi til å tilby
2323 innbyggerne enda bedre tjenester.

2324

2325 Høyre vil

2326

- 2327 • bruke kun-én-gang-prinsippet, slik at innbyggere og bedrifter ikke trenger å sende inn
2328 samme informasjon til det offentlige mer enn én gang
- 2329 • stille krav om digitale verktøy hos statlige tilsyn
- 2330 • øke tempoet i digitaliseringen av offentlige tjenester i tett partnerskap med næringslivet
- 2331 • legge til grunn et hovedprinsipp om at data i det offentlige er åpne og skal tilrettelegges
2332 for videre bruk, men samtidig sørge for en streng beskyttelse av data der personvern,
2333 sikkerhet og viktige rettsikkerhethensyn krever det
- 2334 • fortsette tidstyvjakten i det offentlige for å fjerne unødig tidkrevende regler og
2335 prosedyrer, slik at tid frigjøres til å løse de viktigste oppgavene
- 2336 • ikke la offentlig sektor utvikle IT-løsninger i egen regi der det allerede finnes gode
2337 løsninger, eller der private kan gjøre jobben bedre
- 2338 • sørge for at saksbehandling som ikke krever skjønnsutøvelse, automatiseres
- 2339 • all saksbehandling i det offentlige skal innen 2025 skje i digitale systemer som
2340 dokumenterer beslutninger, gir innsyn for den enkelte og innheter relevante data fra
2341 ulike offentlige registre – automatisk for obligatorisk informasjon og ved samtykke når
2342 det er frivillig å dele egne data
- 2343 • gjennomgå nåværende regelverk i samarbeid med næringslivet for å sikre et oppdatert
2344 lovverk uten hinder for utvikling og innovasjon, for eksempel gjennom digitalisering
- 2345 • bruke innovasjonsanskaffelser for å fremme samarbeidsprosjekter mellom private og
2346 offentlige aktører som sikrer digitalisering av det offentlige, innovasjon og nye
2347 arbeidsplasser
- 2348 • sørge for at offentlige IT-løsninger utformes slik at sikkerhet og personvern blir ivaretatt
- 2349 • styrke samarbeidet om digitalisering i Norden slik at vi blir en foregangsregion i Europa
2350 når det gjelder grensekryssende digitale løsninger
- 2351 • investere i mer robust digital infrastruktur, spesielt i kommuner som er sårbare for
2352 naturkatastrofer
- 2353 • sørge for at offentlig sektor tar i bruk kunstig intelligens som verktøy der det kan bidra
2354 til bedre beslutninger, tilby bedre og mer treffsikre offentlige tjenester og avsløre
2355 misbruk og juks med offentlige midler

- 2356 • styrke konkurransen i mobil- og bredbåndsmarkedet slik at flere får tilgang til fast og
2357 mobilt bredbånd til en lavere pris
- 2358 • ha som mål å dekke alle husstander, næringsliv, offentlige bygg og viktige vei- og
2359 jernbanestrekninger med høyhastighetsbredbånd i løpet av 2025, og legge til rette for at
2360 5G-utbyggingen bidrar til at vi når målet
- 2361 • utvide muligheten for utveksling av brukerdata mellom offentlige og private digitale
2362 tjenester basert på samtykke fra den enkelte, slik det i dag gjøres ved søknader om
2363 boliglån
- 2364 • utrede potensialet for bruk av droner innen blant annet blålysetatene og følge opp med
2365 nødvendige tiltak og lovendringer
- 2366

2367 Mer lokalt selvstyre, mer lokaldemokrati

2368 Høyre vil styrke lokaldemokratiet og legge oppgaver og politiske beslutninger så nært som
2369 mulig de det gjelder. Oppgaver løses best av de som kjenner lokale forhold og påvirkes mest
2370 av beslutningene som tas.

2371

2372 For at innbyggere over hele landet skal få tilgang på gode tjenester, må kommunene være i
2373 stand til å levere disse tjenestene. Derfor ønsker Høyre å videreføre kommunereformen. Det vil
2374 gi innbyggerne større demokratisk kontroll over kommunen og lokalmiljøet, og sikre bedre
2375 kvalitet i tilbudene. Større kommuner med større fagmiljøer vil også kunne påta seg flere av
2376 oppgavene som i dag utføres av fylket eller staten.

2377

2378 Høyre vil

- 2379
- 2380 • sørge for at innbyggerne får mer kontroll over egne tjenester ved å øke det kommunale
2381 selvstyret
 - 2382 • videreføre kommunereformen med sikte på større kommuner med større fagmiljøer som
2383 er bedre i stand til å løse oppgavene de har i dag, og til å overta flere oppgaver fra staten
2384 og regionene
 - 2385 • utrede lovpålagt interkommunalt samarbeid for kommuner som over tid ikke er i stand
2386 til å sikre innbyggerne grunnleggende, lovpålagte tjenester
 - 2387 • ha to forvaltningsnivåer i Norge, og derfor avvikle fylkeskommunen
 - 2388 • oppheve statlige begrensninger på skjenketid og la dette være opp til kommunene selv
 - 2389 • fjerne forbudet mot å drikke alkohol på offentlig sted
 - 2390 • liberalisere plan- og bygningsloven
 - 2391 • styrke bestillerkompetansen til kommunene i forbindelse med anbud og innkjøp
 - 2392 • anerkjenne forskjellene mellom kommunene og tillate ulik strandsone- og
2393 utmarksforvaltning når naturforholdene og befolkningsstørrelsen tilsier det
 - 2394 • at lokaldemokratiet skal stå i en særstilling, og at lokal råderett skal være det førende
2395 prinsippet i arealforvaltningssaker
 - 2396 • ytterligere redusere statsforvalterens mulighet til å overprøve vedtak gjort av
2397 kommunen
 - 2398 • styrke eiendomsretten, forenkle plansystemet og gi grunneierne økt innflytelse på
2399 forvaltning, regulering og bruk av arealer, også i verneområder
- 2400

Dissens nr. 8: Linje 2382-2384. Stryk og erstatt med:

«slå sammen flere kommuner for å sikre bedre tjenester til innbyggerne»

Støttes av Sandra Bruflot, Margret Hagerup, Tom Georg Indrevik, Odd Emil Ingebrigtsen og Heidi Nordby Lunde

2401
2402

Dissens nr. 9: Linje 2387. Stryk og erstatt med:

«primært ha to forvaltningsnivåer i Norge og derfor legge ned fylkeskommunen, men la regionreformen få virke i neste stortingsperiode og deretter evaluere den»

Støttes av Linda Hofstad Helleland, Aase Marthe Johansen Horrigmo, Lars Myraune og Tone Wilhelmsen Trøen

2403
2404

2405 Bolig som et hjem

2406 I Norge har vi en sterk tradisjon for å eie vår egen bolig. Høyre mener dette er positivt og ønsker
2407 at flest mulig skal eie egen bolig. Selveierdemokratiet er en av bærebjelkene i det norske
2408 samfunnet og bidrar både til spredt privat eierskap og til sparing på private hender. Å bo i en
2409 eid bolig gir selvbestemmelse og forutsigbarhet for den enkelte. Dette har en egenverdi. I
2410 enkelte deler av landet er det en utfordring at boligprisene har steget mye over lang tid, og at
2411 veien inn i boligmarkedet dermed er blitt vanskelig for mange.

2412
2413 Befolkningsvekst og tilflytting uten tilstrekkelig boligbygging er hovedårsakene til stigende
2414 boligpriser. For å holde prisveksten nede er det derfor viktig å gjøre det enklere å bygge flere
2415 boliger raskere. God tilgjengelighet på byggeklare tomter er en forutsetning for dette.
2416 Forenklinger i reguleringer, deriblant plan- og bygningsloven, raskere saksbehandling og
2417 modernisering av teknisk forskrift er andre tiltak som kan bidra til at det bygges flere boliger.

2418

2419 Høyre vil

2420

- 2421 • videreføre selveierdemokratiet som en grunnstein i det norske samfunnet
- 2422 • jobbe for at flest mulig får mulighet til å eie sitt eget hjem, for eksempel ved i større
- 2423 grad å ta i bruk den boligsosiale modellen leie-før-eie over hele landet
- 2424 • fortsette å forenkle og modernisere regelverk og fjerne unødvendige krav og pålegg i
- 2425 lover og forskrifter som forsinker boligbyggingen
- 2426 • redusere klageadgangen og forenkle prosedyrene når en byggesak er utformet ut fra
- 2427 gjeldende regulering
- 2428 • være pådriver for at kommunene skal ta i bruk de digitale søknadsprosessene for
- 2429 regulering og bygging som regjeringen har innført
- 2430 • legge til rette for gode bomiljøer og variert boligstruktur
- 2431 • sørge for at Husbanken likebehandler offentlige aktører, boligbyggelag og private
- 2432 aktører som ønsker å benytte ulike varianter av boligsosiale modeller som leie-før-eie
- 2433 eller deleie
- 2434 • forenkle og modernisere teknisk forskrift for å gjøre det billigere og bedre for folk å
- 2435 kjøpe og eie bolig

- 2436 • ta initiativ til en felles nordisk byggteknisk forskrift og felles krav for å redusere
- 2437 kostnader og bidra til økt konkurranse
- 2438 • sikre et mer innovasjonsvennlig regelverk og gjøre det enklere for utbyggere å
- 2439 gjennomføre forsøk med nye metoder
- 2440 • øke makssparebeløpet i BSU-ordningen
- 2441 • bygge mer energieffektive og bærekraftige bygg
- 2442 • styrke selveierdemokratiet ved å si nei til nasjonal eiendomsskatt
- 2443 • innføre én enhetlig metode for fastsettelse av skattegrunnlaget for kommunal
- 2444 eiendomsskatt for å sikre likebehandling
- 2445

2446 **Levende distrikter og bygdesamfunn**

2447 Høyre vil arbeide for levende distrikter hvor folk ønsker å bo og jobbe. Tettsteder og småbyer
2448 med spennende arbeidsplasser, god stedsutvikling og solid infrastruktur er viktige
2449 forutsetninger for å gjøre distriktkommunene mer attraktive. Velferdstjenester av høy kvalitet,
2450 desentralisert utdanning og gode transportforbindelser er avgjørende for at folk skal kunne bo
2451 i hele Norge. Utvikling av smarte digitale velferdsløsninger gjør hverdagen til folk i distriktene
2452 enklere. Utrulling av høyhastighetsbredbånd over hele landet gjør det mulig å jobbe digitalt fra
2453 hvor som helst.

2454
2455 Arbeidsplasser og lokal verdiskaping bidrar til positive ringvirkninger for lokalsamfunnet. En
2456 fremtidsrettet distriktspolitikk må bidra til at lokalsamfunnene i størst mulig grad kan utnytte
2457 sine naturgitte fortrinn for vekst og utvikling.

2458 **Høyre vil**

- 2460
- 2461 • fortsette å legge til rette for at smarte digitale løsninger kan gi bedre velferdstjenester
- 2462 der folk bor
- 2463 • sikre god og rask tilgang på høyhastighetsnett i hele landet og prioritere utbygging i
- 2464 spredtbygde strøk
- 2465 • opprettholde en differensiert arbeidsgiveravgift
- 2466 • flytte flere statlige kompetansearbeidsplasser ut av hovedstadsområdet, nå som
- 2467 digitaliseringen gjør det mulig for statsansatte å jobbe i hele landet
- 2468 • vurdere muligheten for å tilby statsansatte digitalt arbeidssted sammen med andre
- 2469 virksomheter i næringshager og *co-work spaces*
- 2470 • at departement, direktorater og etater ansetter flere med bosted og arbeidssted i hele
- 2471 landet
- 2472 • sikre et godt og desentralisert utdanningstilbud, blant annet gjennom digitale
- 2473 kompetanse-huber
- 2474 • sørge for mer fleksible etter- og videreutdanningstilbud i regi av universitetene,
- 2475 høyskolene og fagskolene enn de som tilbys i dag
- 2476 • invitere ledende universiteter fra andre land til å tilby nettbaserte kurs og universitetsfag
- 2477 gjennom regionale studie-huber
- 2478 • styrke plankompetansen i kommunene for å styrke det lokale selvstyret
- 2479 • at kommunene skal få beholde mer av de verdiene som skapes lokalt
- 2480 • liberalisere plan- og bygningsloven ytterligere for å gi muligheten til å utnytte lokale
- 2481 muligheter og ressurser
- 2482 • videreføre Merkurprogrammet for bedre utvikling av butikker i distriktene
- 2483

2484 Storbyer og byregioner

2485 Høyre vil arbeide for levende byer som bidrar til å skape muligheter for sine innbyggere. En
2486 stadig større del av innbyggerne velger å bo og jobbe i byene. Derfor er byene et viktig
2487 virkemiddel for å møte noen av vår tids største utfordringer, som befolkningsvekst,
2488 boligbygging, næringslivsutvikling og grønn vekst. Fremtidens byer og byregioner må gjøres i
2489 stand til å håndtere disse utfordringene på en god måte.

2490

2491 Høyre vil

2492

- 2493 • føre en politikk som gjør det enkelt å etablere bedrifter og boliger i byene, ved rask
2494 saksbehandling og færre innsigelsesmuligheter
- 2495 • gjennomføre flere prøveprosjekter hvor store kommuner får ansvar for
2496 fylkeskommunale oppgaver som videregående skoler, veier og kollektivtransport
- 2497 • gjøre de store byene i stand til å håndtere en stor befolkningsøkning og utfordringer
2498 knyttet til sosiale forskjeller, integrering og migrasjon
- 2499 • sørge for at arealplanlegging, infrastruktur og kollektivutbygging tar utgangspunkt i
2500 naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner, for å samordne areal- og planpolitikken bedre
2501 enn dagens kommune- og fylkesgrenser tillater
- 2502 • sikre bedre samordning mellom statlige etaters høringsuttalelser i lokale og regionale
2503 spørsmål, slik at de bidrar til mer effektive beslutningsprosesser, og staten blir en mer
2504 forutsigbar samarbeidspartner
- 2505 • stimulere til nærings- og sentrumsutvikling gjennom samarbeid mellom offentlige og
2506 private aktører
- 2507 • gi byene mulighet til å opprette egne områder hvor næringslivsaktører frivillig kan sette
2508 av midler til lokal utvikling til fordel for næringslivet, etter modell fra Business
2509 Improvement District i Storbritannia og USA
- 2510 • satse på klyngeprogrammene og bruke klyngene som en viktig motor i
2511 næringsutviklingen i byene
- 2512 • forsterke, fornye og utvide områdesatsingene
- 2513 • etablere kollektivknutepunkter og gode kollektivløsninger i og rundt byene
- 2514 • tilrettelegge for kildesortering og insentiver for avfallsreduksjon i storbyene
- 2515

2516 Valg og demokrati

2517 Norge har et av verdens mest velutviklede demokratier. Høyre ønsker å styrke demokratiet
2518 ytterligere ved å gi velgerne større innflytelse i lokale og nasjonale valg. En forutsetning for et
2519 velfungerende demokrati er en valgordning som sikrer at velgerne får gjennomslag for sine
2520 preferanser både når det gjelder politikk og personer.

2521

2522 Høyre vil

2523

- 2524 • gi velgerne større innflytelse ved å innføre et personvalgstillegg ved stortingsvalg og
2525 øke personvalgstillegget ved fylkestingsvalg
- 2526 • beholde 18 år som stemmerettsalder ved både nasjonale og lokale valg
- 2527 • sette et tak på hvor mye politikere kan få i samlet godtgjørelse
- 2528 • sikre valg i Norge mot utenlandsk påvirkning ved å forsterke valgprosessene samt styrke
2529 myndighetenes arbeid med å forebygge og avdekke mulige påvirkningsoperasjoner
- 2530

2531 Innvandring og integrering

2532

2533 Streng, forutsigbar og bærekraftig

2534 Norge har en plikt til å hjelpe mennesker i nød og til å gi beskyttelse mot forfølgelse. Høyres
2535 mål er at flest mulig mennesker får hjelp. Norge er et land med et arbeidsmarked som krever
2536 høykompetent arbeidskraft. Dermed er det også vanskeligere for innvandrere med lav eller
2537 ingen formell kompetanse å komme inn på arbeidsmarkedet, som igjen gjør integreringen
2538 vanskeligere og dyrere for Norge enn den vil være for andre land. Høyre mener at Norge skal
2539 gi den hjelpen som gir mest effekt, og i hovedsak bidra økonomisk til å hjelpe flyktninger i
2540 nærområdene til hjemlandet. Dette vil være langt mer effektivt enn å øke antallet flyktninger
2541 som får komme til Norge.

2542

2543 Høyre vil

2544

- 2545 • føre en streng, forutsigbar og bærekraftig innvandringspolitikk
- 2546 • primært hjelpe mennesker på flukt gjennom økonomisk støtte i nærområdene
- 2547 • jobbe for felleseuropeiske løsninger på flyktning- og migrasjonsutfordringer
- 2548 • være en pådriver for avtaler hvor mennesker med reelt beskyttelsesbehov får opphold i
2549 tredjeland, og benytte bistandsmidlene som et verktøy for å oppnå enighet eller inngå
2550 slike avtaler
- 2551 • returnere asylsøkere som har vært i trygge tredjeland før de kom til Norge
- 2552 • utrede et system hvor Norge gir beskyttelse til sårbare personer med beskyttelsesbehov
2553 ved å betale for omplassering til trygge tredjeland
- 2554 • jobbe for at flyktninginnvandring til Norge i hovedsak skal skje gjennom uttak av
2555 kvoteflyktninger, der vi skal prioritere seksuelle minoriteter, hele familier uten behov
2556 for familiegjennforening og personer med høy sannsynlighet for god integrering
- 2557 • at asylsøkere og flyktninger i likekjønnede forhold skal ha krav på familiegjennforening
2558 med ektefelle/partner, der dokumentasjonskrav skal kunne erstattes med
2559 sannsynliggjøring for land som begrenser adgang til likekjønnet ekteskap/partnerskap
- 2560 • sette et inntektskrav for familiegjennforening på et nivå hvor det er mulig å forsørge
2561 familien som kommer
- 2562 • som hovedregel kun gi midlertidig opphold og forvente tilbakeføring til områder
2563 personer har flyktet fra, når dette blir trygt
- 2564 • sikre rask og rettferdig behandling av asylsøknader og sørge for at eventuelle returer
2565 gjennomføres hurtig
- 2566

2567 Oppholdstillatelse og statsborgerskap

2568 Å være norsk statsborger er synonymt med å være norsk. For å få innvilget statsborgerskap må
2569 man snakke norsk på et nivå som gjør at man kan delta i arbeidslivet, ta del i sivilsamfunnet og
2570 ha kontakt med andre i samfunnet.

2571

2572 Norge har et sterkt velferdssamfunn bygget på tillit og deltakelse. Forutsetningen for velferden
2573 er at så mange som mulig deltar i arbeidslivet. Derfor må mennesker som skal bli en del av
2574 samfunnet, møtes med støtte og hjelp, men også forventninger og krav.

2575

2576 Høyre vil

2577

- 2578 • etablere et hurtigspor i introduksjonsprogrammet med høyere krav til progresjon og
- 2579 innsats for de som er ekstra motivert, som premieres med at all resterende
- 2580 introduksjonsstønad utbetales selv om du går rett over i jobb
- 2581 • gjennomføre en prøveordning der ideelle organisasjoner og sosiale entreprenører får
- 2582 tilskudd basert på hvor mange de får i fast jobb innen ett år etter bosetting
- 2583 • innføre krav om å ha forsørget seg selv i minst fire år for å få permanent
- 2584 oppholdstillatelse
- 2585 • innføre krav om arbeidsdeltakelse for å få permanent opphold, med mindre særlige
- 2586 grunner tilsier at det er urimelig
- 2587 • innføre krav om at personer ikke kan ha gjeld til det offentlige, herunder manglende
- 2588 skattebetalinger eller pålagte tilbakebetalingskrav for offentlige ytelser, dersom de skal
- 2589 få permanent oppholdstillatelse eller statsborgerskap
- 2590 • styrke UDIs arbeid med å bekrefte identitet, og ikke innvilge statsborgerskap og
- 2591 permanent opphold dersom det er tvil om søkerens identitet
- 2592 • at statsborgerskap ikke skal innvilges dersom søkeren aktivt motarbeider eller nekter å
- 2593 samarbeide i arbeidet med å avklare egen identitet
- 2594 • innføre en foreldelsesfrist på 20 år i saker hvor statsborgerskap er blitt bevilget på feil
- 2595 grunnlag
- 2596 • evaluere språkkravet om B1-nivå muntlig og vurdere å øke språkkravet for å få
- 2597 statsborgerskap til B2-nivå muntlig
- 2598 • at statsborgerskap skal regnes som endepunktet for integreringen, og derfor åpne for at
- 2599 mennesker som raskt lærer seg språket, kommer i arbeid og har integrert seg godt i det
- 2600 norske samfunnet, får muligheten til å få innvilget statsborgerskap raskere
- 2601 • ikke endre kravene til statsborgerskap for EØS-borgere og borgere fra de nordiske
- 2602 landene
- 2603

2604 God integrering

2605 For Høyre er det viktig at de menneskene som skal bli en del av det norske samfunnet, tar del i
 2606 arbeidsmarkedet og sivilsamfunnet og blir godt integrert. Det krever noe av samfunnet som
 2607 helhet og av den som skal integreres. Høyre vil legge godt til rette for integrering ved å
 2608 videreføre og forbedre introduksjonsprogrammet. Samtidig må oppfølgingen folk får, være
 2609 tilpasset deres behov og praktiseres likt over hele landet. Ideelle organisasjoner og sosiale
 2610 entreprenører er viktige tilskudd til det offentlige tilbudet og kan spille en viktig rolle i
 2611 integreringsarbeidet.

2612

2613 Høyre vil

2614

- 2615 • sørge for god og standardisert oppfølging av mennesker i introduksjonsprogrammet
- 2616 • kartlegge flyktningers kompetanse tidlig, slik at de kan få et utdanningstilbud i
- 2617 introduksjonsprogrammet som øker sannsynligheten for jobb
- 2618 • i større grad bruke jobbprogrammer rettet særlig mot minoritetskvinner i
- 2619 introduksjonsprogrammet for å få flere ut i arbeid
- 2620 • åpne for lengre varighet på introduksjonsprogrammet for personer som trenger lengre
- 2621 tid for å kvalifisere inn i det norske arbeidslivet
- 2622 • tilby mottaksklasser ekstra norskopplæring i sommerferien og stille tydelige krav til at
- 2623 mottakselever skal bli inkludert i skolens aktiviteter og læringsmiljø
- 2624 • åpne for at språkopplæring kan gjennomføres i kombinasjon med arbeidsdeltakelse
- 2625 • ikke bosette innvandrere i områder der innvandrерandelen er over 30 prosent

- 2626 • sørge for god opplæring i norske verdier og samfunnsnormer, særlig knyttet til
- 2627 ytringsfrihet og aksept for kvinner og seksuelle og religiøse minoriteter
- 2628 • samarbeide med frivilligheten og idrettslag for å oppfordre til deltakelse i
- 2629 sivilsamfunnet
- 2630 • arbeide for større deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, spesielt blant innvandrerkvinner
- 2631 fra grupper hvor disse har lav deltakelse
- 2632 • etablere et tverrfaglig program hvor skole, barnevern og helsetjenestene samarbeider
- 2633 om å følge opp barn som har vendt hjem etter en lengre periode i utlandet
- 2634 • innføre kompetansekrav til lærere som underviser i norsk i introduksjonsprogrammet
- 2635 • utvikle og forbedre norskopplæringen, blant annet i samarbeid med fagmiljø for
- 2636 språkteknologi og datastøttet språklæring

2637

2638
2639
2640
2641
2642
2643
2644
2645
2646
2647
2648
2649
2650
2651
2652
2653
2654
2655
2656
2657
2658
2659
2660
2661
2662
2663

Familie, mangfold og likestilling

Familie

Høyre mener at familien er vårt viktigste sosiale fellesskap. Familien skaper og sikrer en trygg ramme om barns oppvekst. Familier og familiekonstellasjoner i Norge er ulike. I tillegg ser hverdagen forskjellig ut for hver enkelt familie. Høyre mener at det offentlige må tilpasse seg familienes behov, ikke omvendt.

Høyre vil

- støtte opp om familiens viktige rolle i vårt samfunn
- sikre mangfoldsfamilier like rettigheter
- evaluere tredelingen av fødselspermisjonen og konsekvensene det har for familiene og samfunnet, og ved behov gjøre justeringer for å sikre økt fleksibilitet for familiene
- øke fleksibiliteten ved utbetaling av foreldrepermisjonspenger, slik at man kan ta ut en lavere andel enn 80 prosent, men ha lengre permisjonstid
- sikre barns rett til samvær med begge foreldre ved samlivsbrudd
- fjerne kontantstøtten, men innføre en ventestøtte til foreldre som venter på å få barnehageplass
- arbeide for enklere adopsjonsregler både i Norge og utenlands
- innføre femårig boplikt for å motta engangsstønad
- dele opp engangsstønaden i flere utbetalinger for å sikre økonomisk forutsigbarhet
- sørge for ordninger som gjør det enklere for flere å få barn tidlig
- arbeide for å gi fedre selvstendig opptjenings- og uttaksrett i forbindelse med foreldrepermisjon

Dissens nr. 10: Linje 2655-2656. Stryk og erstatt med:

«beholde kontantstøtten for å sikre reell valgfrihet til familiene»

Støttes av Henrik Asheim, Linda Hofstad Helleland, Tom Georg Indrevik og Tone Wilhelmsen Trøen

2664
2665

Barnevern

Høyre vil ha et godt og sterkt barnevern som ivaretar barnas og familienes beste. Barnevernet skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får hjelp og omsorg til rett tid. Da trengs det høy kompetanse i alle kommuner slik at kvaliteten på tjenestene blir høy.

Høyre vil

- utrede en modell der kommunene får ansvar for den forebyggende og veiledende delen av barnevernet, og spesialisthelsetjenesten får ansvar for barn som er i barnevernsinstitusjoner
- at alle kommuner skal ha døgnberedskap med barnevernsfaglig kompetanse

- 2678 • at det skal stilles krav om interkommunalt samarbeid om barnevern for kommuner som
- 2679 har fem eller færre ansatte i barnevernstjenesten
- 2680 • kreve masterutdanning for kommunale barnevernsledere
- 2681 • at offentlig overtakelse av omsorgen for barn skal være en siste utvei, og at det alltid
- 2682 skal foretas en ekstravurdering
- 2683 • at i de tilfeller der det offentlige må overta omsorgen for et barn, skal saken vurderes
- 2684 av ansatte i barnevernstjenesten med fordypning og spesialkompetanse i
- 2685 barnevernssaker
- 2686 • lovfeste krav om fysisk og psykisk helseundersøkelse av barn som det offentlige overtar
- 2687 ansvaret for
- 2688 • styrke barnevernets kompetanse på forebygging av rusproblemer
- 2689 • sørge for at informasjonsdeling mellom samarbeidende aktører blir enklere innenfor
- 2690 eksisterende regler om personvern og taushetsplikt
- 2691 • sikre en helhetlig gjennomgang av fosterhjemsordningen i tett dialog med
- 2692 fosterhjemmene, kommunene og fosterbarna
- 2693 • styrke fosterbarns rettsikkerhet
- 2694 • sørge for god kartlegging av fosterbarns helse- og omsorgsbehov
- 2695

2696 Mangfold og likestilling

2697 Høyre ønsker et samfunn der alle har de samme mulighetene for å lykkes uavhengig av kjønn,
 2698 seksuell orientering, etnisitet eller funksjonsevne. Høyre vil legge til rette for at alle skal kunne
 2699 leve frie og selvstendige liv, og blant annet være en pådriver for at universell utforming legges
 2700 til grunn for samfunnsplanleggingen.

2701 Høyre vil

- 2702 • arbeide for et likestilt samfunn
- 2703 • prioritere barnehager, skoler og offentlig transport i arbeidet for et universelt utformet
- 2704 samfunn
- 2705 • styrke likemannsarbeidet i de funksjonshemmedes organisasjoner
- 2706 • gjøre likestillingsloven kjønnsnøytral
- 2707 • gjøre det enklere for arbeidsføre med en funksjonsnedsettelse å komme ut i jobb
- 2708 • styrke innsatsen for aksept og toleranse for LHBT+-personer på eldreheim
- 2709 • øke kompetansen om overgrep blant alle yrkesgrupper som møter barn gjennom sin
- 2710 profesjon
- 2711 • forsterke arbeidet for likestilling og aksept for alternative livsvalg i minoritetsmiljøer
- 2712 • arbeide mot negativ sosial kontroll
- 2713 • forby søskenbarneekteskap for å forhindre negativ sosial kontroll
- 2714 • styrke innsatsen for å avdekke tvangsekteskap og omskjæring av jenter, med mål om å
- 2715 forhindre dette i størst mulig grad
- 2716 • gi varslere fra miljøer med utbredt bruk av negativ sosial kontroll og æresvold et særlig
- 2717 vern og oppfølging
- 2718
- 2719
- 2720

2721 Urfolk og nasjonale minoriteter

2722 Norge har gjennom nasjonale vedtak og ratifisering av internasjonale konvensjoner forpliktet
 2723 seg til å verne om et mangfold som ivaretar urfolk og nasjonale minoriteter. Samer har rett til å
 2724 utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Høyre mener dette språklige, kulturelle og

2725 samfunnsmessige mangfoldet er en berikelse for landet, og vil arbeide for gjensidig respekt og
2726 solidaritet mellom folkegruppene.

2727

2728 **Høyre vil**

2729

2730 • bevare og videreutvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv som en del av Norges felles
2731 kulturarv

2732 • sikre støtte til institusjoner som har ansvar for at norske minoritetsspråk som nord-, sør-
2733 og lulesamisk, kvensk, romanes og romani bevares

2734 • ivareta samiske kulturtradisjoner som joik og fortellertradisjoner

2735 • sikre et fullverdig samisk utdannelsesstilbud

2736 • ta vare på nasjonale minoriteters kultur og historie

2737 • sikre reindriften som en økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsvei som fortsatt
2738 kan være en viktig kulturbærer for det samiske folk

2739

2740
2741
2742
2743
2744
2745
2746
2747
2748
2749
2750
2751
2752
2753
2754
2755
2756
2757
2758
2759
2760
2761
2762
2763
2764
2765
2766
2767
2768
2769
2770
2771
2772
2773
2774
2775
2776
2777
2778
2779
2780
2781
2782
2783
2784

Kultur, idrett og frivillighet

Kultur

Kulturen og opplevelsene den gir, beriker oss som mennesker. Kunst og kultur er en del av vår nasjonale infrastruktur. Kulturinstitusjonene forankrer oss i vår felles historie, utfordrer oss og åpner opp for det ukjente. De er en viktig brikke i den nasjonale demokratiske infrastrukturen. Høyres hovedmål er sterke kulturinstitusjoner som er åpne og tilgjengelige for hele befolkningen.

Høyre vil skape nye lønnsomme jobber i kulturlivet gjennom å tilrettelegge for kreative næringsklynger og styrke regionale tiltak. Kunst og kultur på høyt nivå er viktig for å stimulere og motivere til aktivitet på amatør- og grasrotnivå. Samtidig er det umulig å etablere toppsjiktet uten stor aktivitet i bredden. Høyre ønsker sterke og toneangivende kulturinstitusjoner som sørger for kunst og kultur av ypperste kvalitet, i samspill med aktører fra det frie feltet. Høyre støtter den immaterielle eiendomsretten for opphavsmenn og kulturaktører og mener den må sikres i møte med den teknologiske utviklingen.

Høyre vil

- fortsette arbeidet for et fritt og levende kulturliv gjennom både offentlig finansiering og private bidrag
- anerkjenne de store kulturinstitusjonenes rolle i den demokratiske infrastrukturen og sørge for støtte til disse
- sikre desentralisering og bredde i norsk kulturliv
- bidra til kvalitet og mangfold i kulturlivet med sterkere vektlegging av kulturens næringspotensial
- vurdere et skattefradrag for private bidrag til kulturinstitusjoner
- tilrettelegge for økt eksport av norsk kulturliv
- sørge for at populære kulturarrangementer som lykkes i å nå et bredt publikum og får sitt eget inntektsgrunnlag, fremdeles skal støttes i en overgangsperiode
- fortsette å redusere byråkratiet i kultursektoren
- forenkle prosessen med å søke støtte til kulturarrangementer
- opprettholde og videreutvikle filminsentivordningen og en sterk norsk filmproduksjon
- fortsette satsingen på Talent Norge og norsk talentutvikling
- ha kulturskoler som gir barn og ungdom kulturell ballast, opplæring og glede i møte med ulike kunstuttrykk, og styrke kulturskolenes rolle som regionale talentaktører
- utvide bruk av praksis- og lærlingplasser og aspirantordninger ved kulturinstitusjoner som mottar statstilskudd
- sikre gaveforsterkningsordningen og innføre en ordning hvor sponsorbidrag til kultur er fradragsberettiget
- forenkle stiftelsesloven for å legge til rette for mer privat kapital som bidragsyter i kulturlivet
- styrke rammebetingelsene for offentlig–privat samarbeid og privat tilleggsfinansiering i kultursektoren

2785 Tro og livssyn

2786 Religions- og trosfrihet er en grunnleggende menneskerettighet og en forutsetning for et fritt
2787 samfunn. Et godt samfunn har plass for hele mennesket, med den religiøse identiteten og det
2788 livssynet hver enkelt har. Høyre mener det er viktig å sikre muligheten til religionsutøvelse,
2789 samtidig som det er viktig å respektere og sikre sekulær og humanistisk, ikke-religiøs utøvelse
2790 ut fra den enkeltes tro og ønske.

2791
2792 Norge som nasjon og samfunn har en klar historisk tilknytning til den evangelisk-lutherske
2793 kristne tradisjonen. De senere tiårene har Norge blitt mer sekulært, og færre besøker kirken.
2794 Allikevel kan ikke kirkens kulturelle betydning, også for ikke-troende, underdrives.
2795 Institusjoner som bryllup, gravferd, konfirmasjon og dåp praktiseres av mange, og for Høyre er
2796 det viktig å sikre at dette er tilgjengelig for hele befolkningen, i hele landet.

2797

2798 Høyre vil

2799

- 2800 • sikre retten til å tro eller ikke tro på det man vil
- 2801 • sikre ytringsfriheten for både religiøse og religionskritiske ytringer
- 2802 • forby utenlandsk finansiering av trossamfunn i Norge
- 2803 • vurdere retningslinjer for en etisk og verdig gravferdspolitik
- 2804 • videreføre og vurdere styrking av finansieringsordningene for eldre verneverdige
- 2805 kirkebygg, herunder middelalderkirker
- 2806 • innføre forbud mot konverteringsterapi

2807

2808 Medier

2809 En fri presse er en av grunnsteinene i det norske demokratiet. Det offentlige skal legge til rette
2810 for god nyhetsproduksjon, samtidig som mediene skal være uavhengige av politisk press. NRK
2811 som allmennkringkaster er en viktig del av vår nasjonale infrastruktur og bør derfor beholdes,
2812 samtidig som det skal være lett å drive konkurrerende, privat medievirksomhet. For å sikre et
2813 godt mediemangfold vil vi også videreføre ordningen med en kommersiell allmennkringkaster
2814 som et supplement til NRK.

2815

2816 Høyre vil

2817

- 2818 • sikre opphavsrettigheter til åndsverk
- 2819 • liberalisere bransjeavtalen for bøker
- 2820 • sørge for en mangfoldig og tilgjengelig lokalpresse i hele landet
- 2821 • fase ut pressestøtten til riksdekkende aviser og overføre denne til lokalmedier og et fond
- 2822 for undersøkende journalistikk og digitalisering
- 2823 • beholde et offentlig finansiert, reklamefritt og allment tilgjengelig NRK som en viktig
- 2824 del av nasjonal infrastruktur
- 2825 • arbeide for at internasjonale medieaktører som opererer i Norge, må forholde seg til
- 2826 norske konkurransevilkår
- 2827 • arbeide for at selskaper som mottar annonseinntekter fra selskaper i Norge rettet mot et
- 2828 norsk publikum, også betaler skatt i Norge

2829

2830 Idrett, frivillighet og friluftsliv

2831 Idretten og frivilligheten er hjørnesteiner i lokalsamfunnene og på mange måter det sosiale limet
2832 i samfunnet. Nordmenns deltakelse i idrett og frivillighet ligger helt i verdenstoppen. Dette er
2833 en av årsakene til at tilliten mennesker imellom er så høy i Norge. Denne tilliten bygger på
2834 møtene mellom mennesker i de små fellesskapene, enten det er i korpset, menigheten,
2835 fotballaget eller frivilligsentralen. Idrett og fysisk aktivitet har også stor betydning for
2836 folkehelsen. Høyre vil satse på idrettsanlegg og tilrettelegge for at alle som ønsker det, kan delta
2837 i fysisk aktivitet. Da er det også viktig med gode friluftsområder i lokalsamfunnene.
2838

2839 For Høyre er det et mål at alle skal kunne delta i idretten lokalt, uavhengig av økonomi eller
2840 funksjonsevne. Idretten og frivilligheten er viktige for medmenneskelig kontakt og inkludering
2841 og må være tilgjengelig for alle.
2842

2843 Høyre vil

- 2844
- 2845 • at frivilligheten skal være fri og uavhengig og ha gode vilkår
- 2846 • styrke frivilligheten og idrettens rolle i integreringsarbeidet gjennom støtte til
2847 lavterskeltilbud og aktivitetsguider
- 2848 • sørge for at økonomi ikke er et hinder for at barn kan delta i idretten, og derfor styrke
2849 og videreføre utlånsordninger for idrettsutstyr
- 2850 • stimulere til et mangfoldig og tilrettelagt idrettstilbud som bidrar til at flere vil delta
2851 lengre i idretten og i frivilligheten
- 2852 • videreføre ordningen med fritidskort for barn og unge i lavtlønnede familier
- 2853 • sikre idretten som en åpen, trygg og tilgjengelig arena for alle
- 2854 • sørge for at det bygges idrettsanlegg over hele landet
- 2855 • sikre forutsigbarhet for momskompensasjonen til nye idrettsanlegg
- 2856 • støtte idrettens nasjonale strategi for idrettsanlegg som inkluderer både nasjonalanlegg
2857 og breddeanlegg, og prioritere fleridrettsanlegg der det er fornuftig
- 2858 • sørge for at flere flerbrukshaller og kulturhusarenaer er tilrettelagt for datatreff og e-
2859 sportskonkurranser
- 2860 • støtte initiativer for internasjonale e-sportsarrangementer
- 2861 • videreføre støtten til utvikling av dataspillteknologi og bidra til gode rammevilkår for å
2862 styrke profesjonell spillproduksjon i Norge
- 2863 • arbeide for større internasjonale arrangementer i Norge med internasjonale aktører som
2864 innfrir krav om godt styresett
- 2865 • ikke at myndighetene skal overføre økonomisk støtte til organisasjoner som ikke har
2866 gode standarder for godt styresett, likestilling, anti-dopingarbeid og utøvernes
2867 rettigheter
- 2868 • bevare enerettsmodellen og Norsk Tippings ansvarlige pengespillmodell, hvor hensynet
2869 til de spilleavhengige skal veie tyngst
- 2870 • legge til rette for mer egenorganisert idrett
- 2871 • sikre en god og forutsigbar ordning med momsrefusjon for drift av frivilligheten
- 2872 • tillate alkoholservering ved internasjonale mesterskap og ved kamper i regi av
2873 eliteklubber
- 2874 • støtte arbeidet med skilting, merking og kartfesting av stier og turruter i kommunene
- 2875 • fremme friluftsliv i arbeidet med folkehelse og integrering
- 2876

2877

Dissens nr. 11: Linje 2868-2869. Stryk og erstatt med:

«oppeve enerettsmodellen og innføre en lisensordning for pengespill etter modell fra Danmark og Sverige, og øremerke en andel av skatteinntekten til kultur, idrett og frivillighet»

Støttes av Henrik Asheim, Sandra Bruflot, Heidi Nordby Lunde og Vetle Wang

2878
2879

2880 Norsk kulturarv og språk

2881 Vår felles kulturarv og kunnskap om den er en viktig del av vår demokratiske og historiske
2882 infrastruktur. I en verden med økende grad av impulser og påvirkning utenfra er det viktig med
2883 kunnskap om egen kultur.

2884
2885 Språket er en forutsetning for deltakelse i samfunnet. God språkforståelse er derfor ikke bare
2886 kulturelt viktig, men faktisk en demokratisk forutsetning. Norsk språk er også avgjørende for
2887 forståelsen av våre skandinaviske søsterspråk svensk og dansk og bidrar til en felles
2888 skandinavisk identitet som er verdt å ta vare på.

2890 Høyre vil

- 2891
- 2892 • bygge opp under begge målformene som hovedmål
 - 2893 • styrke det nordiske språksamarbeidet med mål om at skandinaviske språk skal forstås
2894 og brukes når skandinaver interagerer
 - 2895 • sikre at norsk kulturarv ivaretas, og sørge for aktiv overlevering av folkemusikk,
2896 folkedans og håndverk, spesielt små og verneverdige fag
 - 2897 • styrke museenes evne til å ta vare på og gjøre vår nasjonale kulturarv mer tilgjengelig
 - 2898 • styrke produksjonen av norsk skjønn- og faglitteratur og bidra til at den når ut til et
2899 større internasjonalt publikum
 - 2900 • gi lokale myndigheter større innflytelse over skrivemåten av lokale navn
- 2901

2902 Utenriks og forsvar

2903

2904 Norge i verden

2905 Norsk utenrikspolitikk skal ivareta norske interesser og styrke Norges posisjon i verden. Høyre
2906 skal føre en politikk som først og fremst ivaretar Norges grunnleggende nasjonale hensyn. Dette
2907 innebærer at vi ivaretar våre økonomiske interesser og trygghet gjennom NATO, samt at vi
2908 deltar i forpliktende internasjonalt samarbeid for å løse vår tids felles globale utfordringer.
2909 Koronapandemien har vist hvor viktig det er med tett internasjonalt samarbeid i møte med
2910 globale kriser. Høyre mener Norge må agere i verden etter klart definerte prioriteringer og i
2911 tråd med norske interesser. Dette innebærer at vi fremover går kritisk gjennom
2912 ressurstildelingen på utenriksstasjonene våre, slik at vi kan utøve et tilstrekkelig diplomati for
2913 å dekke Norges behov. Norge må opprettholde og utvikle det gode bilaterale forholdet vi har
2914 til viktige partnere, slik som de nordiske landene, USA, EU, Storbritannia og Tyskland.

2915

2916 Høyre vil

2917

- 2918 • føre en utenrikspolitikk som ivaretar norske interesser
- 2919 • ivareta Norges posisjon som en aktiv og troverdig NATO-alliert
- 2920 • arbeide for nødvendige reformer av FN og WTO for å sikre effektivitet og legitimitet i
2921 de viktigste internasjonale organene
- 2922 • benytte plassen vår i FNs sikkerhetsråd 2021–2022 til spesielt å fremme kvinners
2923 deltakelse, løse konflikter gjennom diplomati, beskytte sivile og bekjempe
2924 klimaendringer
- 2925 • inngå flere frihandelsavtaler med tredjeland
- 2926 • være en pådriver for global frihandel og inngåelse av gode frihandelsavtaler, også med
2927 utviklingsland
- 2928 • at alle norske utenriksstasjoner skal være i stand til å bistå norsk næringsliv
- 2929 • gjennomgå ressursbruken på utenriksstasjonene for å kunne prioritere stasjoner som
2930 styrker bånd til nære allierte
- 2931 • forsterke forholdet til USA basert på felles sikkerhetsinteresser, økonomisk samkvem,
2932 norsk–amerikanske vennskapsbånd og felles verdier som demokrati og frihet
- 2933 • arbeide for sterkere internasjonalt samarbeid for nedrustning og mot spredning av
2934 atomvåpen og andre masseødeleggelsesvåpen
- 2935 • bidra til å opprettholde et godt forhold til flere parter i Midtøsten og utdype handels-,
2936 nærings- og forskningssamarbeidene med Israel
- 2937 • opprette en mekanisme for å kontrollere utenlandske direkteinvesteringer, slik at ikke
2938 udemokratiske stater eller virksomheter som opererer under kontroll av slike, kan utøve
2939 politisk press eller strategiske oppkjøp gjennom sine investeringer
- 2940 • at meldeplikt for utenlandsk eierskap skal følge like strenge regler som i EU

2941

2942 Europapolitikk og EU

2943 Selv om Norge ikke er medlem av EU, er vi en del av Europa både geografisk, kulturelt og
2944 historisk. Gjennom historien har Norge tjent på det europeiske samarbeidet, men tapt på
2945 europeisk splittelse. Derfor er europeisk samarbeid en grunnleggende norsk interesse og en av
2946 bærebjelkene i utenrikspolitikken. Det handler ikke bare om handel, men også om demokrati,
2947 sikkerhet og fellesskap. Høyre støtter et norsk EU-medlemskap, og vi mener dagens EØS-avtale
2948 er grunnleggende viktig for landet.

2949
2950
2951
2952
2953
2954
2955
2956
2957
2958

Høyre vil

- arbeide for norsk EU-medlemskap
- føre en aktiv europapolitikk og forsvare EØS-avtalen
- at EØS-avtalen skal ligge til grunn som et krav for enhver regjering Høyre deltar i
- at Norge skal være en aktiv samarbeidspartner med EU i spørsmål knyttet til klima, demokrati, sikkerhet og helse
- sørge for et nærest mulig forhold til Storbritannia utenfor EU

2959 Utvikling og menneskerettigheter

2960 Handel og internasjonalt samarbeid er en drivkraft for økonomisk vekst og en forutsetning for
2961 utbredelse av demokrati og menneskerettigheter. Norge spiller en stor rolle innen global
2962 utvikling og bidrar til at mennesker kan arbeide seg ut av fattigdom.

2963
2964 Fremtidens utviklingspolitikk skal støtte opp om prosesser som skaper varige endringer og gjør
2965 mottakerlandene bedre i stand til å skape egen vekst. Humanitær bistand skal gis til de mest
2966 sårbare og til dem som rammes av krig, konflikt og katastrofer. Samtidig er det av betydelig
2967 interesse for Norge og verden at en større andel av norsk bistand går til klimatiltak i
2968 utviklingsland. Dette er land som opplever en sterk befolkningsvekst og industrialisering.
2969 Dersom vi skal nå de globale klimamålene, må disse landene hoppe over fossilstadiet og gå rett
2970 til fornybarstadiet.

2971

2972 Høyre vil

- 2973
- opprettholde Norges posisjon som en viktig bidragsyter innen den globale utviklingspolitikken
 - rette hoveddelen av norsk bistand inn mot klima, rene hav og jenters utdanning i utviklingsland
 - arbeide for et mer effektivt FN, der menneskerettighetene gis prioritet på tvers av organisasjonens arbeidsområder
 - følge opp FNs bærekraftsmål og utarbeide en nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene med nasjonale indikatorer for måloppnåelse
 - sørge for at Norge fører en politikk som fremmer trosfrihet, kvinners rettigheter, likestilling og LHBT+-personers rettigheter internasjonalt, blant annet ved å ta internasjonalt lederskap for å avkriminalisere homofili globalt
 - i hovedsak unngå direkte stat-til-stat-bistand, men forvente at mottakere av bilateral bistand viser reell vilje til å opprettholde og styrke menneskerettigheter, demokratisk utvikling og ytringsfrihet
 - gjøre norsk bistand mer effektiv og resultatorientert ved å konsentrere bistanden om færre land og færre prosjekter
 - gjennomføre en kritisk gjennomgang av norske utviklingsmidler for å sikre mer målbare resultater og sørge for åpenhet om bruk av og resultater for bistanden
 - at alle bistandsprosjekter og -programmer skal igangsettes med et forventet sluttresultat og en utviklingsstrategi om resultatet ikke oppnås i en gitt tidsperiode
 - arbeide for økt handel mellom Norge og verdens fattige land samt mellom fattige land
 - prioritere kapitaltilførsel til Norfund
 - bidra til fortsatt økte norske investeringer i utviklingsland
- 2994
2995
2996

- 2997
- 2998
- 2999
- 3000
- 3001
- 3002
- 3003
- 3004
- 3005
- 3006
- 3007
- arbeide for at norsk bistand bidrar til ressursmobilisering og økt politisk vilje til endring i mottakerlandene
 - redusere midlene som brukes til bistand, og erstatte dagens prosentmål for pengebruk med klare resultatmål for bistanden
 - gjennomføre en kritisk gjennomgang av organisasjoner som i dag får norsk støtte
 - ikke støtte organisasjoner som oppfordrer til vold eller som fremmer hatefulle ytringer, rasisme eller antisemittisme
 - fjerne støtten til palestinske organisasjoner og institusjoner som oppfordrer til terror, vold, kjønnsdiskriminering og antisemittisme
 - bidra med humanitær nødhjelp i krisesituasjoner

3008 Nordområdepolitikk

3009 Høyre vil ivareta Nordområdene som Norges viktigste sikkerhetspolitiske region og strategiske satsingsområde.

3010

3011

3012 Nordområdepolitikken må samles om de opprinnelige målsettingene, som er en

3013 sikkerhetspolitikk bygget på avskrekking og beroligelse med økt militær tilstedeværelse i nord.

3014 Samtidig ønsker Høyre en realisering av det store næringspotensialet som kan sikre Nord-Norge

3015 varierte og attraktive jobber og levedyktige samfunn i bygd og by.

3016

3017 Høyre vil

3018

- 3019
- 3020
- 3021
- 3022
- 3023
- 3024
- 3025
- 3026
- 3027
- 3028
- 3029
- 3030
- 3031
- 3032
- 3033
- 3034
- 3035
- 3036
- 3037
- 3038
- 3039
- 3040
- styrke forsvarets tilstedeværelse i nord og ivareta en sikkerhetspolitikk bygget på avskrekking og beroligelse
 - videreføre den historiske satsingen på infrastruktur i nord, inkludert bredbånd
 - videreutvikle romfartssatsingen i nord
 - øke samarbeidet med USA, Canada, Storbritannia, EU og de nordiske landene om nordområdepolitikken
 - utvikle en felles vestnordisk nærings- og utviklingsstrategi sammen med Danmark, Island, Grønland og Færøyene
 - opprettholde Norges lederrolle for lav spenning i nord gjennom Arktisk råd og benytte plassen vår til å fremme norske synspunkter og interesser i nordområdene
 - ivareta et godt nabor forhold med Russland og øke samarbeidet innenfor områder av felles interesse, samtidig vil vi være tydelige på grunnleggende norske samfunnsverdier og sikkerhetspolitiske interesser
 - styrke og videreutvikle folk-til-folk-samarbeidet i nordområdene for å redusere spenning og øke forståelsen mellom folk
 - opprettholde en norsk befolkning på Svalbard og arbeide for at andelen nordmenn øker
 - jobbe for internasjonal oppslutning om og forståelse av Svalbardtraktatens bestemmelser
 - styrke forskningen og legge til rette for mer polar-, klima- og romforskning
 - utforme et regionalt kompetanseløft tilpasset arbeidslivets behov og bygge opp desentraliserte tilbud for at folk skal kunne utdanne seg der de bor

3041 Et sterkt forsvar

3042 Statens viktigste oppgave er å sørge for innbyggernes sikkerhet og samfunnets trygghet. Høyre

3043 vil videreutvikle et forsvar som sikrer Norges suverenitet, interesser og handlefrihet. Norge

3044 ivaretar NATOs tilstedeværelse i nordområdene, og NATO sørger for Norges sikkerhet. Høyre

3045 mener Norges sikkerhetspolitiske interesser ivaretas gjennom beroligelse, avskrekking,
3046 sikkerhet og stabilitet i våre egne nærområder og gjennom internasjonale bidrag i samarbeid
3047 med våre allierte. Høyre vil fortsette å styrke Forsvarets reaksjonsevne, kampkraft og
3048 utholdenhet.

3049

3050 Høyre vil

3051

3052 • øke bevilgningene til Forsvaret med NATOs 2 prosent-ambisjon og opprettholde dagens
3053 nivå på minst 20 prosent investeringsandel, i tråd med Wales-vedtaket

3054 • styrke verneplikten som institusjon og sørge for økt rekruttering

3055 • sikre et landsdekkende og slagkraftig Heimevern med god reaksjonsevne

3056 • sikre et helhetlig og balansert forsvar med gjensidig forsterkende kapasiteter innen land-
3057 , sjø- og luftmakt

3058 • sikre sterk norsk tilstedeværelse i nærområdene våre, situasjonsforståelse,
3059 suverenitetshevdelse i hele landet og en troverdig forebyggende avskrekking

3060 • bidra til å styrke NATOs kollektive forsvar og opprettholde Norges gode posisjon i
3061 alliansen

3062 • sikre bred internasjonal forståelse for de komplekse sikkerhetspolitiske utfordringene
3063 som preger nærområdene våre

3064 • styrke forsvarssamarbeidet med de viktigste alliansepartnerne våre: USA, Storbritannia,
3065 Nederland, Tyskland og Frankrike

3066 • styrke det nordiske og europeiske forsvarssamarbeidet som supplementer til NATO

3067 • videreutvikle og styrke Forsvarets kapasiteter for å håndtere nye scenarier innen
3068 etterretning, cyber og nye, hybride trusler

3069 • sikre gode og forutsigbare rammevilkår for norsk forsvarsindustri

3070 • videreutvikle totalforsvaret i tråd med den skjerpede sikkerhetspolitiske situasjonen og
3071 samfunnets behov i fred, krise og krig

3072 • bedre Forsvarets verktøy for offentlig kommunikasjon med befolkningen

3073 • videreutvikle Forsvarets samarbeid med andre etater, slik som politi og tollvesen

3074 • bedre samfunnets sikkerhet og beredskap, herunder forsyningssikkerheten, og styrke
3075 evnen til å ivareta samfunnets kritiske funksjoner

3076 • ta i bruk kunstig intelligens i Forsvaret, etter hvert som teknologien utvikles, i tråd med
3077 landets forsvarspolitiske interesser og Forsvarets behov

3078 • sørge for at grunnleggende nasjonale funksjoner er tilstrekkelig sikret

3079 • jobbe for at sivil sektor og næringslivet styrker sin evne til beredskapsstøtte i
3080 krisesituasjoner

3081 • sørge for at veteraner får tilstrekkelig oppfølging etter endt tjeneste

3082 • bedre vilkårene for familiene til soldater på utenlandsoppdrag, blant annet ved å gi den
3083 hjemmeværende forelderen foreldrekvoten til den som er ute og ikke får tatt ut sin kvote
3084 grunnet tjenesten

3085 • fortsette moderniseringen av Forsvaret og gjennomføre planlagte investeringer i nytt
3086 materiell og utstyr

3087 • fjerne kravet om at en andel av byggebudsjettet skal brukes til kunst, når byggene har
3088 militære formål eller skal driftes av Forsvaret

3089